

THE INFLIGHT MAGAZINE

your complimentary copy

172 (12) / 2024

ON AIR BULGARIA

The Factory of the Future

ФАБРИКАТА НА БЪДЕЩЕТО

Inventions

ОТКРИТИЯТА НА 2024

Skiing is Not For Millionaires

СКИ ЗА ПРОСТОСМЪРТНИ

A QUESTION OF POWER

Milen Hristov, General Manager of Electrohold EPC
Милен Христов, управител на Електрохолд ИПС

OVER A
MILLION
READERS
PER YEAR!

Bulgaria Air
National Carrier www.air.bg

BOUTIQUE

COLLECTION

Make every moment special with
Boutique Collection by Domaine Boyar.

PREMIUM WINES COLLECTION BY DOMAINE BOYAR

follow us on

"БЪЛГАРИЯ ЕЪР" ПОЛУЧИ ШЕСТИЯ СИ НОВ AIRBUS A220

На 18 декември 2024 „България Еър“ посрещна своя шести по ред Airbus A220-100, който носи регистрацията LZ-VIE. Новият самолет е поредната стъпка от обновяването на въздушния флот на националния авиопревозвач, който се стреми да предложи на своите пътници още по-комфортни, икономични и екологични полети. Самолетите от семейството на Airbus A220, които „България Еър“ добавя към своя флот от 2023 насам, се отличават с просторна и тиха пътническа кабина, иновативна осветителна система, адаптивна климатизация и най-големите багажни отделения в своя клас. Освен това те предоставят на пасажерите повече лично пространство благодарение на по-широките седалки в икономична класа и големите прозорци, които осигу-

рват приятно изживяване по време на целия полет. Новият LZ-VIE ще се включи активно в изпълнението на полети както по вътрешните линии, така и по международните маршрути на авиокомпанията в Европа и Близкия изток. Той е от модела A220-100, който има 110 места в икономична класа и 8 места за бизнес пътници. 80% от местата са разположени до прозореца или алеята. „България Еър“ е сред първите авиокомпани в Европа, които се довериха на Airbus A220, поръчвайки общо седем самолета от този тип в два модела - A220-100 и A220-300. Новите самолети са с до 25% по-нисък разход на гориво и намалени вредни емисии, което отговаря на амбицията на компанията за по-екологично бъдеще.

"BULGARIA AIR" RECEIVED ITS SIXTH NEW AIRBUS A220

On December 18, 2024, "Bulgaria Air" welcomed its sixth Airbus A220-100, bearing the registration LZ-VIE. The new aircraft is another step in the renewal of the air fleet of the national carrier, which strives to offer its passengers ever more comfortable, economical and environmentally friendly flights.

The Airbus A220 family aircraft, which "Bulgaria Air" has been adding to its fleet since 2023, are distinguished by a spacious and quiet passenger cabin, an innovative lighting system, adaptive air conditioning and the largest luggage compartments in their class. In addition, they provide passengers with more personal space thanks to wider economy class seats and large windows, which ensure a pleasant experience throughout the flight.

The new LZ-VIE will be actively involved in the operation of flights on both domestic and international routes of the airline in Europe and the Middle East. It is of the A220-100 variant, which has 110 seats in economy class and 8 seats for business passengers. 80% of the seats are located by the window or aisle. Bulgaria Air is among the first airlines in Europe to trust the Airbus A220, ordering a total of seven aircraft of this type in two models - A220-100 and A220-300. The new aircraft have up to 25% lower fuel consumption and reduced harmful emissions, which meets the company's ambition for a more ecological future. ■

ЕДНО ХИЙТРОУ РЕШЕНИЕ

С България Еър летиш до Лондон:

- в удобни часове
- с включен ръчен багаж до 10 кг
- с безплатен кетъринг на борда
- до удобното летище Хийтроу*

* летище Хийтроу има много удобна локация и предлага бързи връзки с центъра на града.

ПРИЯТЕН
ПОЛЕТ

ПРИЯТНИ
ЕМОЦИИ

За повече информация и резервации посети www.air.bg

**9 | BUSINESS
ECONOMY**

16 | България може да бъде лидер в енергетиката
Милен Христов, управител на Електрохолд ИПС, през Bulgaria ON AIR

22 | Bulgaria Can Be An Energy Leader

- 10 | Числа и лица
Figures & Faces
- 12 | Съсег в нужда се познава
- 14 | A Neighbour in Need...
- 28 | Завог за живота
- 32 | A Plant for Life

**35 | ANALYSIS
POLITICS**

38 | Годината на загадките
От мира в Украйна до заплахата на технологиите: ключовите въпроси за 2025

40 | The Year of Mysteries

- 36 | Калейдоскоп
Kaleidoscope
- 42 | 10 скандални прогнози за 2025
10 Outrageous Predictions for 2025

**55 | SCIENCE
TECHNOLOGY**

56 | 15-те най-интересни нови открития
От металния работник на BMW и фотонното задвижване на NASA до графеновите печки

60 | The 15 Greatest New Discoveries

- 66 | От другата страна
On the Other Side
- 74 | Сегем с един удар
Seven in One Stroke

**81 | TRAVEL
LIFESTYLE**

96 | Ваканция без фалити
От Бардонекия и Боровец до Норефьел: шест от най-гостъпните ски курорти в Европа тази зима

96 | A Holiday Without Breaking the Bank

- 82 | Афиш
Poster
- 88 | Най-очакваните филми
The Most Anticipated Movies
- 112 | Корените на силата
- 116 | The Roots of Power

THE INFLIGHT MAGAZINE

БОРДНОТО СПИСАНИЕ НА БЪЛГАРИЯ ЕР ИМА СРЕДНА МЕСЕЧНА АУДИТОРИЯ ОТ НАД 100 000 ДУШИ, ИЛИ НАД МИЛИОН ЧИТАТЕЛИ ГОДИШНО

THE INFLIGHT MAGAZINE ENJOYS AN AVERAGE MONTHLY AUDIENCE OF MORE THAN 100,000 PEOPLE, OR OVER A MILLION READERS PER YEAR

ГЛАВЕН РЕДАКТОР
Константин Томов
ktomov@bulgariaonair.bg

ПРЕВОДАЧИ
Global Club

АВТОРИ
Бойко Василев
Димитър Кьосемарлиев
Емил Иванов
Ивайло Петров
Калин Ангелов
Калин Николов
Петър Йовчев

ДИЗАЙН
BRAND NEW DESIGN

ИЗДАТЕЛ
ИНВЕСТИР МЕДИА ГРУП

ИЗПЪЛНИТЕЛЕН ДИРЕКТОР
Виктория Мумкова

РЕДАКЦИОНЕН АДРЕС
1540 София, бул. Брюксел 1
office@bulgariaonair.bg
тел.: 02 448 40 70
www.bgonair.bg

БАНКОВА СМЕТКА

EDITOR-IN-CHIEF
Konstantin Tomov
ktomov@bulgariaonair.bg

TRANSLATORS
Global Club

CONTRIBUTORS
Boyko Vassilev
Dimitar Kyossemarliev
Emil Ivanov
Ivaylo Petrov
Kalin Angelov
Kalin Nikolov
Petar Yovchev

DESIGN
BRAND NEW DESIGN

PUBLISHER
INVESTOR MEDIA GROUP

CEO
Victoria Mitkova

EDITORIAL ADDRESS
1540 Sofia, 1 Brussels Blvd.
office@bulgariaonair.bg
phone: (+359) 2 448 40 70
www.bgonair.bg

BANK ACCOUNT

IBAN: BG57 2638 9790 1019 1023 03
BIC: CECBVBGSF
Банка „ЦКБ“ АД – клон Варна
ISSN 1314-2216

Съгласно чл.7а, ал.1 от Закона за задължителното депозирание на печатни и други произведения и за обявяване на разпространителите и доставчиците на медийни услуги (изм. и доп.ДВ бр.94 от 13.11.2018г.) действителен собственик на дружеството издател на списание "България он еър" е "Инвестор.БГ" АД, който публично дружество по Закона за публично предлагане на ценни книжа и е под надзора на Комисията за финансов надзор.

CONTRIBUTORS АВТОРИ

БОЙКО ВАСИЛЕВ е един от най-уважаваните телевизионни журналисти в България, водещ и продуцент на "Панорама" по БНТ. Доктор по социология, възпитаник на Софийския университет, специализирал е в Хајделберг, Германия. Автор е на десетки документални филми, включително "Децата на бащите", за който получи Голямата награда "Робер Шуман" за 2007 година.

BOYKO VASSILEV is one of Bulgaria's most renowned television journalists, and the host and producer of the talk show Panorama (broadcast on the National Bulgarian Television). He holds a Ph.D. in sociology, is a Sofia University alumnus, and has specialized in Heidelberg, Germany. He has authored dozens of documentaries, including The Children of the Fathers, for which he received Bulgaria's 2007 Robert Schuman Journalism Award.

ИВАЙЛО ПЕТРОВ е сред талантливите млади български фотографи, създател на студио Focus Shift. Специализира модна и портретна фотография. Освен това се интересува от кино и от Вселената, която ни заобикаля. Вярва, че за добрите снимки е необходима комбинация от талант, оригинално мислене и качествена техника, като последната е най-маловажна.

IVAYLO PETROV is one of the most gifted young Bulgarian photographers and creator of Focus Shift Studio. He specializes in fashion and portrait photography. Furthermore, he has interests in movies and in the Universe that surrounds us. He believes that one needs a combination of talent, original ideas, and quality equipment to make good pictures – with the last condition being of the least importance.

BMW X5 и BMW X6

ДИНАМИКА, ПОДЧИНЯВАЩА ВСИЧКИ СЕЗОНИ.

За повече информация и оферта, моля свържете се с нашите търговски екипи от М Кар Груп.

М Кар Варна

9023, Варна
бул. "Вл.Варненчик" 320
contact@bmw-mcarvarna.bg
www.bmw-mcarvarna.bg
Тел.: +359 52 918 208

М Кар Плевен

5800, Плевен
кв. "Дружба" 1
contact@bmw-mcarpleven.bg
www.bmw-mcarpleven.bg
Тел.: +359 64 970 804

М Кар Пловдив

4003, Пловдив
бул. "Карловско шосе"
contact@bmw-mcar.bg
www.bmw-mcar.bg
Тел.: +359 32 571 296

М Кар София

1407, София
бул. "Черни връх" 53
contact@bmw-mcarsofia.bg
www.bmw-mcarsofia.bg
Тел.: +359 2 49 28 335

BMW X5 xDrive40i: Среден разход на гориво, WLTP в л/100 км: 9.9–8.5, CO₂ емисии в г/км комбинирани WLTP: 224–192
BMW X6 M60i xDrive: Среден разход на гориво, WLTP в л/100 км: - 12.3–11.4, CO₂ емисии в г/км комбинирани WLTP: - 279–258

„БЪЛГАРИЯ ЕЪР“ ЛЕТИ ДО БУРГАС И ПРЕЗ ЗИМАТА

"BULGARIA AIR" WILL FLY TO BURGAS IN THE WINTER AS WELL

Националният превозвач „България Еър“ ще изненада приятно своите клиенти, като продължи да оперира по вътрешната линия между София и Бургас и през студените месеци на годината, осигурявайки удобна свързаност между двата града, възможност за бизнес пътувания и трансфери до международни линии от мрежата си.

От ноември до края на зимния сезон директните полети между столицата и Бургас ще се изпълняват 3 пъти седмично - във вторник, четвъртък и неделя. Следобедните полети във вторник и четвъртък дават възможност за връзка за пристигащите от Париж, Амстердам и Рим. В неделя полетът е вечерен и е удобен за пътници, кацащи от Париж, Амстердам, Прага, Цюрих, Франкфурт, Лондон и Берлин.

Най-ниската цена за едноръчен билет в икономична класа е 56 евро с включен ръчен багаж до 10 кг и дамска чанта или чанта за лаптоп, безплатен check-in и кетъринг на борда. Комфортните условия на модерните самолети Airbus A220 предлагат уютен и спокоен полет, а пътуването между София и Бургас отнема по-малко от час.

Повече информация - на www.air.bg

The national carrier "Bulgaria Air" will pleasantly surprise its customers by continuing to operate on the domestic route between Sofia and Burgas during the cold months of the year, providing convenient connectivity between the two cities, the opportunity for business trips and transfers to international routes from its network.

From November until the end of the winter season, direct flights between the capital and Burgas will be operated 3 times a week - on Tuesdays, Thursdays and Sundays. Afternoon flights on Tuesdays and Thursdays allow connections for those arriving from Paris, Amsterdam and Rome. On Sundays, the flight is evening and is convenient for passengers landing from Paris, Amsterdam, Prague, Zurich, Frankfurt, London and Berlin.

The lowest price for a one-way ticket in economy class is 56 euros, including hand luggage up to 10 kg and a handbag or laptop bag, free check-in and on-board catering. The comfortable conditions of the modern Airbus A220 aircraft offer a comfortable and relaxed flight, and the journey between Sofia and Burgas takes less than an hour.

More information - at www.air.bg ■

ИЗГОДНИ ЦЕНИ ОТ ВАРНА ДО ФРАНКФУРТ

FAVORABLE PRICES FROM VARN TO FRANKFURT

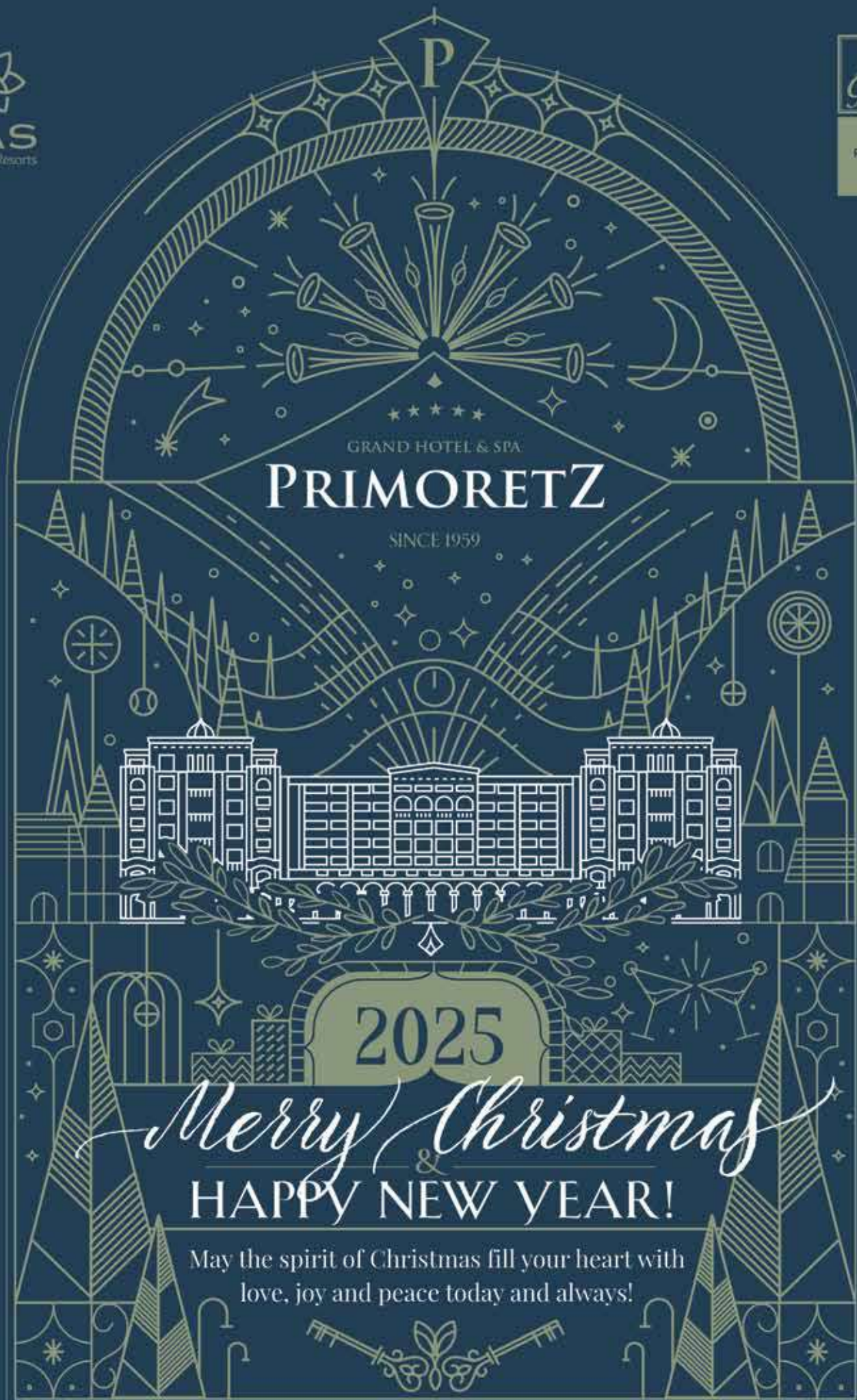
Възползвайте се от промоционалните условия на "България Еър" за директни полети от Варна до Франкфурт и обратно, на цени от 154 евро в едната посока или 310 евро двупосочно. В цената е включен един ръчен багаж до 10 кг и един персонален багаж (дамска чанта или лаптоп), топъл сандвич и напитки. В зависимост от издателя на билета може да бъде добавена такса за издаването му. Чекиран багаж до 23 кг струва 30 евро в посока, ако бъде заявен предварително, или 50 евро на летището преди полет.

Освен онлайн на www.air.bg и мобилното ни приложение Bulgaria Air, билетите могат да бъдат закупени през офисите ни в страната и чужбина, както и през агентската мрежа.

Take advantage of the promotional conditions of "Bulgaria Air" for direct flights from Varna to Frankfurt and back, at prices from 154 euros one way or 310 euros round trip. The price includes one hand luggage up to 10 kg and one personal luggage (handbag or laptop), free hot sandwich and drinks. Depending on the issuer of the ticket, an issuance fee may be added. Checked baggage up to 23 kg costs EUR 30 one way if requested in advance, or EUR 50 at the airport before the flight.

In addition to online at www.air.bg and our Bulgaria Air mobile application, tickets can be purchased through our offices in the country and abroad, as well as through the agency network. ■

Sound that moves with the times

SOFIA, 53, CHERNI VRAH BLV.
+359 2 8073757
SOFIA@BEOSTORES.COM
WWW.BEOSTORES.BG

B&O

28 | **ЗАВОД ЗА
ЖИВОТА**
A PLANT FOR LIFE

16 | **ИНТЕРВЮ: МИЛЕН ХРИСТОВ**
INTERVIEW: MILEN HRISTOV

12 | **СЪСЕД В НУЖДА СЕ ПОЗНАВА**
A NEIGHBOUR IN NEED...

ЧИСЛА И ЛИЦА

FIGURES & FACES

240 000 000

лева е похарчила България за организиране на избори през 2024 година, съобщиха от Централната изборителна комисия. Толкова са средствата за трите вота през годината, като около една трета от тях са за заплащане на хората в секционните изборителни комисии.

EN

BGN 240 mln. has been spent by Bulgaria on organizing elections in 2024, the Central Election Commission announced. That is the amount of money for the three votes during the year, with about a third of it going to paying people in the section election commissions. ■

10%

е спадът в стойността на общата продукция на българското селско стопанство през 2024 година по данни на Националния статистически институт. Общо секторът е произвел стоки за 9.44 млрд. лева. Причините за спада са както в по-ниските цени тази година спрямо 2023 (средно с 5.6%), така и в неблагоприятния климат през лятото, довел до спад в добивите.

EN

10% is the decline in the value of the total output of Bulgarian agriculture in 2024, according to data from the National Statistical Institute. In total, the sector produced goods for 9.44 billion leva. The reasons for the decline are both lower prices this year compared to 2023 (by 5.6% on average), and the unfavourable climate in the summer, which led to lower yields. ■

70%

вече достига действителното потребление на глава от населението в България спрямо средното за ЕС, показват данни на Eurostat за 2023 година. По този показател за пръв път страната не е на последно място в ЕС, а изпреварва Унгария. Българите отчитат втория най-висок ръст на потреблението за последното десетилетие (от 51% до 70%) след румънците (от 55% до 86%).

EN

70% is the actual consumption per capita in Bulgaria compared to the EU average, according to Eurostat data for 2023. For the first time, the country is not in last place in the EU, overtaking Hungary. Bulgarians report the second-highest growth in consumption over the last decade (from 51% to 70%) after Romanians (from 55% to 86%). ■

182 759

студенти са учили в български висши учебни заведения през последната академична година - с почти 3000 повече от предходната, сочат данни на Министерски съвет. 9% от студентите са чужденци. Най-популярните области са икономика, педагогика, медицина, администрация и управление. В България в момента действат 51 висши учебни заведения, от които 13 са частни.

EN

182,759 students studied at Bulgarian higher education institutions during the last academic year - almost 3,000 more than the previous one, according to data from the Council of Ministers. 9% of the students are foreigners. The most popular fields are economics, pedagogy, medicine, administration and management. There are currently 51 higher education institutions operating in Bulgaria, of which 13 are private. ■

PEUGEOT

НОВИЯТ 5008

ХИБРИД И
100% ЕЛЕКТРИЧЕСКИ

* Най-добър семеен автомобил

от **705 ЛВ. С ДДС** / месец

7 места и възможност за данъчен кредит

Нов i-Cockpit с 21" панорамен дисплей

До 668 км пробег в електрическа версия

Среден разход на гориво (л/100 км): от 0 до 5,9; CO₂ емисии (g/km): от 0 до 127. Хомологационните стойности се определят според комбинирания цикъл WLTP от 1 септември 2018 г., актуализиран от 26 март 2024 г. Показаните стойности са с цел сравнение и могат да варират в зависимост от условията на употреба и различни фактори като като: опции, температура на околната среда, стил на шофиране, скорост, общо тегло, използване на определено оборудване (климатик, отопление, радио, навигация, светлини и др.), тип гуми, пътни условия, външни климатични условия и др.

ЕС ЕФ ЕЙ АУТОМОТИВ

Бургас 056/860 590 Варна 052/554 111 В. Търново 0879/123 222 Добрич 0879/998 955 Кюстендил 0896/670 996 Монтана 0888/427 314 Плевен 064/690 699
Пазарджик 0888/574 120 Пловдив 032/908 000 Разград 084/630 033 Русе 082/840 466 Сандански 0746/31 911 Севлиево 0675/32 003 Сливен 044/600 105
София Ботевградско шосе 02/8922 131 София Цариградско шосе 02/9601 100 София Люлин 02/9216 131 Стара Загора 042/670 418 Търговище 0601/67 050

СЪСЕД В НУЖДА СЕ ПОЗНАВА

България вече е един от най-големите чуждестранни инвеститори в Гърция

Текст КАЛИН АНГЕЛОВ / Фотография iSTOCK

В началото на 90-те, в ранните години на прехода, един от главните източници на чуждестранни инвестиции в България бе съседна Гърция. Три десетилетия по-късно тенденцията се е обърнала напълно. По данни на националната банка в Атина, през 2023 България е била десетият най-голям чуждестранен инвеститор в гръцката икономика, а предварителните оценки за тази година показват, че за 2024 тя дори ще се изкачи една или две позиции нагоре. Ако елиминираме от класирането т. нар. ганъчни убежища, излиза, че България е била четвъртият най-голям инвеститор в Гърция, отстъпвайки само на Германия, САЩ и Великобритания. Българските инвестиции в южната ни съседка са по-големи от турските и австрийските, двойно по-големи от китайските и над три пъти повече от френските. През 2023 нетните преки инвестиции

от България в гръцката икономика са били 149.1 милиона евро, изчислява Bank of Greece, което е 3.12% от общите.

ЕДВА ЛИ НЯКОЙ ЩЕ СЕ ИЗНЕНАДА, че около половината от тази сума се пада на инвестициите в недвижими имоти – 71.6 млн. евро за 2023, или 3.4% от общите. На практика парите, вложени от българи в гръцка недвижимост, са се увеличили със 188% повече в сравнение с 2020 година, и с над 2500 процента в сравнение с 2014.

Данните за 2024 ще излязат след три месеца, но от предварителните резултати за първото полугодие се вижда, че цялостните чуждестранни инвестиции в имоти растат с около 3.5 на сто, а българските - с почти 10 на сто. Всъщност имотният сектор постепенно се превръща в главния магнит за чуждестранни инвестиции в Гърция, докато

ПРЕКИ ЧУЖДЕСТРАННИ ИНВЕСТИЦИИ В НЕДВИЖИМОСТ В ГЪРЦИЯ FOREIGN DIRECT INVESTMENT IN REAL ESTATE IN GREECE

2017	415
2018	1128
2019	1450
2020	875
2021	1176
2022	1975
2023	2133

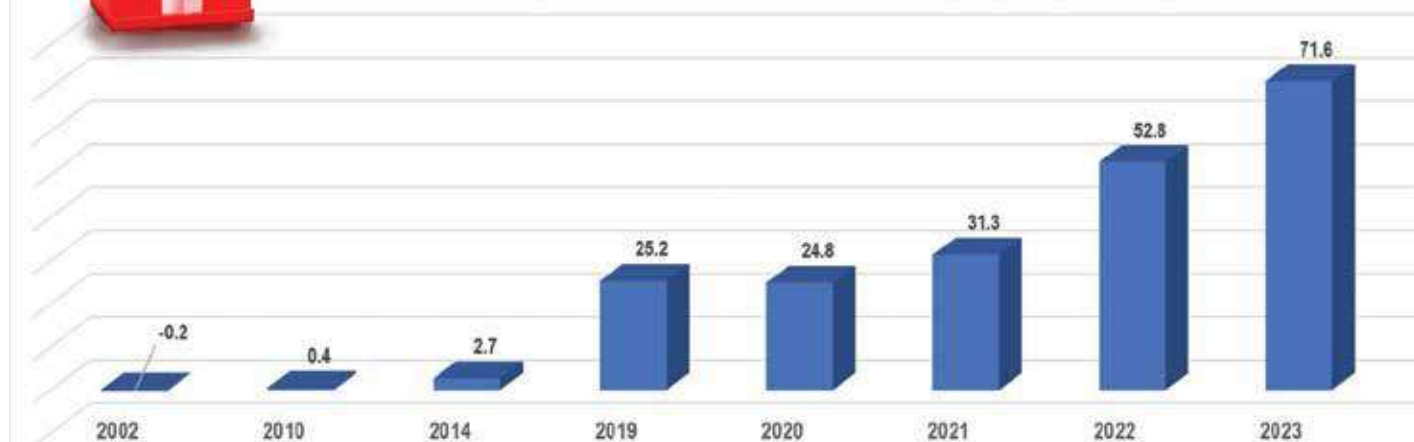
В млн. евро / mln. euros

останалите сектори отчитат спад. За първата четвърт на тази година преките чуждестранни инвестиции са били 1.2 млрд. евро, от които в имоти - 520 млн., или 43.3%. За втората четвърт обаче привлечените вложения в недвижимост са вече над 69% от общите преки чуждестранни инвестиции (622 милиона от общо 900 милиона).

БЪЛГАРСКИТЕ КУПУВАЧИ СА В ЧЕЛНАТА ДЕСЕТКА на най-активните чуждестранни играчи в гръцкия имотен сектор - и са единствените освен германските, които попадат в Топ 10, без да са включени в програмата "Златна виза". Тя дава привилегирована виза с право на свободно пътуване в Шенген за лица, закупили имот на стойност над 250,000 евро. По данни на гръцкото Министерство на миграцията, до тази есен програмата е привлякла почти 7000 инвеститори от Китай, над 1000 от Турция, 700 от Ливан, 483 от Иран, 482 от Великобритания. Интересът към Златната виза се е увеличил с 12% в сравнение с 2023 година. ■

БЪЛГАРСКИТЕ ИНВЕСТИЦИИ В ГЪРЦКИ ИМОТИ BULGARIAN INVESTMENT IN GREEK REAL ESTATE

В млн. евро, данни на Bank of Greece / Mn. euros, Bank of Greece data

THE PROJECT

WWW.THEPROJECT.BG

vitra.

A NEIGHBOUR IN NEED IS A NEIGHBOUR INDEED

Bulgaria is now one of the major foreign investors in Greece

By KALIN ANGELOV / Photography iSTOCK

In the 1990s, in the early years of the transition, one of the main sources of foreign investment in Bulgaria was neighbouring Greece. Three decades later, the trend has completely reversed. According to data from the National Bank in Athens, in 2023, Bulgaria was the tenth largest foreign investor in the Greek economy, and preliminary estimates for this year show that for 2024 it will even climb one or two positions higher. And if we eliminate the so-called tax havens from the ranking, it turns out that Bulgaria was the fourth largest investor in Greece, trailing only Germany, the US and the UK. Bulgarian investments in our southern neighbour are larger than Turkish and Austrian ones, twice as large as Chinese ones and over three times more than French ones. In 2023, net direct investment from Bulgaria into the Greek economy was 149.1 million euros, the Bank of Greece estimates, which is 3.12% of the total.

IT WILL HARDLY COME AS A SURPRISE to anyone that about half of this amount falls on real estate investments – 71.6 million euros for 2023, or 3.4% of the total. In fact, the money invested by Bulgarians in Greek real estate has increased by 188% compared to 2020, and by over 2500 percent compared to 2014.

The data for 2024 will be released in three months, but the preliminary results for the first half of the year show that overall foreign investment in real estate is growing by about 3.5 per cent, and Bulgarian - by almost 10 per cent. In fact, the real estate sector is gradually becoming the main magnet for foreign investment in Greece, while the other sectors are reporting a decline. For the first quarter of this year, foreign direct investment was 1.2 billion euros, of which in real estate - 520 million, or 43.3%. For

the second quarter, however, the attracted investments in real estate were already over 69% of the total (622 million out of a total of 900 million).

BULGARIAN BUYERS ARE IN THE TOP TEN of the most active foreign players in the Greek real estate sector - and are the only ones besides the Germans who fall into the Top 10 without being included in the "Golden Visa" program. It grants a privileged visa with the right to free travel in Schengen for persons who have purchased a property worth over 250,000 euros. According to data from the Greek Ministry of Migration, by this autumn the program has attracted almost 7,000 investors from China, over 1,000 from Turkey, 700 from Lebanon, 483 from Iran, 482 from the UK. Interest in the Golden Visa has increased by 12% compared to 2023. ■

Създаваме УСМИВКИ

с ЛЮБОВ!

ПРИ ПОСТАВЯНЕ
НА ИМПЛАНТИ

-20%

ON IMPLANTS
PLACEMENT

ПРИ ИЗБЕЛВАНЕ
С ZOOM

-20%

ON BLEACHING
WITH ZOOM

ПРИ ПОЧИСТВАНЕ
НА ЗЪБЕН КАМЪК

-20%

ON SCALING AND
POLISHING

We create
SMILES

with love!

www.eo-dent.com
www.eo-implant.com
www.eo-kids.com

0888 14 10 10, 0888 400 477, 0886 097 405
0888 500 522, 0888 500 533, 0888 46 46 66

БЪЛГАРИЯ МОЖЕ ДА БЪДЕ ЛИДЕР В ЕНЕРГЕТИКАТА

Милен Христов, управител на Електрохолд ИПС, пред Bulgaria ON AIR

Текст КОНСТАНТИН ТОМОВ / Фотография ИВАЙЛО ПЕТРОВ

Г-н Христов, от август "Електрохолд" има ново ръководство - цели три години след като "Еврохолд" закупи компанията от CEZ. Значи ли тази промяна, че преходният период е приключил? Предвиждате ли промени в политиката?

Не се очаква да има грандиозни промени в политиката на компанията. Нормално е да има един преходен период, в който да не се създават стресове както за инвеститорите, така и за колегите в дружеството. Има приемственост между бившия мениджмънт и сегашния - всъщност предишният генерален директор Карел Крал продължава да бъде в дружеството, в надзорния съвет. Инж. Георги Миков, новият главен изпълнителен директор на "Електрохолд България", и Радослав Цветков, изпълнителен директор на ЕРМ Запад, бяха на ръководни позиции от самото начало на придобиването на дружеството. И двамата имат достатъчно опит в енергетиката - единият като бивш директор на НЕК, другият - като четвърто поколение енергетик. Така че бих казал, че големите промени приключиха. Аз самият още преди придобиването на дружеството съм директор на компанията-майка - "Ийсърн Юрпийн Електрик Къмпани", която е регистрирана в Нидерландия.

Дълги години живеехме с мантрата, че България е енергийният хъб на Балканите, износител

на електроенергия. В последните месеци тя все по-често се превръща в нетен вносител. Как оценявате ситуацията в енергийния сектор на страната в момента?

Енергийният сектор е стабилен. Потенциалът, който България има, е добър. Проблемите за мен са, на първо място, в експлоатацията на мощностите, и на второ място, в политическата гъвкавост, в която се опитват да превърнат сектора. За последните три години държавата харчи милиарди за едни компенсации към бизнеса, които са практически безсмислени...

... освен за получателите на тези компенсации.

И за тях това е мечешка услуга. Можеше за много по-малко пари да се подобряват съоръженията - било чрез ремонт на ПАВЕЦ Чаира, било чрез разширението на язовир Ягеница, било чрез допълнителни мощности в АЕЦ. Вместо това се лутаме в политическо безвремие, в което целта е да се стимулират получателите на въпросните субсидии. Истината е, че сумите, които се изхарчиха, обективно стигат за построяването на една нова атомна електроцентрала. Ако пропилените време и пари бяха използвани по правилния начин, сметките за електричество сега щяха да са значително по-ниски. И щяхме най-после да стигнем до либерализация на пазара и за ►

МИЛЕН ХРИСТОВ е управител на Електрохолд ИПС, член на Управителния съвет на Електрохолд Продажи и член на Съвета на директорите на Електрохолд Трейд. Има бакалавърска степен по Бизнес администрация от University of Sheffield, MBA от Московския бизнес институт „Сколково“ и магистърска степен по застраховане и управление на риска към ВУЗФ.

► битовите потребители, без да се налага ненужно да се субсидират и те. България както географски, така и чисто инфраструктурно - предвид връзките със съседните страни - има възможност да бъде износител на ток. Въпросът на този етап е във фините настройки, ако се сравняваме с други системи в Европа.

Споменахте ПАВЕЦ Чаура. Съхранението на енергия ще е все по-сериозен проблем за българската енергетика. Какви политики според вас биха подобрили състоянието на сектора? Какъв би бил най-сполучливият заместител за възлищните централи, чието време изтича?

Повечето хора си мислят, че електротехниката като професия се изчерпва с ремонта на различни устройства. Истината е, че това е науката, която трябва да обясни потока на енергия и информация, и да намери най-оптималното решение за бизнеса. В тази връзка най-логично е да се започне с бързите агрегатори на енергия, каквито са батериите. Както в един офис днес имате UPS, който подхранва сървърите, когато падне токът, и издържа до осигуряването на алтернативно захранване, така по същия начин трябва да разглеждаме ролята на батериите в енергийната система. Те се явяват бърз агрегатор, който при кратковременен недостиг да отдава енергия към системния оператор. На второ място идва ПАВЕЦ като машина, която все пак отнема известно време да се въведе в експлоатация, и на трето място, може да се разчита на ТЕЦ. Дали времето на възлищните ТЕЦ изтича? Дотолкова, доколкото в Европа са приети едни политики, които ги правят нерентабилни. Не физически нерентабилни, а политически нерентабилни поради наложените ограничения.

Няма изгледи тези ограничения да изчезнат в обозримо бъдеще.

Няма, но през този декември, при цена около 300-350 лева на мегаватчас, работата им се изплаща въпреки квотите за въглеродни емисии. Така че те спокойно могат да бъдат използвани като един прети стълб за балансиране на системата.

България все още поддържа едни от най-ниските цени на енергията за битовите потребители в Европа...

Изкуствено. Въпросът е кой плаща сметката.

Проблемът на ниските цени е, че ограничават възможностите за модерни-

зиране на мрежата. Предвижданите около 150 млн. лева годишни инвестиции от "Електрохолд" в следващите години достатъчни ли са, за да отговаря мрежата на нарастващите нужди?

Зависи какъв ефект се търси. Не трябва да гледаме само абсолютните стойности. Трябва да анализираме накъде реално са насочени средствата и какви ангажименти са вменени в лиценза на едно разпределително дружество. От тези 150 милиона, които споменахте, една голяма част - близо 60 милиона лева за тази година - се инвестират в нови присъединявания. Тоест, вместо ние да се фокусираме върху модернизиране на мрежата, се ангажираме да обезпечим строители и бизнесмени, чиито макс

за присъединяване не са променени от 20 години насам.

За разлика от прогажните им цени, вероятно...

За разлика от цените, за разлика и от заплатите. Минималната заплата оттогава е скочила 8-9 пъти. Както и средната. Инфлацията за този период със сигурност е над 100 процента - спомнете си, че само от 2021 досега тя е 38%. Всички разходи са се увеличили.

Тук не говорим за таксата за присъединяване на обикновени битови потребители. Големите средства отиват за присъединявания на нови сгради. Аномалията е, че понякога отиват дори за присъединявания на малки фотоволтаични централи, в отдалечени места, при кои-

"Сумите, които се изхарчиха за субсидии, обективно стигат за построяването на една нова атомна електроцентрала. Ако пропилените време и пари бяха използвани по правилния начин, сметките за електричество щяха да са значително по-ниски."

гогодина. Докъде стигна този процес и какво развитие очаквате в бъдеще?

Тук отново се връщаме към тема, която е политическа, и върху която ние нямаме никакво влияние. Истината е, че трябва да има воля и разумна стратегия. Ако средствата за компенсаци, които вече наброяват милиарди, бъдат насочени към НЕК по правилния начин, със сигурност ще се стигне до либерализирани цени, които да не плашат крайните потребители. Ако погледнем добре развитите в това отношение държави - скандинавските страни, Великобритания - ще забележим, че цената на тока като средна стойност за годината е изключително атрактивна даже в сравнение с регулираните цени при нас. Естествено, трябва да се определи една адекватна дефиниция за енергийната бедност - това е едно от нещата, в които има най-много политически игри. Как да се определи кой е наистина енергийно беден, за да не се злоупотребява. В България, както знаем, има един голям процент сива икономика...

Над 30% според германски експерти, най-високата в целия ЕС.

Да. Това означава, че ще има хора, които се водят бедни, но на практика далеч не са такива. Има обаче и друго: ние в Бъл-

гария, от страх някой да не злоупотреби, нерядко лишаваме обикновения човек от собствените му права. Кое е по-важно? Да дадем на гражданите нормален достъп или да се чудим по какъв начин да спираме хипотетични злоупотреби, създавайки по този начин сериозни пречки за хората? Ще дам пример с проектите за собствени соларни системи, които бяха финансирани от Европейската комисия - до 15,000 лева за производство и съхранение на слънчева енергия, и около 2000 лева за топла вода. От 10,000 отворени слота имаше само 2001 кандидатури. Защо? Защото достъпът беше толкова труден - именно с идеята да се предотвратят злоупотреби - че накрая за хората бе невъзможно да кандидатстват. От тези 2001 кандидатури, около 1500 бяха одобрени.

Как трябва да се променят електропреносната и електроразпределителната мрежи, за да са готови за енергийния преход? Кои са най-големите предизвикателства и слаби места?

На първо място, трябва да се напише адекватна Пътна карта за енергетиката. Липсата ѝ е една от причините, поради които на България се прекратява достъпът до средства по Плана за възстановяване. След като се напише картата, следва да се вземат предвид абсолютно всички добри практики в Европа, както и да се почерпи опит от грешките, допускани там. Ако говорим за електромобилност например, няма в света такава мрежа, която да понесе натоварването, ако всички автомобили преминат на електричество.

Към този етап в България има 16,000 електромобила. Ако сметнем средно по 50 киловатчаса капацитет на батерията, това прави 800 мегавата. Ако тези електромобили едновременно се включат за зареждане - което е малко вероятно, разбира се - излиза, че един блок на АЕЦ трябва да работи само за тях. А електромобилите ще се увеличават, може да станат 160,000 - което пак не е много на фона на 4 милиона автомобили по пътищата в България. Тук дори не говорим за възможностите на системата и за капацитета за пренос.

Това е интересна сметка, която не съм чувал досега.

Тя не е сложна. Това е причината в Швейцария още преди две години да ограничи зареждането на електромобили през зимата. Както и на някои места в Съединените щати.

Ще има електромобили в бъдеще, но те ще са основно за градско придвижване, ►

то разходите надминават в пъти възвръщаемостта, която би имало не само нашето дружество, но и обществото като цяло.

Истината е, че въпросната инвестиционна програма и парите, за които се говори в енергетиката като цяло, включително стимулът за битовите потребители, е сметка, която се плаща от всички нас. Много хора първоизначально се радват, че сметката им за ток е ниска. Но ако погледнем отгоре цялата картина, стигаме до извода, че всъщност плащаме много повече, но по друг начин.

Вече от десетилетия чуваме израза "либерализация на пазара" - неизменно като нещо, което ще се случи най-рано

► В някаква ограничена среда. Няма как всички автомобили да станат електрически.

Един от последните проекти на "Електрохолд" е създаването на собствена мрежа от бързи зарядни станции за електромобили - Electrocharge. Какво развитие очаквате за този бизнес в следващите години? Стартовите цени са подчертано атрактивни, приблизително наполовина от тези на останалите играчи в този сектор. Тези цени могат ли да се поддържат във времето?

Electrocharge е идея, която не е нова или революционна - просто внесена добра практика от европейските страни. Като гоставчик ние осъзнаваме нашата отговорност и към Зелената сделка, и най-вече към обществото. Ако искаме да има реална електромобилност - а е логично да искаме - трябва да поемем тази отговорност. Целта на Electrocharge не е толкова да развие система от най-бързите станции, или да ги разположи в най-големите търговски центрове. Целта е да имаме голям брой станции близо до хората - в кварталите, по малките населени места, изобщо там, където никога друг не би искал или могъл да инсталира станции по ред причини. Относно цената: в групата ни е и "Електрохолд Трейд", което е първото дружество в България, направило сделка на свободния пазар на електроенергия. Колегите от него са хората с най-голям опит в търговията с енергия в страната, което ни позволява да предлагаме толкова атрактивни цени. Стараем се да сключваме договори с по-дълги позиции, с които да гарантираме максимална стабилност на цената. Това е едно от основните условия. Естествено, цената на Electrocharge ще варира спрямо борсата. В момент, в който на борсата електроенергията е 0 лева, ще я понижим. Ако някаква поредна аномалия тласне тока нагоре, може да я повишим. Но целта като цяло е да направим мрежа от зарядни станции, която да е атрактивна и да води политика на low cost.

В последната година има видимо охлаждане на пазара на електромобили в Европа, донякъде - и в България. Временно явление ли е според вас това?

За 2024 общият брой регистрирани електромобили в България се е увеличил с над 60%.

Ако включим и употребяваните.

Без значение - те също са на пътя. От

"Ако всички електромобили в България едновременно се включат за зареждане - което е малко вероятно, разбира се - излиза, че един блок на АЕЦ трябва да работи само за тях"

10,000 в началото на годината вече са над 16,000. Добавете към това и около 50% увеличение при плъг-ин хибридите - от около 30,000, в момента са вече над 55,000.

Да, има спад на пазара на електромобили в ЕС, повлиян не толкова от намален интерес към тях, колкото от икономически фактори. Виждаме криза в много сегменти на една водеща икономика като Германия. От друга страна, Европейският съюз дава неясни сигнали на потребителите: иска да увеличи електромобилите, но в същото време премахва определени стимули, налага грастични мита върху китайските производители, които косвено удрят и европейските производители със заводи в Китай... Но въпреки това електромобилите се увеличават. А и, както стана дума преди малко, за никого няма да е изгодно всички автомобили да преминат на електричество.

"Електрохолд" изгражда и покривни фотоволтаични системи с решения за съхранение на енергията. Интересът към тях скочи грастично след началото на войната в Украйна, но към днешна дата за кого е изгодно подобно решение?

За абсолютното всеки, който иска да получи независимост. Ние първи в България предложихме нещо подобно. Нашето дружество поема изключително отговорно ангажимента си към крайния клиент. Искаме да покажем, че не сме просто дружество, което ти доставя енергия, а че мислим за реалната независимост на нашите клиенти и за най-добрите тенденции в Европа.

Истината е, че на пазарите с по-богат

опит в либерализацията като Италия, Германия или Великобритания, такива решения са изключително масови. Българите са все още плахи, не са сигурни в работата на подобни системи, а липсва и държавна политика, която да разясни плюсовете на хората.

Мисля, че либерализацията е необходима, за да осъзнаем, че сме част от една обща система. В енергийната система трябва да има производител и потребител, и за да бъде стабилна тя, производителят и потребителят трябва да имат добро поведение един към друг. Ако консуматорът не е възпитан да пести, тогава се създават аномалии - поведението му не може да се предвиди, а снабдителят не може да се справи с търсенето.

Ако един битов клиент, който живее в собствена къща, поиска фотоволтаична система, какво трябва да направи?

Да подпише договор и пълномощно, с което да го представляваме пред институциите, и да плати съответната такса. След това му остава да се наслаждава.

За каква инвестиция става дума?

Зависи от капацитета и от това дали има система за съхранение на енергията. Започва от около 13,000 лева, при по-големите системи с батерии може да стигне до 30,000 лева. Ние даваме решение до ключ - потребителят не се занимава с обикаляне по институции и така нататък. Впрочем промените в Закона за управление на етажната собственост позволяват такива системи да се инсталират и в жилищни блокове. Нужно е само еднородно решение на собствениците.

В миналото кражбите на ток бяха съществен проблем за електроразпределителните дружества. Съществува ли той все още?

За наша радост, благодарение на усилията на колегите от отдел "Нетехнически загуби", и на инвестициите в дигитализация на мрежата, кражбите са сведени до един санитарен минимум, сравним и на моменти даже по-добър от този в много европейски държави.

За учудване на много хора трябва да кажа, че в повечето случаи кражбите не са от битови потребители, или от малцинствени групи, както мнозина смятат, а се извършват от бизнеси, включително известни в публичното пространство и претендиращи за компенсации от държавата. Но всяка такава злоупотреба се хваща лесно. Законът е изключително ясен и се прилага добре. ■

Ипотечен кредит

ДОМ за теб

- Ниска лихва, без скрити такси и условия
- Безплатна имуществена застраховка

Централна Кооперативна Банка
Важният си ти.

*5050
www.ccbank.bg

BULGARIA CAN BE AN ENERGY LEADER

Milen Hristov, Manager of Electrohold EPC, talks to Bulgaria ON AIR

By KONSTANTIN TOMOV / Photography IVAYLO PETROV

Mr. Hristov, Electrohold has had new management since August - three years after Eurohold bought the company from CEZ.

Does this change mean that the transition period is over? Do you foresee any policy changes?

No major changes are expected in the company's policy. It is normal to have a transition period in which there is no stress for both investors and colleagues in the company. There is continuity between the former and the current management - in fact, the former CEO Karel Kral now sits on the supervisory board of Electrohold. Eng. Georgi Mikov, the new CEO, and Radoslav Tsvetkov, CEO of ERM West, have been in leadership positions since the very beginning of the acquisition. Both have sufficient experience in the energy sector - one as a former director of the National Electricity Company, the other - as a fourth-generation energy worker. So I would say that the big changes are over. Speaking of me, even before the acquisition I was the managing director of the parent - Eastern European Electric Company, registered in the Netherlands.

For many years we lived with the mantra that Bulgaria is the energy hub of the Balkans, an exporter of electricity. In recent months, it has increasingly become a net importer. How do you assess the current situation in the country's energy sector?

The energy sector is stable, and Bulgaria's potential is good. If you ask me, the problems are, first of all, in capacity utilization and, secondly, in the political chewing gum they are turning the sector into. For the last three years, the state has spent billions on compensations to businesses that are practically meaningless...

... except for the recipients of these compensations.

Even for them, this is a disservice. The facilities could have been improved for much less money - either by fully repairing the Chaira Pumped-Storage Plant, or expanding the Yadenitsa Dam, or adding additional capacities to the Kozloduy Nuclear Power Plant. Instead, we are wandering in a political timelessness in which the goal is to stimulate the recipients of the subsidies in question. The truth is that the amounts that were spent are objectively enough for the construction of one entirely new nuclear power plant. If the wasted time and money had been used in the right way, the electricity bills would now be significantly lower. And we would finally reach market liberalization for household consumers, without having to unnecessarily subsidize them.

Bulgaria, both geographically and purely infra-structurally - given the connections with neighbouring countries - has the opportunity to be an electricity exporter. The question at this stage is in the fine-tuning if we compare it with other systems in Europe.

You mentioned the Chaira Plant. Energy storage will be an increasingly serious problem for the Bulgarian energy sector. What policies do you think would improve the state of the sector? What would be the most successful replacement for coal-fired power plants, whose time is running out?

Most people think that electrical engineering as a profession is limited to repairing various devices. The truth is that this is the science that should explain the flow of energy and information, and find the most optimal solution for business. In this regard, it is most logical to start with fast energy aggregators, such as batteries. Just as in an office today you have a UPS that powers the servers when the power goes out and lasts until alternative power is provided, in the same way, we should consider the role of batteries in the energy system. They are a fast aggregator that, in the event of a short-term shortage, provides energy to the system operator. After that, comes the pumped-storage plant as a machine that still takes some time to put into operation, and in third place, one can rely on thermal power plants. Is the time of coal-fired thermal power plants running out? Only insofar as certain policies have been adopted in Europe that make them unprofitable. Not physically unprofitable, but politically unprofitable due to the restrictions imposed.

There is no prospect of these restrictions disappearing in the foreseeable future. ▶

MILEN HRISTOV is the manager of Electrohold EPC, a member of the Management Board of Electrohold Sales and a member of the Board of Directors of Electrohold Trade. He has a bachelor's degree in Business Administration from the University of Sheffield, an MBA from the Moscow Business Institute "Skolkovo" and a master's degree in Insurance and Risk Management from VUZF.

► No, but this December, at a price of about 300-350 leva per megawatt-hour, their work is paying off despite the carbon emission quotas. So they can easily be used as a third pillar to balance the system.

Bulgaria still maintains some of the lowest energy prices for household consumers in Europe...

Artificially. The question is who pays the bill.

The problem with low prices is that they limit the possibilities for modernizing the network. Electrohold has announced plans for about BGN 150 million of annual investments in the coming years. Will this be sufficient for the network to modernize and meet the growing needs?

It depends on what effect is sought. We should not only look at the absolute values. We should analyze where the funds are actually directed and what commitments are included in the license of a distribution company. Of the 150 million that you mentioned, a large part - nearly 60 million annually - is invested in new connections. That is, instead of focusing on modernizing the network, we are committed to providing for builders and businessmen whose connection fees have not changed for 20 years.

Unlike their selling prices, probably...

Unlike prices, unlike salaries. The minimum wage has since jumped 8-9 times. As has the average. Inflation for this period is certainly over 100 per cent - I remind you that only since 2021, it was 38%. All costs have increased.

We are not talking about the connection fee for ordinary household consumers here. The large funds go to the connections of new buildings. The anomaly is that sometimes they even go to the connections of small photovoltaic power plants, in remote places, where the costs exceed many times the return not only to the company, but to society as a whole.

The truth is that the investment program in question and the money that is being talked about in the energy sector in general, including the incentive for household consumers, is paid by all of us. Many people are initially happy that their electricity bill is low. However, we look at the whole picture from above, we conclude that we are paying much more, albeit in a different way.

For decades now we have been hearing the expression "market liberalization" - invariably as something that will happen next year at the earliest. How far has this process gone and what development do you expect in the future?

Here we are again returning to a topic that is political, and over which we have no influence. The truth is that there must be will and a reasonable strategy. If the compensation funds, which

already amount to billions, are directed to NEC in the right way, we will certainly reach liberalized prices that do not scare end consumers. If we look at the countries that are well developed in this regard - the Scandinavian countries, the United Kingdom - we will notice that the price of electricity as an average value for the year is extremely attractive even compared to the regulated prices in our country. Naturally, an adequate definition of energy poverty must be determined - this is one of the things in which there are the most political games. How to determine who is truly energy poor, so as not to abuse it. In Bulgaria, as we know, there is a large percentage of grey economy...

Over 30% according to German experts, the highest in the entire EU.

Yes. This means that there will be people who declare themselves poor, but in reality are far from being so. However, there is something else: in Bulgaria, for fear of someone abus-

ing it, we often deprive ordinary people of their own rights. Which is more important? To give citizens normal access or to wonder how to stop hypothetical abuses, thus creating serious obstacles for everyone? I will give an example of the projects for private solar systems, which were financed by the European Commission - up to 15,000 leva for the production and storage of solar energy, and about 2,000 leva for solar-heated water. Out of 10,000 open slots, only 2,001 applied. Why? Because access was so difficult - precisely with the idea of preventing abuse - that in the end it was impossible for people to apply. Of those 2,001 applicants, about 1,500 were approved.

How should the electricity transmission and distribution networks be changed to be ready for the energy transition? What are the biggest challenges and weak points?

First of all, an adequate Energy Roadmap must be written. The lack of such a roadmap

is one of the reasons why Bulgaria is being cut off from access to funds under the Recovery Plan. Once the map is written, absolutely all good practices in Europe should be taken into account, as well as the mistakes made there. If we talk about electromobility, for example, there is no such network in the world that would bear the load if all cars switched to electricity. At this stage, there are 16,000 electric vehicles in Bulgaria. If we consider an average of 50 kilowatt-hours of battery capacity, this makes 800 megawatts. If these electric vehicles are simultaneously turned on for charging - which is unlikely, of course - a whole unit of the nuclear power plant should work just for them. And electric cars will increase, they may reach 160,000 - which is not much against the background of 4 million cars on the roads in Bulgaria. Here we are not even talking about the capabilities of the system and the transmission capacity.

This is an interesting calculation that I have not heard before.

It is not complicated. This is the reason why Switzerland limited the charging of electric cars in the winter two years ago. The same was done in some places in the United States. There will be electric cars in the future, but they will be mainly for urban transportation, in some limited environments. There is no way that all cars will become electric.

One of the latest projects of Electrohold is the creation of its network of fast charging stations for electric cars - Electrocharge. What development do you expect for this business in the coming years? The starting prices are clearly attractive, approximately half of those of other players in this sector. Can these prices be maintained over time?

Electrocharge is neither a new or revolutionary idea. We simply imported good practices from other European countries. As a supplier, we are aware of our responsibility to the Green Deal and, above all, to society. If we want real electromobility - and it is logical to want it - we must take on this responsibility. The goal of Electrocharge is not so much to develop a system of the fastest stations or to place them in the largest shopping centres. The goal is to have a large number of stations close to people - in neighbourhoods, and in small settlements. In general, where no one else would want or be able to install stations for a number of reasons. Regarding the price: our group also includes Electrohold Trade, the first company in Bulgaria to make a deal on the free electricity market. Our colleagues there are the people with the most experience in energy trading in Bulgaria, which allows us to offer such attractive prices. We try to conclude contracts with longer positions, to guarantee maximum price stability. This is one

"If all the electric vehicles in Bulgaria are simultaneously turned on for charging - which is unlikely, of course - a whole unit of the nuclear power plant should work just for them"

of the main conditions. Naturally, the price of Electrocharge will vary depending on the energy exchange. At a time when electricity is 0 leva on the exchange, we will lower it. If some other anomaly pushes the electricity price up, we may have to raise it. But the overall goal is to create a network of charging stations that is attractive and pursues a low-cost policy.

In the last year, there has been a visible cooling of the electric vehicle market in Europe, and to some extent - in Bulgaria as well. Do you think this is a temporary phenomenon?

For 2024, the total number of registered electric vehicles in Bulgaria has increased by over 60%.

If we include used ones.

No matter - they are also on the road. From 10,000 at the beginning of the year, there are now over 16,000. Add to this an increase of about 50% in plug-in hybrids - from about 30,000, they are currently over 55,000.

Yes, there is a decline in the electric vehicle market in the EU, influenced not so much by a reduced interest in them as by economic factors. We see a crisis in many segments of a leading economy like Germany. On the other hand, the European Union is giving unclear signals to consumers: it wants to increase electric vehicles, but at the same time removes certain incentives, and imposes drastic tariffs on Chinese manufacturers, which indirectly hit European manufacturers with factories in China... Despite this, electric vehicles are increasing. However, as I mentioned a moment ago, it will not be practical to switch all cars to electric.

Electrohold also builds rooftop photovoltaic systems with energy storage solutions. Interest in them has skyrocketed since the start of the war in Ukraine, but today, who is such a solution profitable for?

For absolutely everyone who wants to gain in-

dependence. We were the first in Bulgaria to offer something like this. Our company takes its commitment to the end customer extremely responsibly. We want to show that we are not just a company that supplies you with energy, but that we think about the real independence of our customers and the best trends in Europe.

The truth is that in markets with more experience in liberalization, such as Italy, Germany or the UK, such solutions are extremely widespread. Bulgarians are still timid, they are not sure about the operation of such systems, and there is also a lack of state policy that would explain the advantages to people.

I think that liberalization is necessary for us to realize that we are part of a common system. In the energy system, there must be a producer and a consumer, and for it to be stable, the producer and the consumer must have good behaviour towards each other. If the consumer is not educated to save, then anomalies are created - his behaviour cannot be predicted, and the supplier cannot cope with the demand.

If a household customer who lives in his own house requests a photovoltaic system, what should he do?

To sign a contract and a power of attorney to represent him before the institutions, and to pay the relevant fee. After that, he can enjoy himself.

What kind of investment are we talking about?

It depends on the capacity and whether there is an energy storage system. It starts at around 13,000 leva, while larger systems with batteries can reach 30,000 leva. We provide a turnkey solution - the consumer does not have to deal with going around institutions and so on. By the way, changes to the Condominium Management Act allow such systems to be installed in apartment blocks. All that is needed is a unanimous decision by the owners.

In the past, electricity theft was a significant problem for electricity distribution companies. Does it still exist?

To our joy, thanks to the efforts of our colleagues from the Non-technical Losses department and investments in network digitalization, thefts have been reduced to a sanitary minimum, comparable and at times even better than in many European countries.

To the surprise of many people, I must say that in most cases the thefts are not by household consumers or minority groups, as many believe, but are committed by businesses, including those known in the public sphere and claiming compensation from the state. But any such abuse is easily caught. The law is extremely clear and well-implemented. ■

MADE IN GREEN

с Роселина Петкова

Всеки
понеделник

21:00

**Bloomberg
TV Bulgaria**

 www.bloombergtv.bg

ТАЗИ КОЛЕДА

Подари подарък
СЪС СМИСЪЛ

ЗАВОД ЗА ЖИВОТА

Промислеността на XXI век може да изглежда по съвсем различен начин - и поделението на BMW в Сан Луис Потоси го доказва убедително

Текст КОНСТАНТИН ТОМОВ / Фотография ДАНИЕЛ КРАУС

Двайсетина хлапета с лица, умело изрисувани като черепи, пет жизнерадостна детска песничка. Не е точно гледката, която бихте очаквали в един от най-модерните автомобилни заводи на планетата. Но всъщност е най-подходящият израз на революционния характер на това място: фабриката на BMW в Сан Луис Потоси, в едноименния мексикански щат.

Строителството ѝ започна през 2016; официалното откриване бе през 2019. За по-малко от пет години отпогава (без да броим прекъсванията покрай

Covid-19), тази фабрика не просто изстреля BMW в челната петорка на най-желаните работодатели в цяло Мексико, но и успя да зададе съвсем нов стандарт - не в производството на автомобили, а изобщо за промислеността на XXI век. Промисленост, която се грижи за средата и за хората около себе си, вместо да нехае за тях или откровено да им вреди.

РАЗБИРА СЕ, В НАШИ ДНИ ВСЯКА ГОЛЯМА ИНДУСТРИАЛНА КОМПАНИЯ ЩЕ ВИ УВЕРИ, че е устойчива, екологична и социално отговорна, и ще размаха съ-

ответните доказателства. Но в двете от десет случая става дума за прословутия greenwashing: много шум около шепи инсталирани ветрогенератори или някое късче рециклирана пластмаса в крайния продукт, и гузно мълчание за количествата енергия, ресурси и емисии, отиващи да се извлекат, преработят и транспортират суровините, преди да се превърнат във въпросния продукт.

BMW ИЗБРА ДРУГ ПОДХОД ОЩЕ ПРЕДИ ГОДИНИ и стана първата компания в автомобилния сектор, която включва екологичните и социалните си поли-

Необичайните рисунки по детските лица всъщност са напълно в реда на нещата: след два дни предстои прословутият Ден на мъртвите, един от най-големите празници в Мексико
The unusual drawings on children's faces are actually completely normal: in two days the infamous Dia de los Muertos - Day of the Dead, one of the biggest holidays in Mexico, is coming up

тики в годишния си отчет. И възлага проверката им на независими външни одитори. Сан Луис Потоси е най-новото въплъщение на тази философия, поне до официалното откриване на още по-модерния завод в Дебрецен, Унгария. В мексиканската фабрика се произвеждат BMW 3 Series - за пазарите в двете Америки, и 2 Series и M2 - за цял свят. Капацитетът е 450 автомобила дневно, сглобявани от 3700 работници и безброй роботи върху обща площ от 80,000 квадратни метра, включваща смайващия 7.8-километров непрекъснат конвейер от цеха за пресоване до мястото

за инспекция на готовите автомобили. Но най-впечатляващите числа в Сан Луис Потоси са други. По изчисления на учени от Университета на Джорджия, производството на един лек автомобил изисква средно 2.74 мегаватчаса енергия, и 4.94 кубични метра вода. В Европа, по данни на ACEA за 2022 година, консумацията на енергия е била средно 2.71 мегаватчаса. В Сан Луис BMW се нуждае от едва 1.12 мегаватчаса, и 1.52 кубични метра.

100 ПРОЦЕНТА ОТ ИЗПОЛЗВАНАТА ОТ ЗАВОДА ЕЛЕКТРОЕНЕРГИЯ ИДВА от

възобновяеми източници - една трета от които са тук, на място, под формата на 71,000 квадратни метра фотоволтаични панели. В близките две години соларният парк ще удвои площта си, казва ни шефът на завода Харалд Готшке. Използваният в някои процеси природен газ ще бъде заменен от произвеждан на място биометан през 2026. Понеже Сан Луис Потоси е в район с полупустинен климат, въпросът за водата е особено чувствителен. Германците са изградили тук т. нар. "биореактор" - инсталация, която им позволява да рециклират 100 процента от използваната от ▶

► завода вода. Това е изумително, ако се замислим за каква вода всъщност става дума: над половината потребление на фабриката се пада на бояджийския цех. Отпадната вода от него е пълна с всевъзможни химикали, повечето - токсични. Но после тази вода минава през нанофилтри, през химическа обработка за премахване на техните метали, и накрая през споменатия биореактор, където аеробни бактерии разграждат останалите вредни вещества. На финала се получава чиста дестилирана вода, която се връща обратно в производството.

ИСТИНСКИ ВПЕЧАТЛЯВАЩИТЕ ПОСТИЖЕНИЯ НА САН ЛУИС ПОТОСИ обаче не са в енергийната ефективност и рециклирането на отпадъците. Те са само два примера на една философия за устойчивост, приложена във всички направления и на всички нива: от изкуствения интелект и създаването на виртуални копия на продуктите до привидно най-обикновените кашони, преобразили логистиката.

Дигитализацията е основен стълб в новата iFactory философия на BMW. Но това не означава да се въоръжат работниците с по един таблет. В Сан Луис дигиталните технологии са навсякъде. Роботите в бояджийския цех например имат сензори, свързани с изкуствен интелект, които постоянно контролират температура, налягане, вибрации, и намаляват драстично загубите в процеса. На всички заварки се прави ултразвукова инспекция, която отстранява потенциалните дефекти на място. В грузи звена ИИ следи за състоянието на заводското оборудване, и може да предупреди за предстоящи повреди, избягвайки принудителното прекъсване на работата. Създаването на виртуални двойници на продуктите позволява различни отдели да работят върху тях едновременно и да имат актуална информация за напредъка. Както и да идентифицират потенциалните източници на забавяне в работата. Впрочем заводът си има своя дигитална контролна стая, която силно напомня на космическия контролен център на NASA в Хюстън - само че следи за доста повече процеси едновременно. Тук по всяко време знаят колко коли са сглобени за деня и колко камиона с части са пристигнали, колко вода е изразходвана (с точност до капка), колко енергия е произведена, какви емисии са отделени от всеки цех...

ЛОГИСТИКАТА Е ЦЯЛА ОТДЕЛНА ГЛАВА. За да функционира, Сан Луис Потоси

Контейнерите за еднократна употреба PAL937 решават един от големите проблеми на световната търговия по съвсем простичък начин
PAL937 disposable containers solve one of the big problems of global trade in a very simple way

си получава компоненти от доставчици от четири континента (и обратно, всяко BMW в света в момента има поне две части, произведени в Мексико). Доставка са организирани на познатия принцип Just-in-time (точно навреме), и пристигат средно около 8.5 часа преди да бъдат използвани. Дори не се налага да се използва складова площ - благодарение на отлично организираната схема, BMW ги държи в ремаркетата на камионите, в които са докарани. Цялата логистика се следи в реално време - ако някой кораб попадне в буря, или на някое пристанище започне стачка, или ако се повреди транспортен камион, системата автоматично компенсира, намира алтернативни маршрути и осигурява навременна доставка. Всичко това изисква внушителна технологична и изчислителна мощ. Но всъщност най-интересното нещо от срещата ми с логистичните екипи е един обикновен на вид кашон. BMW го нарича PAL973 и твърди, че той променя тотално изчисленията за себестойност на доставките.

PAL973, ИЗОБРЕТЕН ОТ ЛОГИСТИЧНОТО ПОДЕЛЕНИЕ на баварците в Мюнхен, има множество любопитни черти - като например, че е напълно рециклируем, или че има хитър капак за достъп от страни, така че на работниците не се налага да се навеждат, за да изваждат компонентите отгоре. Същинската магия обаче е в размерите му. Въпреки всички опити за стандартизация, транспортните контейнери по света продължават да се разминават. Европа отдавна си има своя европалет, с размери 80x120x144 см. Но корабните контейнери си остават по американски стандарт, с дължина 40 фута. Един такъв контейнер побира само 48 европалета, с обем под 46 куб. метра, и остава много празно място отгоре и от страни. PAL973 обаче е с така подобрени размери, че спокойно се вмести в превозни средства, предвидени за европалети, и в същото време ефективно напълва корабен контейнер - в него влиза общо 90 кашона, с 68.4 куб. метра обем. При драстично скочилите цени за транспорт на контейнер по море това

носи на BMW внушителни икономии. И не само на BMW - много други компании от различни сектори вече ползват PAL973.

ВСЕ ПАК ОСНОВНАТА ЧАСТ ОТ КОМПОНЕНТИТЕ ЗА САН ЛУИС ПОТОСИ произлизат от самото Мексико и идват по суша. Заводът има 147 различни гоставащи в Мексико. Ярво доказателство колко полезно е за една държава да привлече на своя територия крайно производство на автомобили, защото повечето от тези компании се появиха там именно заради завода на BMW. По данни на Мексиканската асоциация на автомобилната промишленост, решението на германците да построят завод в Сан Луис е открито общо 32,000 работни места.

Разбира се, тъкмо работната ръка е едната основна причина BMW да гоиде в Мексико. Апатичните български политици неведнъж са се оправдавали, че никои голям производител не би дошъл у нас, защото вътрешният пазар е твърде малък. Но Сан Луис Потоси доказва абсурда на тези оправдания. Ма-

кар и с население от близо 130 милиона души, Мексико не е голям пазар за BMW. Годишните продажби на баварците в страната са около 10,000 автомобила - над два пъти по-малко, отколкото BMW пласира само в Полша. Съседният американски пазар е със съвсем други мащаби, разбира се, но същото важи и за ЕС спрямо България. Големият коз на Мексико е работната ръка - изобилна и относително евтина. Остава единствено въпросът с квалификацията ѝ - но него германците са взели в свои ръце.

ХИЛЯДИ ДРУГИ КОМПАНИИ ПО СВЕТА - а и в България - са били принудени сами да си обучават работната ръка. Обикновено срещу ангажимент на ответната страна да работи няколко години за тях, щом приключи с обучението. Но подходът на BMW е по-различен. Той е на всички равнища: от допълнителната квалификация на вече съществуващите кадри, та чак до петгодишните деца от региона. Хлапетата, които ни изпяха песничка от сцената, са част от Clube

de Ninos y Ninas - организация, която се грижи за децата на семейства с оскъдни доходи, в които родителите нямат достатъчно време или възможности да им обръщат внимание. BMW финансира дейността на клуба и му осигури сграда и игрални площадки - след което броят на децата в него нахвърли 200. Компанията инвестира в откриването на професионална гимназия в района на Сан Луис Потоси. Успоредно поддържа съвместна програма с УНИЦЕФ из цялата страна, която помага на деца с интерес към науката, математиката и инженерството. До 2026, над 26,000 деца ще са минали през тази програма. После идват партньорствата с над 30 технически университета от цяло Мексико, по силата на които над хиляда студенти са изкарали специализации в BMW. Както и 350 учители от техническите гимназии.

Цял отделен корпус от завода в Сан Луис е тренировъчен център, където младите специалисти се обучават да работят с 3D принтиране, изкуствен интелект, роботи, виртуална реалност. На никого не му минава и през ум да ги накара да подпишат договори, че после ще започнат работа именно тук. Те го правят по свой избор - защото виждат в компанията достоен за доверие партньор. По този начин и мотивацията им за работа е съвсем различна.

"КОМПАНИИТЕ ДНЕС ВЕЧЕ НЕ СЕ ОЦЕНЯВАТ по това как увеличават печалбата си, а по това колко добавена стойност внасят в обществото", казва Илка Хорстмайер, член на борда на BMW Group по човешките ресурси. "В обществото ни днес има много хора, които са избрали да се оттеглят от глобалните проблеми, пред които сме изправени. Те блокират неприятните факти и си казват: "нека се погрижа за себе си, семейството си и близкия си кръг от приятели". Тези хора се обграждат със защитни мехури от усещане за комфорт - комфорт, създаден от хора, които изглеждат или мислят точно като тях. Но този подход е точно обратното на онова, от което имаме нужда. Има само един начин да успеем, ако искаме да създадем свят, в който икономическият успех върви ръка за ръка с екологичната устойчивост и социалната отговорност; ако искаме общество, което да осигурява на всеки достъпно образование и възможност сам да определя живота си. За целта трябва да обединим усилията си. Да поканим другите да се присъединят към нас. И да работим заедно". ■

A PLANT FOR LIFE

21st-century industry can look very different - and the BMW factory in San Luis Potosi proves it

By KONSTANTIN TOMOV / Photography DANIEL KRAUS

Adozen or so kids with faces skillfully painted like skulls sing a cheerful song. It's not exactly the sight you'd expect in one of the most modern car factories on the planet. But it's actually the most fitting expression of the revolutionary nature of this place: the BMW plant in San Luis Potosi, in the Mexican state of the same name. Its construction began in 2016; the official opening was in 2019. In less than five years since then (including the Covid-19 interruptions), this factory has not only catapulted BMW into the top five most desirable employers in all of Mexico but has also managed to set a completely new standard - not only in car manufacturing but in 21st-century industry in general. An industry that takes care of the environment and the people around it, instead of neglecting them or outright harming them.

THESE DAYS, OF COURSE, EVERY LARGE INDUSTRIAL COMPANY will assure you that

it is sustainable, environmentally friendly and socially responsible, and will wave the relevant evidence. But in nine cases out of ten, it is the notorious greenwashing: a lot of noise about a handful of installed wind turbines or a piece of recycled plastic in the final product, and a deafening silence about the amounts of energy, resources and emissions that go into extracting, processing and transporting the raw materials before they become the product in question.

BMW took a different approach years ago, becoming the first company in the automotive sector to include its environmental and social policies in its annual report. And it has them checked by independent external auditors. San Luis Potosí is the latest incarnation of this philosophy, at least until the official opening of an even more modern plant in Debrecen, Hungary. The Mexican factory produces the BMW 3 Series - for the markets in the Americas, and the

2 Series and M2 - for the whole world. The capacity is 450 cars per day, assembled by 3,700 workers and countless robots on a total area of 80,000 square meters, including a staggering 7.8-kilometre continuous conveyor from the press shop to the inspection area for finished cars. But here, in San Luis Potosi, it is other numbers that impress the most. According to calculations by scientists from the University of Georgia, the production of one passenger car requires an average of 2.74 megawatt hours of energy and 4.94 cubic meters of water. In Europe, according to ACEA data for 2022, energy consumption was an average of 2.71 megawatt hours. In San Luis, BMW needs only 1.12 megawatt hours and 1.52 cubic meters.

100 PER CENT OF THE ELECTRICITY USED by the plant comes from renewable sources - a third of which is here, on-site, in the form of 71,000 square meters of photovoltaic panels.

In the next two years, the solar park will double its area, plant manager Harald Gottsche tells us. The natural gas used in some processes will be replaced by locally produced biomethane in 2026.

Since San Luis Potosí is in a semi-desert climate, the issue of water is particularly sensitive. The Germans have built a so-called "bioreactor" here - a plant that allows them to recycle 100 per cent of the water used by the plant. This is astonishing when you consider what kind of water it is: more than half of the factory's consumption falls on the paint shop. The wastewater from it is full of all sorts of chemicals, most of them toxic. But then this water passes through nano filters, through chemical treatment to remove heavy metals, and finally through the aforementioned bioreactor, where aerobic bacteria break down the remaining harmful substances. In the end, clean distilled water is obtained, which is returned to production.

THE TRULY IMPRESSIVE ACHIEVEMENTS of San Luis Potosí, however, are not in energy efficiency and waste recycling. They are just two examples of a philosophy of sustainability applied in all directions and at all levels: from artificial intelligence and the creation of virtual copies of products to the seemingly most ordinary boxes that have transformed logistics. Digitalization is a main pillar of BMW's new iFactory philosophy. But this does not mean arming workers with a tablet. In San Luis, digital technologies are everywhere. Robots in the paint shop, for example, have sensors connected to artificial intelligence that constantly monitor temperature, pressure, and vibrations, and drastically reduce losses in the process. All weldings are subjected to ultrasonic inspection, which eliminates potential defects on the spot. In other units, AI monitors the condition of factory equipment and can warn of impending breakdowns, avoiding forced interruptions of

work. Creating virtual counterparts of products allows different departments to work on them simultaneously and have up-to-date information about progress. As well as identifying potential sources of delays in work. By the way, the plant has its own digital control room, which strongly resembles NASA's space control centre in Houston - only it monitors many more processes simultaneously. Here, at any time, they know how many cars have been assembled per day and how many trucks with parts have arrived, how much water has been consumed (with accuracy to the drop), how much energy has been produced, what emissions are emitted by each workshop...

LOGISTICS IS A WHOLE SEPARATE CHAPTER. To function, San Luis Potosí receives components from suppliers on three continents (and vice versa, every BMW in the world currently has at least two parts manufactured ►

► in Mexico). Deliveries are organized on the familiar Just-in-time principle and arrive on average about 8.5 hours before they are used. There's no need for warehouse space - thanks to a well-organized scheme, BMW keeps them in the trailers of the trucks they're brought in. All logistics are monitored in real time - if a ship gets into a storm, or a strike starts at a port, or if a transport truck breaks down, the system automatically compensates, finds alternative routes and ensures the timely delivery. All of this requires impressive technological and computing power. But actually, the most interesting thing from my meeting with the logistics teams was an ordinary-looking cardboard box. BMW calls it the PAL973 and claims that it completely changes the cost of deliveries.

THE PAL973, INVENTED BY THE BAVARIANS' logistics division in Munich, has many interesting features - such as being completely recyclable, or having a clever access cover on the side, so that workers do not have to bend down to remove components from above. The real magic, however, is in its dimensions.

Despite all attempts at standardization, shipping containers around the world continue to diverge. Europe has long had its own Euro pallet, measuring 80x120x144 cm. But shipping containers remain the American standard, 40 feet long. One such container can only hold 48 Euro pallets, with a volume of less than 46 cubic meters, and there is a lot of empty space on the top and sides. However, the PAL973 is so well-chosen that it easily fits into vehicles designed for Euro pallets, and at the same time effectively fills a shipping container - it holds a total of 90 boxes, with a volume of 68.4 cubic meters. With the dramatically increased prices for shipping containers by sea, this brings BMW impressive savings. And not only BMW - many other companies from various sectors are already using PAL973.

HOWEVER, THE BULK OF THE COMPONENTS for San Luis Potosi originate from Mexico itself and come by land. The plant has 147 different suppliers in Mexico. A clear proof of how useful it is for a country to attract final car production to its territory - because most of these companies appeared there precisely because of the BMW plant. According to the Mexican Association of the Automotive Industry, the Germans' decision to build a plant in San Luis has created a total of 32,000 jobs. Of course, the workforce is one of the main reasons BMW came to Mexico. Apathetic Bulgarian politicians have repeatedly justified themselves by saying that no large manufacturer would come to our country because the domestic market is too small. But San Luis Potosi proves the absurdity of these justifications. Although with a population of nearly 130 million people, Mexico is not a large market for BMW. The Bavarians'

Илка Хорстмайер с ученици, участващи в BRIDGE - съвместна програма на BMW и УНИЦЕФ
 Ilka Horstmeier with students participating in BRIDGE - a joint program of BMW and UNICEF

annual sales in the country are around 10,000 cars - less than half of what the brand sells in Poland alone. The neighbouring US market is of a completely different scale, of course, but the same applies to the EU compared to Bulgaria. Mexico's big trump card is its workforce - abundant and relatively cheap. The only issue that remains is its qualifications - but the Germans have taken that into their own hands.

THOUSANDS OF OTHER COMPANIES AROUND THE WORLD - and in Bulgaria too - have been forced to train their own workforce. Usually in exchange for a commitment from the other party to work for them for several years once they have completed their training. But BMW's approach is different. It is at all levels: from the additional qualification of existing staff, all the way down to the five-year-old children from the region. The kids who sang us a song from the stage are part of the Clube de Niños y Niñas - an organization that takes care of children from families with low incomes, where parents do not have enough time or opportunities to pay attention to them. BMW financed the club's activities and provided it with a building and playgrounds - after which the number of children in it exceeded 200. The company invested in the opening of a vocational high school in the San Luis Potosi region. In parallel, it maintains a joint program with UNICEF throughout the country, which helps children with an interest in science, mathematics and engineering. By 2026, over 26,000 children will have gone through this program. Then come the partnerships with over 30 technical universities from all over Mexico, under which

over a thousand students have completed specializations at BMW. As well as 350 teachers from technical high schools.

A whole separate building from the San Luis plant is the Talent Campus, where young specialists are trained to work with 3D printing, artificial intelligence, robots, and virtual reality. No one even thinks of making them sign contracts that they will later start working here. They do it by choice - because they see the company as a trustworthy partner. This also makes their motivation for work completely different.

"COMPANIES TODAY ARE NO LONGER JUST MEASURED by how they maximize profit, but by how much added value they contribute to society", says Ilka Horstmeier, BMW Group Board Member for People, Real Estate and Labour Relations. "When I look at our society, there are many people who are resigned to the global problems we face. They block out unpleasant facts, saying "just let me look after myself, my family and my close circle of friends". They create bubbles of perceived comfort around themselves - made up of people who look or think like them. But this approach is precisely the opposite of what we need.

There is only one way to succeed. If we want to create a world where economic success goes hand in hand with ecological sustainability and social responsibility. If we want to build a society where everyone has access to affordable education and a self-determined life. Then, we need to unite our efforts: We have to invite other people to join us. Build new teams. And work together". ■

42 |

10 СКАНДАЛНИ ПРОГНОЗИ ЗА 2025

10 OUTRAGEOUS PREDICTIONS FOR 2025

36 | **КАЛЕЙДОСКОП**
KALEYDOSCOPE

38 | **ГОДИНАТА НА ЗАГАДКИТЕ**
THE YEAR OF MYSTERIES

ТРЪМП СРЕЩУ СЗО, ВТОРИ РУНД TRUMP VS. WHO, ROUND TWO

Много глобални структури вероятно ще усетят ефектите от връщането на Доналд Тръмп от Белия дом - но никоя толкова бързо като Световната здравна организация. Оттеглянето на САЩ от СЗО ще е една от първите задачи на новия президент след встъпването му в длъжност, твърди The Financial Times, позовавайки се на вътрешни източници от екипа му.

В интерес на истината, Световната здравна организация никога не се е ползвала с ентузиазирания подкрепа на Съединените щати. През 1945 тя бе родена по предложение на китаец (Зьмин Зи), подкрепено от норвежци и бразилци, прокарано с юридически трик по съвет на Олджър Хис (впоследствие обвинен като съветски шпионин). Към това трябва да добавим и силното френско влияние, защото, макар и създадена като организация към ООН, тя всъщност наследи персонала на френската Служба за обществена хигиена.

Отношенията между СЗО и Вашингтон обаче охладняха драстично в първия мандат на Тръмп заради доста спорното поведение на организацията около Covid-19 пандемията. Тръмп дори директно обвини ръководството ѝ, че обслужва интересите на Китай, и още тогава се закачи, че САЩ ще напусне. Ако сега изпълни това намерение, новината ще е лоша най-вече за генералния директор на СЗО Тедрос Гебрейесус и неговите служители. Вашингтон е най-големият донор на организацията, осигурявайки 16% от годишния ѝ бюджет, който за 2024-2025 е 6.83 милиарда щатски долара.

Many global entities are likely to feel the effects of Donald Trump's return to the White House - but none as quickly as the World Health Organization. The US withdrawal from the WHO will be one of the new president's first tasks after taking office, claims The Financial Times, citing inside sources from his team.

In truth, the World Health Organization has never enjoyed the enthusiastic support of the United States. In 1945, it was born at the suggestion of a Chinese (Szemin Sze), supported by Norwegians and Brazilians, and pushed through a legal trick on the advice of Alger Hiss (later accused of being a Soviet spy). To this, we must add the strong French influence: although created as an organization of the United Nations, it actually inherited the staff of the French Public Health Service.

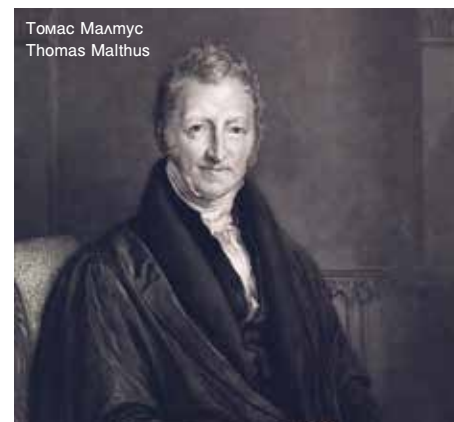
However, relations between the WHO and Washington cooled dramatically in Trump's first term due to the organization's controversial behaviour during the Covid-19 pandemic. Trump even directly accused its leadership of serving the interests of China, and threatened that the US would leave. If he carries out this intention now, the news will be bad, especially for WHO Director-General Tedros Ghebreyesus and his staff. Washington is the organization's largest donor, providing 16% of its annual budget, which for 2024-2025 is 6.83 billion US dollars. ■

КРАЯТ НА ПРЕНАСЕЛВАНЕТО

THE END OF OVERPOPULATION

Преди повече от два века Томас Малтус предриче, че човечеството ще падне жертва на собствената си страст към възпроизводство - иначе казано, че пренаселването на планетата и изчерпването на ресурсите ще сложи край на цивилизацията ни. Макар и отлагано многократно от поредните големи технологични и научни открития, мрачното му пророчество си оставаше на дневен ред. Досега. Според публикация в авторитетното издание Lancet, периодът на увеличаване на глобалното население е почти изтекъл. През 2050 година, прогнозират учените, 155 от 204-те държави или автономни територии в света вече ще имат отрицателен прираст. През 2100 година само в 6 страни населението все още ще расте. Главната причина за забавянето на раждаемостта е повишаването на жизнения стандарт и преминаването на все повече хора към градски начин на живот.

More than two centuries ago, Thomas Malthus predicted that humanity would fall victim to its own passion for reproduction - in other words, that the overpopulation of the planet and the depletion of resources would end our civilization. Although postponed repeatedly by successive major technological and scientific discoveries, his gloomy prophecy remained on the agenda. Until now. According to a publication in the prestigious journal Lancet, the era of global population growth is almost over. By 2050, scientists predict, 155 of the 204 countries or autonomous territories in the world will already have negative growth. By 2100, only 6 countries will still have a growing population. The main reason for the slowdown in birth rates is the increase in living standards and the transition of more and more people to an urban lifestyle. ■

Томас Малтус
Thomas Malthus

Sirma

Adding technology
to life

United for Growth

One Vision, One Team, One Company.
Leading the way to unleash infinite
potential, explore collective expertise,
and unlock new opportunities.

sirma.com

- FinTech
- InsurTech
- Healthcare
- Travel & Hospitality
- Transportation & Logistics
- Cross Industry
- Packaging & Measurement
- Retail
- Public Sector

ГОДИНАТА НА ЗАГАДКИТЕ

От мира в Украйна до заплахата на технологиите: 10-те ключови въпроса за 2025

Текст БОЙКО ВАСИЛЕВ / Фотография ISTOCK

Когато четете този текст, всичко ще е свършило. Живите, значи нещата са наред. Най-опасното време е вече изгърбано.

КОЕ Е ТО ЛИ? ВРЕМЕТО, КОГАТО В САЩ президент от едната партия сменя президент от другата. Не забравяйте, до 20-и януари управлява Джо Байдън. Но всички знаят, че той е late disk, “саката патница” – американски политически термин, който обозначава последните месеци на президент без следващ мандат. Тогава светът става опасен. Не му се подчиняват, не го уважават, озъртат се за връзки с омразния му противник. А той, в случая Доналд Тръмп, събира екип и още не гържи ръчките на управлението. В този прозорец от почти два месеца може да се промъкне всеки гързък нахалник, който иска да постави новия “господар на света” пред свършени факти. Спомнете си само предишното междуцарствие: тогава най-заклетите тръмписти атакуваха сградата на Конгреса и едва не я превзеха. Сега те се връщат на власт и затова междуцарствието е още по-напрегнато.

ЕТО КАКВО СТАНА САМО ДО СРЕДАТА НА ДЕКЕМВРИ. Грузинското правителство, избрано на оспорван от опозицията вот, обяви, че блокира пътя към Европейския съюз и така предизвика протести. В Сирия бунтовниците превзеха страната и прогониха Башар Асад. Израел се възползва и унищожи сирийския флот. Корейският президент пък реши да въвежда извънредно положение; уволни го с импичмънт. Умът ми не побира какво още може да стане до 20 януари... Спокойно обаче! Вие знаете. И сега летите безметежно със списание в ръка.

Не бързайте да се радвате. Опасността е минала, трудното обаче предстои. 2025 година поставя важни въпроси. Избрах само десет от тях.

КАК ТРЪМП ЩЕ СПРЕ ВОЙНАТА В УКРАИНА? Лесно е да кажем: “никак, той просто

излъга”. Категоричността на новия президент на САЩ и първите му действия показват, че той няма как да избяга от това обещание. Подказват го знаците от двете воюващи страни. Украйна отстъпва; по признанията на самия президент Володимир Зеленски, тя не може да изгържи дълго. Русия пък има проблеми със сриващата се рубли, зациклилата икономика и жестоките загуби на фронта. 2025 е най-вероятният край на тази война. По-трудният въпрос е – как ще свърши тя. Вероятно Украйна ще трябва да се откаже от Крим, а и от някои части на Донбас. Русия ще се примири със западните гаранции за украинската сигурност. И ето ви един класически замразен конфликт: войната е свършила, мирът не е дошъл. Но, както ми каза харваргският украинец Серхий Плохий, един от историците, изследвали проблема, вече имаме най-важния резултат от войната – циментирането на украинската идентичност. Никога повече украинци няма да бъдат взимани за руснаци. Това, което оставаше недовършено през вековете, го финализира Владимир Путин: Украйна скъса с Русия завинаги.

КАКВО ЩЕ СТАНЕ С БЛИЗКИЯ ИЗТОК?

Доналд Тръмп подкрепя Израел, но едва ли ще развърже ръцете на премиера Биби Нетаняху за още ескалация. Логиката е същата, но в обратна посока: тъкмо за да се хареса на Тръмп, Нетаняху ще търси решение. Иран ще се обърне към себе си след разгрома на неговите проксита в Ливан и Сирия. Нищо чудно да видим събития на иранска територия. Ролята на Саудитска Арабия ще нарасне. Вероятно тя ще бъде главният инвеститор във възстановяването на Газа. Тогава ще трябва да се решава и палестинският въпрос. Но никою, най-малко аз, може да каже как.

КАКВИ ОТНОШЕНИЯ ЩЕ ИМАТ САЩ И

КИТАЙ? Напрегнати, но не крайно. Тръмп се е обградил с анти-китайски ястреби, които ще искат налагането на мита за китайските стоки и ще принудят мнозина лидери по света да избират. С кого си? С орела или с дракона? Това не е добра

новина за балансъори като Виктор Орбан, Александър Вучич и Християн Мицковски, които досега танцуваха по ръба. Тяната игра ще стане госта по-трудна. Но напрежението ще доведе ли война? Не. В Китай се смята, че 2027 е годината, в която Пекин ще може да се пребори за Тайван – а до нея има време. Доналд Тръмп пък смята себе си за човек на мира. Ще трябва да защити репутацията си.

ЩЕ СЕ СТАБИЛИЗИРА ЛИ ФРАНЦИЯ?

По-скоро, не. И тук ключовата година е 2027, когато президентът Еманюел Макрон приключва втория си мандат и на свой ред ще се превърне в “саката патница”. Възможно е той, като любител на силните жестове, да предизвика още едни избори догодина, за да опита да излезе от патовата ситуация с трудния за мнозинства парламент. Но резултатът няма да му хареса. Крайностите отляво (Меланшон) и отдясно (Льо Пен) само ще заякват. Откриването на възстановената Парижка Света Богородица обаче захрана френската вяра в чудото, в потенциала на една велика нация. Да заложим ли на ново френско чудо? С удоволствие!

СЪЩИЯТ ВЪПРОС ВАЖИ ЗА ГЕРМАНИЯ.

Тя ще излезе ли от ступора? Да, но негостатъчно. Новият лидер най-вероятно ще носи името Фридрих Мерц. Християндемократите ще се завърнат в берлинското канцлерство с един или няколко коалиционни партньори, сред които току-виж пак се появи Зелените. Мерц е решителен и бърз, което не е германска политическа традиция. Освен това принадлежи към десницата на своята партия, което ще охлади устрема на конкурента влясно, Алтернатива за Германия. Но дори той ще премахне трудно спирачките, които спъват задъхания локомотив на германската икономика.

ЗА ДА НЕ ЗАДАВАМЕ ВЪПРОСА ОТНОВО

И ОТНОВО, нека запитаме по-простишко: има ли поне една голяма страна от ЕС, която да е стабилна? Ами няма. Испанското правителство на Педро Санчес се ▶

THE YEAR OF MYSTERIES

By the time you read this text, it all will be over. You are alive, so things are good. The most dangerous time is already behind our backs.

By BOYKO VASILEV / Photography iSTOCK

By the time you read this text, it all will be over. You are alive, so things are good. The most dangerous time is already behind our backs.

WHICH IS IT? THE TIME, WHEN IN THE US, a president from one party replaces a president of the other. Don't forget, Joe Biden is in office until January 20th. But everybody knows he is a lame duck – an American political term that marks last months of a president without next mandate. This is when the world gets dangerous. They disobey him, they disrespect him, they look around for connections to his hated adversary. And he, in this case Donald Trump, is assembling a team and does not yet hold the reins of government. Into this window of nearly two months can slip any audacious upstart who wants to present the new "master of the world" with a *fait accompli*. Just remember the previous interregnum: that's when the most die-hard Trumpists attacked the Congress building and nearly took it over. Now they are back in power, so the interregnum is even more tense.

HERE'S WHAT HAPPENED JUST BY THE MID-DECEMBER. The Georgian government elected by disputed vote by the opposition, announced that it was blocking the road to the European Union, sparking protests. In Syria, rebels took over the country and ousted Bashar al-Assad. Israel took advantage and destroyed the Syrian fleet. The Korean president decided to declare a martial law; he was impeached. I can't get my head around what else could happen by January 20th... Relax though! You know. And now you are flying serenely with a magazine in your hand. Don't rush to rejoice. The danger has passed, but the hard part lies ahead. 2025 poses important questions. I have chosen just ten of them.

HOW WILL TRUMP STOP THE WAR IN UKRAINE? It is easy to say: "no way, he just lied." The new US President's categorical nature and his initial actions show that he cannot escape this promise. Signs from both warring sides suggest it. Ukraine retreats; according to President Volodymyr Zelensky himself, it cannot last long. Russia,

on the other hand, is struggling with a collapsing ruble, a stuttering economy and heavy losses on the front. 2025 is the most likely end to this war. The harder question is – how it will end. Ukraine will probably have to give up Crimea, and some parts of Donbas. Russia will put up with Western guarantees of Ukrainian security. And there you have a classic frozen conflict: the war is over, peace has not come. However, as Harvard Ukrainian Serhiy Plohiy, one of the historians who has studied the issue, told me, we now have the most important result of the war – the cementing of Ukrainian identity. Never again will Ukrainians be taken for Russians. What remained unfinished for centuries, Vladimir Putin has finalized: Ukraine broke with Russia for good.

WHAT WILL HAPPEN TO THE MIDDLE EAST? Donald Trump supports Israel, but it is unlikely to untie Prime Minister Bibi Netanyahu's hands for more escalation. The logic is the same, but in

Germany's new leader will probably bear the name Friedrich Merz... Merz is decisive and quick, which is not a German political tradition. He also belongs to the right of his party, which will cool the momentum of the rival on the right, Alternative for Germany

a different direction: precisely to please Trump, Netanyahu will seek a solution. Iran will turn on itself after the defeat of its proxies in Lebanon and Syria. No wonder we will see events on Iranian territory. Saudi Arabia's role will grow. It is likely to be the main investor in the reconstruction of Gaza. Then the Palestinian issue will also have to be resolved. But no one, least of all me, can say how.

WHAT WILL BE THE RELATIONSHIP BETWEEN USA AND CHINA? Tense, but not extreme. Trump has surrounded himself with anti-Chinese hawks who will demand tariffs on Chinese goods and force many world leaders to choose. Who are you with? The eagle or the dragon? This is not good news for balancers like Viktor Orban, Aleksandar Vucic, and Christian Mitkovsky, who have been dancing on the edge. Their game will become much more difficult. But will tension lead to war? No. China believes that 2027 is the year when Beijing will be able to take on Taiwan - and there is time before then. Donald Trump, on the other hand, considers himself a man of peace. He will have to defend his reputation.

WILL FRANCE STABILIZE? Most likely, no. Here also the key year is 2027 when President Emmanuel Macron finishes his second term and will, in turn, become a lame duck. It is possible that, as a lover of strong gestures, he will trigger another election next year to try to break the stalemate with a parliament that is difficult for majorities. But he will not like the result. The extremes on the left (Melanchon) and on the right (Le Pen) will only get worse. But the opening of the restored St Mary's in Paris has fuelled French faith in miracle, in the potential of a great nation. Should we bet on a new French miracle? With pleasure!

THE SAME QUESTION APPLIES FOR GERMANY. Will it come out of its standstill? Yes, but not enough. The new leader will probably bear the name Friedrich Merz. The Christian Democrats will return to Berlin chancellery with one or more coalition partners, possibly including the Greens again. Merz is decisive and quick, which is not a German political tradition. He also belongs to the

right of his party, which will cool the momentum of the rival on the right, Alternative for Germany. But even he will have difficulty removing the brakes that are holding back the gasping locomotive of the German economy.

SO TO AVOID ASKING THE QUESTION AGAIN AND AGAIN, let's try something simpler: Is there at least one big country in the EU that is stable? Well, there isn't. Pedro Sanchez's Spanish government is hanging on by a thread, and the deadly floods in Valencia showed that the right (which rules there) and even the King are not champions of popularity. Poland awaits presidential elections. If Donald Tusk's liberals win that seat too, they will take it all. But they might not. Romania will have to repeat the presidential elections with all the risks that entails; we can certainly predict that the radicals will not lose out from judicial repression, quite the contrary. The Netherlands has managed to embroider a complex coalition involving the far right – but such options are not stable. Sweden and Finland have done the same. Austria is so far reluctant and has dragged its feet for months; we shall see what it comes up with in the end. It is a good thing that, in the European Commission, Ursula von der Leyen has one mandate behind her. At least she knows the leaders' phone numbers.

WILL EUROPEAN ECONOMY COLLAPSE, if Trump imposes tariffs? Neither the first, nor the second are for sure. However, in 2025 Europe will have to show that it can look after itself.

WILL BULGARIAN POLITICAL CRISIS BE RESOLVED? I think 2025 will be the one to end it. Not because I know something. I am just thinking logically: it cannot go on like this. Besides, the Bulgarian constitution does not allow for months of negotiations, as the Netherlands and now Austria had the luxury of.

WHAT WILL BE THE WORD OF 2025? It will again be something related to technology and its impact on humans.

AND WILL TECHNOLOGY KILL US, if wars fail to? No, it won't. However, we will be forced to talk about it again and again. We will follow the rise of Elon Musk in Washington (it may be short and tumultuous), we will look out for what else the TikTok investigations in Romania say (don't blame technology for the bad election result), we will tremble before the new wonders of the artificial intelligence (no, he won't exterminate mankind either).

And in 2025 literature lovers will celebrate the centenary of a great line from Thomas Stearns Eliot's poem "The Hollow Men": This is the way the world ends / not with a bang but a whimper. So whoever whines throughout the year, know you work for the Apocalypse. I personally promise myself: "No whining." You – as you want. But be it known that I've warned you. ■

► крепи на косъм, а смъртоносните навонения във Валенсия показаха, че десницата (която управлява там) и дори кралят не са шампиони по популярност. Полша чака президентски избори. Ако либералите на Доналд Туск се преборят и за този пост, ще вземат всичко. Но може и да не успеят. Румъния ще трябва да повтори президентските избори с всички рискове от това; със сигурност можем да предвидим, че радикалите няма да загубят от съдебната репресия, даже напротив. Нидерландия успя да избродира сложна коалиция с участието на крайната десница – но такива варианти не са стабилни. Същото сториха Швеция и Финландия. Австрия засега не иска и се бави с месеци; ще видим какво ще измисли накрая. Добре че в Европейската комисия Урсула фон дер Лайен има един мандат за гърба си. Поне знае телефоните на лидерите.

ЩЕ РУХНЕ ЛИ ЕВРОПЕЙСКАТА ИКОНОМИКА, ако Тръмп наложи мита? Второто не е сигурно, първото – също. През 2025 обаче Европа ще трябва да покаже, че може да се грижи сама за себе си.

ЩЕ СЕ РАЗРЕШИ ЛИ БЪЛГАРСКАТА ПОЛИТИЧЕСКА КРИЗА? Мисля, че тъкмо 2025 ще я приключи. Не защото знам нещо. Просто разсъждавам логически: повече така не може. Освен това българската Конституция не позволява месеци преговори, какъвто лукс имаше Нидерландия, а сега Австрия.

КОЯ ЩЕ Е ДУМАТА НА 2025? Пак ще бъде нещо, свързано с технологиите и влиянието им върху човека.

А ТЕ, ТЕХНОЛОГИИТЕ, ЩЕ НИ УБИЯТ ЛИ, ако не успеят войните? Няма. Но ще ни принудят да говорим отново и отново за тях. Ще следим възхода на Илон Мъск във Вашингтон (може да бъде кратък и бурен), ще внимаваме какво още ще кажат разследванията за TikTok в Румъния (не винете технологиите за лошия си изборен резултат), ще треперим пред новите чудеса на изкуствения интелект (не, и той няма да ликвидира човечеството). А през 2025 почитателите на литературата ще отбележат стогодишнината на един велик стих от поемата на Томас Стърнс Елиът "Кухите хора": This is the way the world ends / not with a bang but a whimper. "Това е начинът, по който свършва светът/ не с трясък, а с хленч". Затова, който хленчи през годината, да знае, че работи за Апокалипсиса. Аз лично си обещавам: "Никакво хленчене". Вие – както искате. Но да знаете, че съм ви прегупрепил. ■

Надеждни куриерски услуги за страната и чужбина

Доставяме пратки навсякъде
в България на следващия
работен ден, за по-малките
населени места - по график.

Заедно с **GLS** доставяме колетни
пратки навсякъде в Европа.

10 СКАНДАЛНИ ПРОГНОЗИ ЗА 2025

10 OUTRAGEOUS PREDICTIONS FOR 2025

Срив на долара, край за ОПЕК,
бум в бизнеса с 3D-принтирани
човешки органи: тези сценарии
за новата година може и
да са невероятни, но не са
невъзможни

A dollar collapse, the end
for OPEC, 3D-printed organ
boom: these scenarios
for the new year may be
unbelievable, but they are
not impossible

В миналото традиционните "възмутителни прогнози", които експерти на датската инвестиционна банка Saxobank правят в началото на всяка година, изглеждаха просто като развлекателни упражнения за ума. Но напоследък светът е все по-непредсказуемо място, и невероятните сценарии един по един започнаха да се сбъдват. Анализаторите на Saxo успяха да предвидят Brexit (още през 2014), възхода на криптовалутите и дори факта, че през 2022 климатичните цели ще бъдат оставени на заден план от икономическите трудности. А през 2025 пейзажът изглежда още по-благоприятен за неконвенционални предвиждания: налице са вторият мандат на Тръмп, дълбоката несигурност около бъдещето на глобалната търговия, потенциално разтърсващият ефект на изкуствения интелект и, естествено, поведението на политическите елити, които стават все по-популистки и все по-безхарактерни. Ето какви невероятни, но не и невъзможни сценарии ни предлагат анализаторите на Saxo за 2025.

In the past, the traditional "outrageous predictions" that experts at the Danish investment bank Saxobank make at the beginning of each year seemed like just entertaining exercises for the mind. But recently, the world is becoming an increasingly unpredictable place, and one by one, incredible scenarios have begun to come true. Saxo analysts managed to predict Brexit (back in 2014), the rise of cryptocurrencies and even the fact that in 2022, climate goals will be left in the background due to economic difficulties. And in 2025, the landscape looks even more favourable for unconventional predictions: there is a second term for Trump, deep uncertainty about the future of global trade, the potentially disruptive impact of artificial intelligence and, of course, the behavior of political elites, which are becoming increasingly populist and increasingly characterless. Here are some incredible - but not impossible - scenarios that Saxo analysts offer us for 2025.

ТРЪМП 2.0 ВЗРИВЯВА ЩАТСКИЯ ДОЛАР

TRUMP 2.0 BLOWS UP THE US DOLLAR

Глобалистката система, родена в пепелищата на Втората световна война, се крепи на две неща: гаранциите на САЩ за сигурността на търговските пътища, и долара като основна валута за разплащания и спестявания. Дори и след като връзката на щатската валута със златото бе пресечена от Никсън през 1971, доларът запази доминацията си в глобализираната икономика.

Но после дойде 2016 с възхода на президента Тръмп - първия американски лидер в новата история, посегнал на устоите на глобалната система, изисквайки мита за вносните стоки, за да оправи проблемите с дефицита на САЩ, и оплаквайки се от високата цена за чадъра, с който Америка пази световния ред. Партньорите на САЩ в НАТО бяха шокирани, а Китай бе предупреден. Но после дойде пандемията и победата на Байдън, създаде усещането, че Тръмп е бил отклонение, а не новото нормално. А след това дойдоха 2024 и завръщането на Тръмп. Ако Тръмп версия 1.0 бе само загрявка за деглобализацията, Тръмп 2.0 ще бъде главното събитие - с всички последващи ефекти върху долара.

През 2025, новата администрация на Тръмп отхвърля самата природа на отношенията на САЩ със света, налагайки големи мита на це-

ля внос, докато орязва дефицита с помощта на оглавения от Илон Мъск Департамент по правителствена ефективност (DOGE).

Последствията са тежки за световната търговия, защото се нарушава нужното предлагане на долари, което го поддържа глобалната му доминация.

Вместо това се откриват предпазни клапани, докато световните финансови играчи търсят алтернативи. Китай и BRICS+ извършват транзакции с обезпечени със злато дигитални пари, и понякъде с нови, обезпечени със злато офшорни юани. Европа пренасочва своите търговски отношения все повече към евро. Обвързаните със златото стабилни криптовалути (stablecoin) гобавят към микса, давайки граматичното начало на нова глава за световните финансови пазари.

Ефект върху пазара: Крипто пазарът набъбва четири пъти до над 10 трилиона долара, щатският долар пада с 20% спрямо основните валути и с 30% спрямо златото. Икономиката на САЩ продължава да се възстановява, но заплатите са в крак с инфлацията на стоките, тъй като производствените ресурси се пренасочват към САЩ. Износителите от САЩ са облагодетелствани.

The globalist system that formed in the ashes of World War II was built on the combination of a US security guarantee to protect trade routes for the "Free World" and the use of the US dollar as the chief currency for transactions and as a store of value. Even after the greenback's link to gold was broken by US President Nixon in 1971, the US dollar continued its domination in the globalised economy.

Cue the 2016 US election and the advent of President Trump, the first president in living memory to bash at the foundations of the global system, demanding tariffs for imported goods to right the huge US trade deficit wrongs and decrying the cost of maintaining the vast US security umbrella. US security alliance partners were shocked, and China was put on notice. But then came the pandemic and a new election brought Biden and encouraged the notion that Trump was an aberration, not the new norm. Then there was the 2024 US election and return of Trump. If Trump 1.0 was the warm-up act for deglobalisation, Trump 2.0 will prove the main event, with all of its consequences for the US dollar.

In 2025, the new Trump administration overhauls the entire nature of the US relationship with the world, slapping massive tariffs on all imports, while slashing deficits with the help of an Elon Musk-run Department of Government Efficiency (DOGE). The implications for the US dollar are dire for trade around the world, as it cuts off the needed supply of dollars to keep the wheels of the global USD system turning, ironically risking a powerful spike higher in the US dollar. Instead, safety valves are found, as global financial actors scramble for alternatives. China and the BRICS+ transact with gold-backed digital money and, to a degree, directly in a new gold-backed offshore yuan. Europe rebases its trading relationships increasingly in the euro. Gold-linked crypto stablecoins add to the mix, as this dramatic new chapter in global financial markets begins.

Potential market impact: The crypto market quadruples to more than USD 10 trillion, the US dollar falls 20% against major currencies and 30% versus gold. The US economy continues to reflate, but wages keep up with goods inflation, as production resources reshore to the US. US exporters advantaged.

ЕЛЕКТРИФИКАЦИЯТА СЛАГА КРАЙ НА ОПЕК

ELECTRIFICATION BOOM ENDS OPEC

В рамките само на няколко години Китай се подигра с всички предишни разбирания за потенциалния мащаб на производството и внедряването на електромобили (EV). Още през 2021 Schroders смело предвиждаше, че в края на 2024 продажбите на EV ще достигнат 5 милиона броя, 15% от целия пазар. Реалността издуха тези прогнози: още през 2023 китайските регистрации на електромобили надхвърлиха 8 милиона. През септември 2024 делът на EV на китайския пазар надминава 45% - с шест години по-рано, отколкото се очакваше.

Китай показва пътя към бума на електрифицирания транспорт. И други държави го следват, бързо натрупвайки производствен капацитет, което понижава още повече цените на батериите и прави електромобилите по-евтини от бензиновите си конкуренти, дори и без държавни субсидии. Това издърпва толкова дълго отлагания "Пик на петрола" за 2025 година, и внушава очакване за бърз спад в търсенето му в следващите години.

И понеже две трети от добивания петрол днес отива в резервоарите на бе-

ниновите и дизеловите автомобили и камиони, ОПЕК установява, че ролята му все повече се свива. Ограниченията в добивите, регулирали световната икономика с десетилетия, стават безсмислени. Някои членки на организацията вече мамят, надхвърляйки производствените си квоти, за да грабнат каквито приходи съумеят. Експортното търсене намалява и останалите страни в ОПЕК осъзнават, че нещата вървят към закриване. След скандали и боричкания, ключови членки напускат. Това изпраща ОПЕК на бунището на историята. Бившите членки увеличават максимално добивите, за да си гарантират пазарен дял, което води до срив в цените на петрола. Ефект върху пазара: Спад в цените на суровия петрол - благословия за авиокомпаниите, логистиката, химическите заводи и производителите на гуми. Но пазарът компенсира бързо и цените се стабилизират, след като някои гостащи, особено в Северна Америка, прекратяват скъпия шистов добив. Японските автомобилни производители се оказват в отчаяна надпревара да догонят останалите EV производители.

In the space of just a few years, China has made a mockery of all prior assumptions about the potential scale of both EV production and adoption. Schroders, a nearly trillion-dollar asset manager, touted growth potential for Chinese EV production back in early 2021, projecting that EV sales might reach close to 5 million vehicles by the end of 2024 and a market share of 15%. The ensuing reality blew the roof off these projections, as Chinese EV registrations rose above 8 million already in 2023. And by September of 2024, EV market share of new car sales was reaching north of 45% in China, as overall EV sales growth rose above 40% year-on-year. This is some six years quicker than expected.

China is showing the way in the transportation electrification boom. As other countries join China in rapidly building out exponential growth in production capacity, battery prices will deflate further, making EVs cheaper than their petrol-burning counterparts, with a crossover point in costs within 12 months, even on an unsubsidised basis. With an exponential adoption rate curve dead ahead, it brings forward projections of peak oil to as early as 2025 and the anticipation of an accelerating decline in demand in the years ahead.

In 2025, with the writing on the wall on the forward demand picture since two-thirds of oil ends up as gasoline or diesel in cars and trucks, OPEC finds its relevance shrinking further and its multi-million barrel per day production limits irrelevant. With some members already cheating production quotas to grab what income they can and export demand falling, a majority of members quickly realise the jig is up. Amidst the bickering and in-fighting, key members leave. This consigns OPEC to the ash heap of history. Former members max out production to ensure market share, driving a large drop in oil prices.

Potential market impact: Crude oil slumps in price, a boon for airlines, chemical, paint and tire manufacturers and freight and logistics companies. But the market balances quickly and oil prices stabilise, as higher cost suppliers, especially in North America, shut down expensive shale oil production. Japanese carmakers find themselves in a desperate race to catch up with other EV players.

MAZDA CX-80

8-степенен автоматик, 4x4, 6+1 места

Изберете между:

Diesel

3.3L, 6 цилиндъра, M-HYBRID 48V, 254+17 КС, 550+153Nm

Plug-in Hybrid

327КС, 62км пробег на ток, 6.8 сек 0-100км/ч

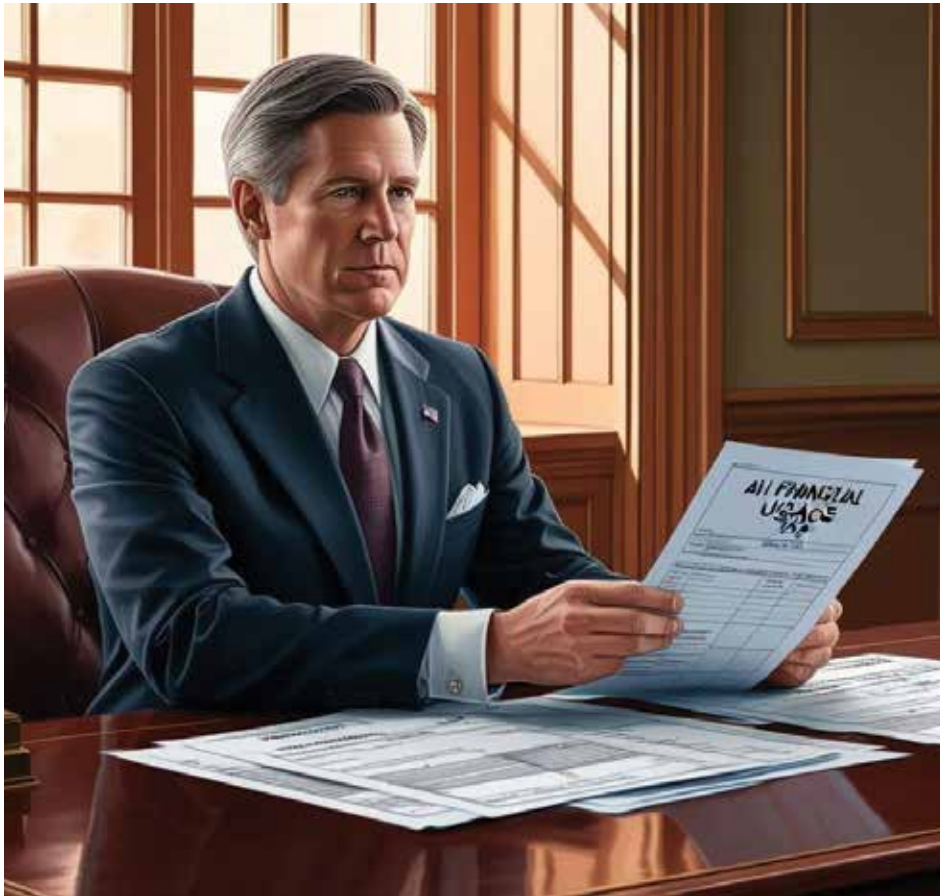

mazda.bg

CRAFTED IN JAPAN

DRIVE TOGETHER

ДАНЪК ВЪРХУ ЦЕНТРОВЕТЕ ЗА ДАННИ В САЩ И СВРЪХЦЕНИ НА ТОКА

US IMPOSES AI DATA CENTRE TAX AS POWER PRICES RUN WILD

Революцията на изкуствения интелект (ИИ) е гладна за енергия. Технологичните гиганти установяват, че предлагането на електроенергия е доста по-малко от нужното за храненето на огромните им нови ИИ центрове за данни. Те вече предприемат грастични стъпки за осигуряването на надеждни енергоизточници. Microsoft нае Constellation Energy да отвори един от старите ядрени реактори в печално известната централа Three Mile Island. Google и Amazon сключват сделки с американски ЕРП за създаването на малки, модулни ядрени реактори (SRM) за хранване на планираните ИИ центрове. Но всичко това са дългосрочни проекти - за 2030 и отвъд. Как да се покриват енергийните нужди днес?

През 2025, цените на тока скачат в гъстонаселените райони на САЩ, докато технологичните гиганти грат да осигурят хранване за скъпоценните си ИИ центрове. Това води до всенародно

недоволство, тъй като домакинствата получават все по-високи сметки, особено за потреблението в пиковите вечерни часове. В отговор, много местни власти предприемат действия, за да защитят гласоподавателите си, налагайки големи такси и дори глоби на централите за данни. Тези такси насърчават инвестициите в огромни нови соларни централи, с батерии за балансиране, но също и строителството на нови газови топлоцентрали, тъй като търсенето на енергия продължава да расте по-бързо от предлагането. Скокът в цените на тока е нов импулс за инфлацията.

Ефект върху пазара: Впечатляващ бум в инвестициите в енергийна инфраструктура в САЩ. Компании като Fluor получават големи нови договори за строителство. Медарак на Tesla получава все повече внимание. Дългосрочните цени на природния газ в САЩ се удвояват - още един силен инфлационен импулс.

The AI revolution is a power-hungry one. The tech giants see that current electricity supply falls far short of what is required to power the massive new AI data centres they hope to build. They are already taking dramatic steps to secure stable, long-term power sources. Microsoft has contracted with Constellation Energy to reopen one of the old nuclear reactors at Three Mile Island. Google and Amazon are striking deals with US utilities and other providers to create small modular nuclear reactors (SMRs) for their planned AI data centres. But these are all long-term projects - for 2030 and beyond in the case of the latter two. What about the energy needs right here and now, as the AI arms race reaches new white-hot intensity already in 2025?

In 2025, US power prices spike higher in several populated US areas, as the largest tech companies scramble to lock in baseload electricity supplies for their precious AI data centres. This inspires popular outrage, as households see their utility bills skyrocket, aggravated by the huge spikes in power prices for electricity consumed at home during peak load periods in the evening. In response, many local authorities move in to protect political constituents, slapping huge taxes and even fines on the largest data centres in a move to subsidise lower power prices for households. The taxes incentivise investment in massive new solar farms with load balancing battery packs, but also dozens of new natural gas-driven power stations, even as the demand for ever more power continues to rise faster than supply. Rising power prices drive a new inflationary impulse.

Potential market impact: A massive boom in US investment in power infrastructure. Companies like Fluor rise on signing massive new construction deals. Tesla's accelerating Megapack gets increasing attention. Long-term US natural gas prices more than double, a significant contributor to a more inflationary outlook.

On ONE XAHEH / By JOLE HANSEN

Затворен комплекс с премиум къщи в Банско: Villaggio Del Sole

 Sofia Estates

Купи своя дом в Банско

- Къщи със собствен двор и две паркоместа;
 - Енергиен клас А+;
 - Подово отопление, захранвано от хибрид: термо помпа и газово котле;
 - Управление на температурата във всяко помещение от телефона;
 - Вентилирана фасада;
 - Дограма с най-висока шумо- и топлоизолация;
 - Първокласни материали и модерна архитектура;
 - Отлична локация: пешеходно разстояние до кабинковия лифт, центъра на Банско и бъдещия спортен парк;
 - Инвеститор с 30-годишен опит и над 90 завършени проекта;
 - Лукс без компромиси;
- ...или казано накратко: ВСИЧКО, КОЕТО ЗАСЛУЖАВАШ.

+359 897 414112

www.villaggiodelsole.eu

КИТАЙ ИЗЛИВА ТРИЛИОНИ, ЗА ДА СЪЖИВИ ИКОНОМИКАТА СИ

CHINA UNLEASHES CNY 50 TRILLION STIMULUS TO REFLATE ITS ECONOMY

Китай е затънал в класическа рецесия на платежния баланс, сходна с японския опит от 90-те години. В епичен период на разхищение, страната наду колосален балон на корпоративния и имотния дълг - балон без аналог в световната икономическа история. Само корпоративният дълг на Китай е над 150% от БВП. Дългът на местните власти е още около 80-90% от БВП. Загълженията на домакинствата не са толкова високи, колкото в други страни, но са основно свързани със загъхващия се пазар на недвижими имоти.

Когато една страна се озове в балансова рецесия, всеки участник в икономиката - било държавен или частен - е силно стимулиран да изпрати дълга си, за да оправи балансните показатели. Но този опит за подобряване на финансовите отчети само влошава общия пейзаж, защото икономическата активност и цените се сриват. Правителството може да избере много пътища в такава ситуация, но всички крият съществени рискове. Ако опростиш дълг, икономиката влиза в дефлация, а състоятелната класа на кредитори е смазана. Ако не направим нищо, страната може да боледува с десетилетия. Ако вървиш към големи търговски излишъци, за да

накараш други страни да финансират оправянето на баланса ти - както Китай вече се мъчи да прави - рискуваш гнева на другите и търговски войни. Ако приложиш силни фискални стимули с цел рефлация, това води до инфлация и обществено недоволство.

През 2025 Китай прави смел залог, че рефлацията е единственият отговор, и смята, че може да управлява инфлационния риск, докато стартира колосален пакет от фискални инициативи на стойност 50 трилиона юана - около 7 трлн. долара. Много от тези средства отиват право в джобовете на потребителите чрез дигиталната валута e-CNY, за да се върнат в икономиката през потреблението, вместо да отидат за погасяване на дълг. Китай гобавя и солидни дози социално инженерство, като стимулира компаниите да намалят работното време и да подобрят качеството на живот. Повечето свободно време стимулира потреблението, появата на стартъпи, семействата и раждаемостта.

Ефект върху пазара: Силен рефлационен импулс в Китай и по света, развиващите се пазари изпреварват развитите, по-високи цени на суровините в световен мащаб, по-силна китайска валута.

China is mired in a classic balance sheet recession akin to the Japanese experience of the 1990's. In an epic binge, the country inflated a corporate debt and real-estate debt bubble without parallel in global economic history. China's corporate debt alone stands at north of 150% of GDP. Local government debt is on the order of another 80-90% of GDP. Household debt is not as high as elsewhere, but much is linked to a suffering real estate market.

When countries enter a balance sheet recession, every actor in the economy, both public and private, is strongly incentivised to pay down debt to repair balance sheets. But this effort to improve finances only worsens the collective outlook as economic activity and prices crater. The government can choose many paths in a balance sheet recession, but all come with significant risks. If you write off the debt, the economy deflates and the wealthy class of creditors is crushed. If you do nothing, the country can stay in a decades-long malaise. If you run massive trade surpluses to have other countries finance your balance sheet repair as China is already trying to do, you risk the ire of other nations and trade wars. If you force a reflation with massive fiscal stimulus, inflation can create social unrest.

In 2025, China makes a bold bet that reflation is the only answer and thinks it can manage the inflationary risks as it unleashes a gargantuan set of fiscal initiatives that add up to promises of more than CNY 50 trillion (about USD 7 trillion) in 2025 and the following years. Much of the spending goes directly into consumers' pockets via e-CNY digital currency, so that it will be injected straight into the economy rather than to pay off debt. China also adds heavy doses of social engineering in its stimulus, incentivising companies to reduce working hours to improve quality of life. This boosts leisure time, consumption, company formation, family formation and childbearing.

Potential market impact: A strong reflationary impact in China and the world, outperformance of EM relative to DM and China in particular, higher commodity prices globally, a stronger Chinese renminbi.

NVIDIA СТАВА ДВОЙНО ПО-ГОЛЯМА ОТ APPLE

NVIDIA BALLOONS TO TWICE THE VALUE OF APPLE

Една стара поговорка гласи, че при треска за злато състояние печелят само продавачите на лопати. Не всеки златотърсач ще открие злато, но всеки трябва да има лопата. Това, което виждаме в света на изкуствения интелект, много прилича на златна треска: технологичните гиганти и цял рояк стартъпи трескаво бързат да оползотворят златните обещания на генеративния ИИ. Те се простират от Metaverse на Meta до опитите за създаване на автономни автомобили. Главният продавач на лопати в тази ера е Nvidia - производител не само на чипове, но и на софтуерната екосистема в сърцето на повечето ИИ центрове за данни.

През 2025, успехът на Nvidia получава нов тласък от революционния чип Blackwell с 208 милиарда транзистора - чип, който носи 25 пъти повече изчислителна мощ спрямо предишното поколение. При все по-интензивната ИИ надпревара, в

която никои гигант или правителство не смее да изостане, незадоволимото търсене за мощните, но енергийно ефективни чипове Blackwell превръща Nvidia в най-голямата компания в света. Тя с лекота надхвърля рекорда на Apple от 105 милиарда печалба, а пазарната капитализация отново се удвоява, правейки Nvidia двойно по-голяма от Apple. Оценката ѝ достига 7 трилиона щатски долара - 10% от целия световен пазар. Капитализацията на Apple и другите технологични гиганти страда заради нуждата да инвестират в нови, титанични центрове за данни, за да оцелеят в треската за ИИ злато.

Ефект върху пазара: Акциите на Nvidia уверено надхвърлят 250 долара парчето, преди пазарът да започне да се усъмнява в способността на компанията да расте по-нататък, и преди да гоудам неизбежните регулаторни намеси.

The saying goes that in a gold rush, the only operators sure to make a fortune are the sellers of shovels, since most miners will fail to find any gold. What we are seeing in the AI space feels much like a gold rush, as the monopoly info-tech giants and a crush of start-ups have rushed to harness the golden promises of generative AI. These stretch from Meta's Metaverse to the incredible number-crunching loads to drive new applications like autonomous driving. The primary shovel-seller in the AI gold rush is Nvidia, designer of the juiced-up chips, and just as importantly, the software ecosystem at the heart of the lion's share of AI data centres.

In 2025, Nvidia's success is supercharged further with the availability in volume of its revolutionary 208-billion transistor Blackwell chip, a chip that drives up to a 25-fold increase in performance of AI calculations per unit of energy consumed relative to the prior H100 generation. With the intensifying AI arms race as no giant or even government wants to be left behind, and as AI data centre electricity costs have soared, the insatiable demand for the more powerful and yet less power-hungry Blackwell chips sees Nvidia taking the crown as the most profitable company of all time. It handily surpasses Apple's record USD 105 billion of profits next year, and with far faster growth baked into expectations, its market cap nearly doubles again, making it twice the size of Apple. This sees it tower above all other companies in the world at a value of USD 7 trillion, or 10% of the global equity market. Apple and other tech giants' valuations suffer in relative terms, as their profitability is weighed down by the need to build titanic data centres to keep up in the AI gold rush.

Potential market impact: Nvidia shares trade well north of USD 250, before the market begins to question its potential to grab an ever-greater share of corporate profits, and as unwelcome regulatory scrutiny on its monopoly status tempers the outlook.

ПРИРОДНО БЕДСТВИЕ БАНКРУТИРА ГОЛЯМ ЗАСТРАХОВАТЕЛ

A NATURAL DISASTER BANKRUPTS A LARGE INSURANCE COMPANY

Промените в климата водят до все по-интензивен воден цикъл на Земята. Загряващата се атмосфера може да задържа повече влага - интензивността на валежите расте рязко в последните години. 2024 бе пълна с екстремни климатични събития по света - от потоци, създали временни езера на места като Сахара, до смъртоносните наводнения в Словакия и Полша, където реки излязоха от коритата си, или тези в Ню Йорк и Кънектикът след порои, падащи "веднъж на столетие". Според климатолозите дъждовете продължават да се засилват, и онова, което смятахме за "потоп веднъж на 100 години", сега може да се случва веднъж на 10, или дори по-често. През 2025, един такъв катастрофален ураган и порой в САЩ хваща неподготвена застрахователната индустрия. Щетите надхвърлят много пъти 40-те милиарда долара, нанесени от урагана Катрина през 2005. Един от големите

застрахователи значително е подценил климатичния риск и е предлагал твърде евтини полици в региона, засегнат от бедствието. Сега няма достатъчни резерви да покрие застрахователните претенции, нито достатъчно презастраховане. Паниката плъзва из цялата индустрия. Стига се до разговори на правителствено ниво дали да се спасява закъсалата компания и останалите най-тежко засегнати в бранша. Бедствието води до преразглеждане на оценките за природни рискове, и драстично понижава цената на имотите в рисковите райони. Потребителите са разколебани от несигурността около цените на недвижимите имоти - техния най-голям актив.

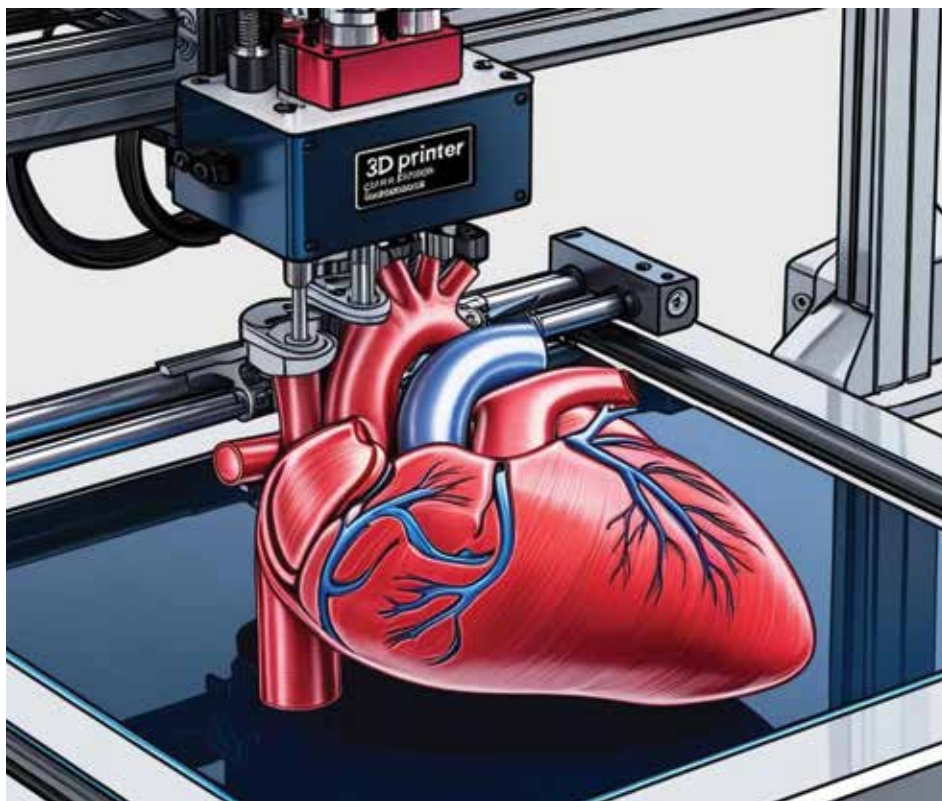
Ефект върху пазара: Акциите на Berkshire Hathaway вървят нагоре, защото компанията на Бъфет е имала достатъчно капитал да устои на паниката и печели пазарен дял.

Climate change is driving an intensification of the earth's water cycle. As the atmosphere warms, it can hold more moisture, and rainfall intensity has been rising sharply in recent years. This past year has seen wild weather events around the world, from a deluge that created temporary lakes in some of the driest areas of the Sahara, to deadly flooding in Slovakia and Poland as rivers burst their banks and in Connecticut and New York after a "once in a thousand year" rainfall event. Climate scientists have charted that rainfall amounts that fall in heavier rains around the world are marching ever higher. This means the risk that what was formerly considered a 100-year or even 1000-year rain and flooding event could happen on the order of once a decade, or even more frequently.

In 2025, a catastrophic storm and rainfall event in the US catches the insurance industry unprepared, inflicting damage stretching into many multiples of the USD 40 billion in claims linked to Hurricane Katrina in 2005. One of the largest US insurers significantly underestimated the insurance risks from climate change, leading to underpriced policies in the affected region. With insufficient reserves to cover claims and inadequate reinsurance to mitigate the costs of this extreme event, panic spreads across the entire industry. A crisis unfolds, prompting government-level discussions on whether to bail out the failing company and the other walking wounded in the industry to prevent widespread risk contagion. The disaster forces a reset in natural disaster pricing, profoundly marking down real estate values in many housing markets. Consumer confidence takes a hit on the insecurity of the value of many homeowners' largest asset, their house.

Potential market impact: Berkshire Hathaway shares rise as Buffett's company has enough capital to weather the panic and the company gains market share.

От ЧАРУ ЧАНАНА / By CHARU CHANANA

ПЪРВОТО 3D ПРИНТИРАНО СЪРЦЕ ОТКРИВА НОВА ЕРА НА ДЪЛГОЛЕТИЕ

FIRST BIO-PRINTED HUMAN HEART USHERS IN NEW ERA OF LONGEVITY

През 2025 става безпрецедентен научен пробив: учени успешно създават с 3D принтиране напълно функциониращо човешко сърце. Използвайки компютърна томография, те създават сложен дигитален модел, улавящ всеки дребен детайл в структурата на сърцето. Този модел служи за чернова на впечатляващия нов биопринтер, който прецизно реди слоеве от човешки стволни клетки и биоразградими структурни материали, за да пресъздаде органа с удивителна точност.

Веднъж принтирано, изкуственото сърце се поставя в специален биореактор, който имитира условията в човешкото тяло. Тук сърцето съзрява няколко седмици, което позволява на клетките да се организират и диференцират, създавайки мрежа от кръвоносни съдове и електрически пътища, нужни за нормалното функциониране. После, с новаторска операция, сърцето се трансплантира на прасе за тестове.

Резултатите от това постижение са монументални. То обещава да ликвиди-

ра глобалния недостиг на органи за трансплантация. Може да нагости всеки орган към ДНК-то на конкретния пациент, елиминирайки риска от отхвърляне. Този пробив отваря пътя към драстично удължаване на продължителността на живота, като позволява при сърдечносъдови заболявания просто да се замени сърцето. Освен това дава тласък на иновациите в биопринтирането и на други сложни органи, предизвиквайки революция в регенеративната медицина. Този огромен напрегък в биотехнологиите привлича вниманието на целия свят. Сливането на биоинженерството и медицината обещава да подобри и удължи живота на милиони.

Ефект върху пазара: Успехът в производството на органи създава големи очаквания към биотехнологиите и 3D биопринтирането. Повечето компании в този сектор са на етап стартъп, но очаквайте вълна от първични предложения. Иновациите и инвестициите получават тласък, който води със себе си значителен икономически растеж.

In an unprecedented scientific breakthrough, 2025 sees researchers successfully bioprint a fully functional human heart, using advanced 3D bioprinting technology. Starting with high-resolution CT scans, scientists create an intricate digital model capturing every minute detail of the heart's complex structure. This model serves as the blueprint for a state-of-the-art 3D bioprinter, which meticulously layers human stem cells and biodegradable scaffold materials to construct the organ with remarkable precision.

Once printed, the nascent heart is placed in a specialised bioreactor that mimics the physiological conditions of the human body. Here, the heart matures over several weeks, allowing the cells to organise and differentiate properly, establishing vital networks of blood vessels and electrical pathways necessary for normal heart function. In a groundbreaking surgical procedure, the matured human heart is then transplanted into a pig for testing.

The implications of this achievement are monumental. It promises to alleviate the global shortage of donor organs by providing bio-printed hearts tailored to the DNA of individual patients, thus reducing the risk of rejection. This breakthrough paves the way for extending human longevity by replacing failing organs with custom-made, fully compatible ones. Additionally, it opens avenues for innovation in bio-printing other complex organs, revolutionising regenerative medicine and personalised healthcare.

This massive advance in biotechnology history captures global attention. The fusion of bioengineering and medical science promises to improve and lengthen the lives of millions in years to come.

Potential market impact: The success in bio-printed organs sees growth expectations jump for the biotechnology and 3D printing sectors. Most companies in this space are in the start-up phase, but watch for a rash of IPOs in the space. More generally, this surge in innovation and investment could reshape the healthcare industry, leading to improved patient outcomes and significant economic growth.

БРИТАНСКАТА ЛИРА СИ ВРЪЩА СИЛАТА СРЕЩУ ЕВРОТО

STERLING ERASES POST-BREXIT DISCOUNT VERSUS THE EURO

Перспективата пред Обединеното кралство е толкова конструктивна, колкото е била винаги след Брекзит. И подчертано позитивна в сравнение с "болния човек на Европа", който е... самата Европа, или поне Франция и Германия, страните в сърцето на еврозоната. Свежият повеи на фискалната политика се усеща на Острова, където новото лейбъристки правителство обяви бюджетни приоритети, избягващи най-вредните за растежа увеличения на данъка върху доходите, и в същото време орязващи най-малко продуктивните разходи на публичния сектор в името на понижени дефицити. Като премахне непродуктивни пера като зимната субсидия за гориво за пенсионери, окуражи инвестициите в недвижимостите и в промишления сектор, и повиши доходите на служителите в публичния сектор, Великобритания отваря пътя към солиден номинален растеж в следващите години. И позволява на Bank of England да поддържа високи лихви от повечето други централни банки.

Това е пълна противоположност на ситуацията на европейския континент. Франция има неработещо правителство, затънало в петгодишни опити да вкара поне малко

в рег изпуснатите от контрол бюджети. Тя вече обяви задушавачи растежа данъци върху личните и корпоративните доходи. Междувременно Германия остава най-болният от болните в Европа, упорито нежелаеща да финансира чрез дълг толкова нужните инвестиции в жилища и инфраструктура - независимо, че спокойно може да си го позволи. Нейният предишен икономически модел, базиран на евтина руска енергия, започва да вкарва огромната ѝ промишлена база и износа в състояние на разруха. Автомобилните производители извън луксозния сегмент са неконкурентни заради високите енергийни цени и нашествието на Китай с нови технологии за батерии. Германия трябва да намери нов път - но това вероятно ще е скандална прогноза за 2026 година.

През 2025, лирата стерлинг посъпва над 1.27 спрямо еврото - нивото, на което тя се търгуваше преди референдума за Брекзит.

Ефект върху пазара: Окуражават се вътрешните инвестиции във Великобритания, по-силният растеж там подкрепя лирата срещу еврото, като се стига до курс евро-стерлинг под 0.75. Индексът FTSE 100 се представя много добре.

The UK outlook is as constructive as ever in the post-Brexit era. That is, it is the most positive relative to the sick man of Europe, which is, well...Europe, or at least the core Eurozone countries, France and Germany. Fresh fiscal policy winds are blowing in the UK, where the new UK Labour government announced budget priorities ahead of 2025 that avoided the most growth-damaging types of tax hikes on income, while trimming the least productive public sector spending in moving to shrinking its deficits. By cutting unproductive subsidies like winter fuel aid for pensioners, encouraging investment in the property and manufacturing sectors and raising incomes for public sector workers, the UK is primed for solid nominal growth in the years ahead, keeping the Bank of England policy rate at a high level compared to major global peers.

On the European continent, the situation couldn't be more different. France has a dysfunctional government that is mired in a five-year exercise of getting its out-of-control budgets in order. It has already announced growth-killing taxes on personal and corporate income and austerity. Shield your eyes! Meanwhile, Germany remains the sickest of the sick in Europe, unwilling to debt finance desperately needed domestic investment in housing and infrastructure that it could easily afford. Its former economic model of cheap Russian energy inputs to drive its huge industrial base and manufactured exports lies in ruins. And its non-luxury car producers have been rendered uncompetitive by both high energy input costs and China running away with new EV battery technology and gobbling up a dominant global export share in the critical auto sector. Germany must find a new way – but that is perhaps an outrageous prediction for 2026...

In 2025, sterling rises through 1.27 versus the euro, the level it traded ahead of the Brexit referendum, thus erasing its entire post-Brexit vote discount.

Potential market impact: Encouraging domestic investment and a more robust growth outlook support sterling versus the flailing euro, seeing the Euro/Sterling rate fall as low as 0.7500, below the rate the day before the Brexit vote at 0.76. The UK FTSE 100 posts a strong performance.

The New Face of Sofia's Iconic Landmark

**SOFIA BALKAN
PALACE**

Sofia Balkan Palace Hotel is a luxurious hotel located in the heart of Sofia, the capital city of Bulgaria. The hotel boasts an impressive combination of modern facilities & timeless elegance, making it a popular choice for both business & leisure travelers. With 241 guest rooms & suites, Sofia Balkan Palace Hotel offers guests a range of accommodation options to suit their needs. The rooms are designed with comfort & style in mind, modern amenities, & stunning views of the city.

Sofia Balkan Palace Hotel is ideally set in close proximity to many of Sofia's top attractions, including the National Palace of Culture, the Alexander Nevsky Cathedral, & the Vitosha Mountain. The hotel's convenient position makes it an excellent choice for guests who wish to explore the city & its surroundings. Nestled in the heart of the Bulgarian capital, Sofia Balkan Palace offers sophisticated ballrooms & meeting rooms for gala dinners, conferences, banquets, engagements and your most important special events. Discover our special collection of venues and experience a luxurious excellence.

www.sofiabalkanpalace.com
5 Sveta Nedelya Square, 1000 Sofia, Bulgaria
T: +359 2 9816541, E: reservation@sofiabalkan.net

ЗАСТРАХОВАЙТЕ ВАШИЯ ДОМ НА ПРОМОЦИОНАЛНА ЗИМНА ЦЕНА!

Погрижете се за спокойствието и сигурността на Вашия дом и имущество със застраховка „**Защитена фамилия**“ с **20% отстъпка** до края на февруари.

За допълнителна информация посетете www.armeec.bg

Винаги с Вас!

ЗАСТРАХОВАЙТЕ СВОЯ ДОМ НА ПРОМОЦИОНАЛНА ЗИМНА ЦЕНА. ПОГРИЖЕТЕ СЕ ЗА СПОКОЙСТВИЕТО И СИГУРНОСТТА НА ВАШИЯ ДОМ И ИМУЩЕСТВО СЪС ЗАСТРАХОВКА „ЗАЩИТЕНА ФАМИЛИЯ“.

Какви са предимствата, предлагани от ЗАД „АРМЕЕЦ“:

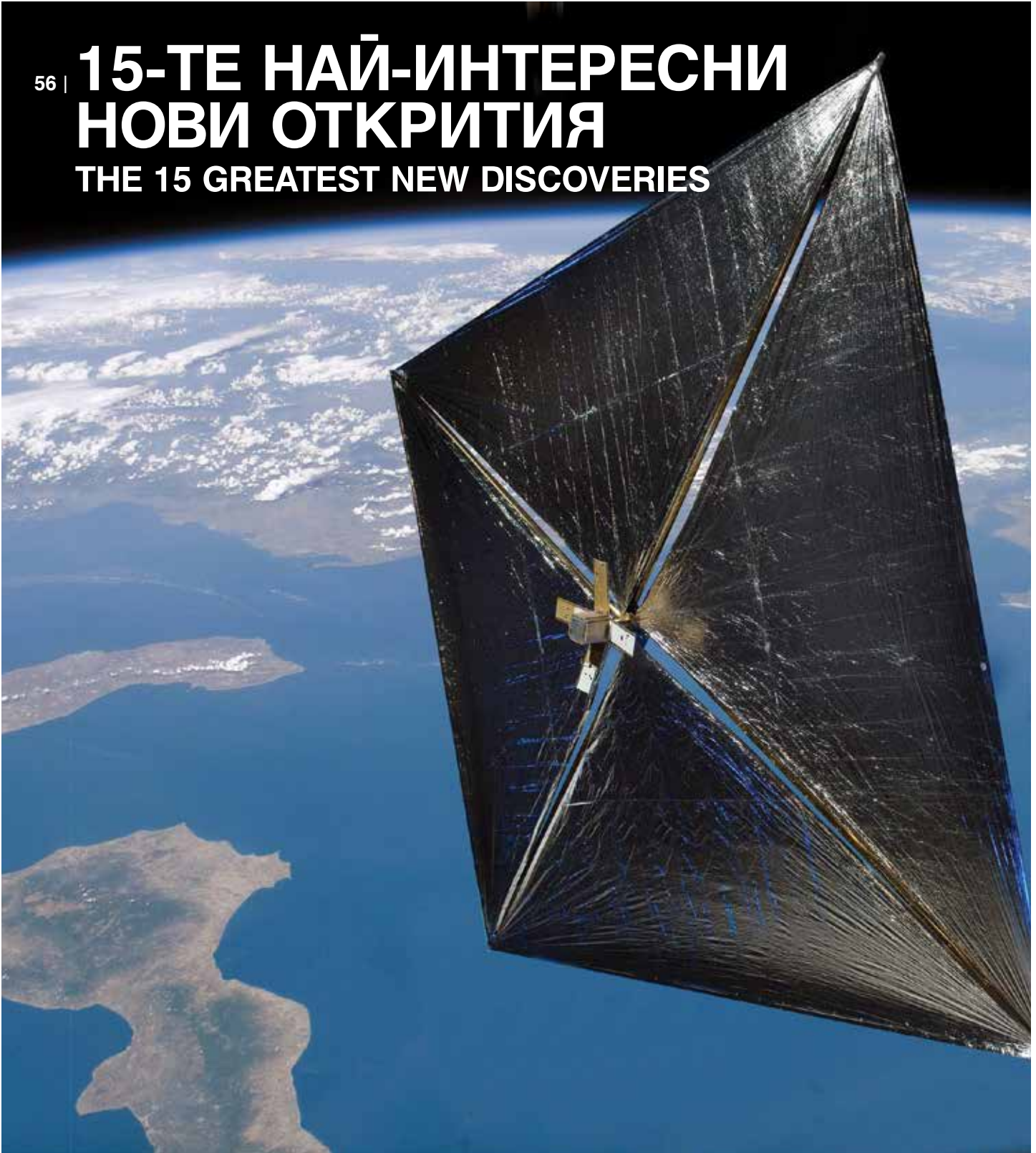
- 20% отстъпка от застрахователната премия;
- Застрахователно покритие, изцяло съобразено с Вашето жилище и имуществото Ви;
- Бърза процедура и експертна консултация при сключване на застраховката;
- Възможност за избор на застрахователните рискове;
- Покритие срещу кражба чрез взлом и кражба с техническо средство до 14 000 лева без opis на имуществото;
- Навремененно изплащане на щетите в случай на застрахователно събитие;
- Осигурен генонощен асистенс център на телефон: **0 700 1 3939**.

Къде можете да сключите застраховка „**ЗАЩИТЕНА ФАМИЛИЯ**“?

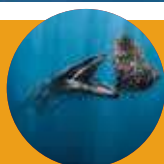
- В офисите на ЗАД „Армеец“;
- При застрахователните брокери и агенти, които са партньори на компанията.

ПРОМОЦИЯТА Е ВАЛИДНА ДО 28.02.2025 г.

56 | **15-ТЕ НАЙ-ИНТЕРЕСНИ
НОВИ ОТКРИТИЯ**
THE 15 GREATEST NEW DISCOVERIES

66 | **ОТ ДРУГАТА СТРАНА**
ON THE OTHER SIDE

74 | **СЕДЕМ С ЕДИН УДАР**
SEVEN IN ONE STROKE

15-ТЕ НАЙ-ИНТЕРЕСНИ ОТКРИТИЯ НА 2024

От металния работник на BMW и фотонното задвижване на NASA до графеновите печки: какво ни донесе прогресът през тази година

Текст КОНСТАНТИН ТОМОВ / Фотография iSTOCK, АРХИВ

Някои от тях може да променят изцяло живота на планетата или схващанията ни за Вселената. Други просто ще ни улеснят в грешните неща, които съставят ежедневието ни. И в двата случая, най-интересните нови научни открития и изобретения на 2024 година заслужават внимание. Най-малкото защото убедително доказват, че прогресът всъщност не е спрял, както може и да ни се струва понякога.

1. ЗАЩИТА СРЕЩУ СПИН

Синдромът на придобита имунна недостатъчност (СПИН), причиняван от вируса HIV, отгадна вече не всяка този ужас, който предизвикваше през 80-те и 90-те години. А сега към няколкото ефективни медикамента срещу заболяването се прибавя и препарат, който предпазва от заразяване - при това с 96-процентова успеваемост в едното клинично изпитание, и със 100-процентова в другото. Името на медикамента е Iepasaravir. Достатъчно е той да се прилага като подкожна инжекция два пъти годишно. Активното вещество в Iepasaravir поразява протеина, който защитава генетичния материал на вируса. Надеждите са по-нататъшните изследвания да намерят уязвимите места и на други вируси. Неслучайно списание Science обяви това за "научния пробив на годината".

2. НЕУМОРЕН РАБОТНИК

Още от времето на Карел Чапек, създателя на термина "робот", очакваме появата на хуманоидните слуги, които

да вършат най-тежката и неблагоприятна работа вместо нас. В завода на BMW в Спартанбург, Южна Каролина, където се произвеждат модели като X5, това вече е факт. Там, редом с 11-те хиляди работници, вече се труди и футуристичният Figure 02 - хуманоиден метален робот, създаден от стартъпа Figure с подкрепата на OpenAI, Nvidia и Microsoft. Досега това бе пилотен проект, в рамките на който взаимодействието на Figure 02 с хора бе ограничено до минимум и той бе изпробван за отделни задачи, като подаването на метални части към конвейера. Но тестовете минаха с пълен успех и в бъдеще роботът ще бъде натоварен с нови задачи в производството и логистиката.

3. ИЗВЪНЗЕМНИ ОКЕАНИ

Океаните от течна вода на Земята са едното от ключовите условия за възникването на живот (и разум), но зората на космическите изследвания бързо попари надеждите ни да открием такива на Венера, Марс или газовите гиганти в Слънчевата система. Но после учените насочиха поглед към спътниците на тези газове гиганти, като първо установиха с много висока вероятност съществуването на замръзнал океан на Европа, единият от спътниците на Юпитер, а после и на сатурновия спътник Енцелад. През 2024 към списъка се добавиха още два ▶

► доказани водни океана - единият е на Мимас, друг от сателитите на Сатурн, а вторият - на Миранда, петия по големина от спътниците на Уран. Дали в тях има живот, първа престои да се докаже.

4. КВАРТАЛНА ЕЛЕКТРОЦЕНТРАЛА

Брад Хартуиз е добре познат от работата си като ракетчик и пилот в SpaceX. Последният му проект използва опита му от космическите апарати, за да създаде компактна електроцентрала, използваща като основна суровина битовите отпадъци. Наречена Arbor Power Station, тя използва технология от съвременните ракети, наречена окси-запалване (не толкова различна като принцип на работа от оксижена), за да изгаря изключително ефективно всякакви органични отпадъци - от хранителната индустрия, от селското стопанство и така нататък. Отделяните при изгарянето въглеродни съединения се улавят и складира в земята, а другият "отпаден" продукт е чиста вода. Една такава станция, с размерите на автомобилен гараж, може да захранва до четири хиляди домакинства.

5. КРАЙ НА ПОЖАРИТЕ?

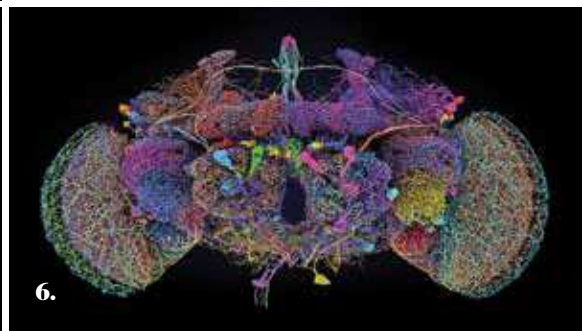
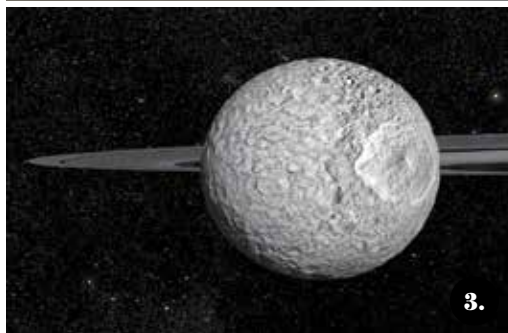
Дали заради глобалното затопляне, дали защото човешката активност се засилва и разширява географски от година на година, но пожарите видимо зачестяват - и все по-често засягат жилищни райони, а не само дивата природа. Евантуалното спасение се крие в Wildfire Shield - една нова технология, разчитаща на керамични наночастици, която може да направи покривите и стените ни огнеупорни. И в същото време помага да се понижи температурата вътре. Технологията е дело на компанията NanoTech, която вече предлага своя продукт за смесване с всевъзможни строителни материали - за тухли, керемиди, покривия за стени и прочие.

6. ПЪЛНА КАРТА НА МОЗЪКА

Днес знаем повече за други галактики, отколкото за процесите в собствения си мозък. Но тази най-голяма загадка на човешката анатомия лека-полека се разплита. През 2024 учените успяха да съставят първата пълна карта на сложен мозък - макар и засега не човешки. Те са картографирали всичките 140,000 неврона и връзките между тях в мозъка на обикновената плодова мушица (*Drosophila melanogaster*). Човешкият мозък, с неговите 80 милиарда неврона, е несравнимо по-сложна задача, разбира се, но с напредъка на изкуствения интелект тя съвсем не е нерешима.

7. ДОМАШЕН ЛЕКАР

На времето така се казваха книгите с описания на симптоми и предпазливи съвети за лечение - книги, които по-често нанасяха вреда, отколкото полза. Но в наши дни, с напредъка на технологиите, възможностите да се са-

модиагностицирате у дома стават все по-богати. Няколко изобретения в тази посока станаха факт през 2024. Сред тях е Withings VeamO - уред с размерите на телевизионно гистанционно, който разполага с достатъчно сензори да ви премери температурата и пулса, да провери нивото на кислород в кръвта, да провери работата на сърцето и да "преслуша" белите дробове. След това резултатите могат автоматично да се изпратят на личния лекар.

Nuvo Invi отива една крачка по-напред, като предлага устройство за гистанционно наблюдение върху бременността. В наши дни, при все по-високата възраст на първо раждане за жените, проблемните бременности са изключително чести. Nuvo Invi има гузина сензори, в състояние е да слуша сърдечния ритъм и на майката, и на бебето, и дори прави електрокардиограма.

Компанията ToiLabs пък предлага "умна" тоалетна чиния, която можете да инсталирате на мястото на сегашната ви и която използва изкуствен интелект и сензори, за да направи анализ на урината и екскрементите ви, за да засече навреме всякакви нередности.

8. НАЙ-ГОЛЕМИЯТ ЧИП В СВЕТА

Развитието на изкуствения интелект изисква все повече изчислителна мощ. Това започва да създава проблеми с традиционните графични процесори, създадени чрез събирането на множество чипове върху една "вафла", свързани помежду си и изискващи все по-сложен софтуер, за да работят ефективно паралелно. Защо тогава вместо тях просто не правим един, но много по-голям и мощен чип?

Компанията Cerebras си постави тъкмо тази цел, и след безброй трудности най-сетне успя да създаде Wafer-Scale Engine 3 - най-големия чип в света. С размерите на поднос, той разполага с 4 трилиона транзистора, има 44 гигабайта памет върху чипа и ще залегне в основата на бъдещия суперкомпютър Condor Galaxy 3.

9. ПО-СВЕТЛО БЪДЕЩЕ ЗА ВСЕЛЕНАТА

Dark Energy Spectroscopic Instrument, наричан за по-кратко DESI, трябваше да създаде карта на Вселената, по-пълна от всичко, с което разполагаме досега. Това вече е факт: в триизмерната карта, създадена от апаратурата в Аризона, вече са включени не два милиона, а шест милиона галактики. Но DESI всъщност направи много повече - резултатите от експеримента загатват, че бъдещето на Вселената ни може да не е чак толкова мрачно, колкото смятахме досега. Приетият в последните десетилетия стандартен модел за развитието на Вселената сочеше, че тя ще продължи да се разширява с нарастваща скорост под въздействието на загадъчната "тъмна енергия" - докато всичко съществуващо не угасне в пълна самота. Данните от DESI обаче показват, че въздействието на тъмната енергия, което смятахме за константа, всъщност започва да намалява с времето - и разширението на Вселената вероятно ще започне да се забавя.

10. ПРЕДУПРЕЖДЕНИЕ ЗА АЛЦХАЙМЕР

50 милиона души по света страдат от Синдрома на Алцхаймер - най-често срещаната форма на старческа деменция. Все още сме

7.

8.

9.

10.

11.

12.

далеч от откриването на лечение срещу него, но поне разполагаме със средства, които забавят развитието - стига заболяването да бъде засечено в ранна фаза. А това вече е лесно. В миналото ранното диагностициране на Алцхаймер изискваше или PET скенер, или вземане на проба от гръбначния стълб. Но през 2024 група учени откриха, че ранните симптоми на деменцията могат да се засекат и с обикновено кръвно изследване - то засича бета-амилоидите, които започват да се натрупват в мозъка с развитието на болестта. Точността е между 88 и 92 процента.

11. ВЪГЛЕРОДНАТА ОВОЩНА ГРАДИНА

Всичките ни мъчителни опити да понижим въглеродните емисии в последните години дават половинчати резултати на все по-висока цена за икономиките. Не би ли било по-практично, вместо да затягаме коланите на индустрията, просто да се научим да улавяме излишния въглерод от атмосферата? В тази посока работи компанията Spiritus, която през март инсталира първата си "въглеродна овощна градина": редици от стълбове, по които са окачени "плодовете" - сферични уловители на въглероден диоксид. След като бъде извлечен от атмосферата, той се складира трайно в подземни скали чрез метод, наречен геоложка секвестрация. Създателите на Spiritus се надяват да постигнат себестойност от около 75 долара за тон - напълно сравнимо с текущите европейски квоти за емисии.

12. ФОТОННО ЗАДВИЖВАНЕ

Почитателите на научната фантастика са се сблъскали с него множество пъти, на

страниците на най-различни писатели със смело въображение. Но всъщност от 2024 фотонното задвижване за космически кораби вече е реален факт. NASA го използва в експеримент, наречен Advanced Composite Solar Sail. Вместо да разчита на тежко и баснословно скъпо за извеждане в космоса химическо гориво, малкият космически апарат разполага със "слънчево платно" - метален филм с площ около 80 квадратни метра, който улавя излъчените от Слънцето фотони по същия начин, по който платното на ветроход улавя вятъра. Експериментът е само първата крачка към бъдещи по-мощни мисии.

13. БИОДИЗЕЛ ОТ ГАРАЖА

Революционна нова технология за превръщане на употребявано олио в биодизел е на път да преобрази изцяло този сектор. Учени от Калифорнийския университет в Санта Крус са открили нов метод, който не изисква нито високи температури и налягане, нито скъпо оборудване, и може да се използва на практика и в домашни условия. Произведеното гориво за дизелови двигатели е въглеродно неутрално. За процеса може да се използва всякаква използвана мазнина за готвене на растителна основа - слънчогледово или царевично олио, зехтин, палмово масло и т. н. Бракуваното олио се третира с химикал, наречен натриев тетраметеооксидборат ($\text{NaB}(\text{Ome})_4$). Реакцията протича при съвсем умерена температура - от порякка на 40 градуса. Досегашните техники за преработване на олио в биодизел изискваха много високи температури и налягане - тоест консумираха много енергия. Новият метод има още едно

предимство: отпадният продукт от него е твърд и се утаява на дъното на съда, така че биодизелът може просто да се прелее. А от твърдия остатък може да се възстанови оригиналният химикал, използван за стартиране на реакцията.

14. ГОТВЕНЕ ОТ БЪДЕЩЕТО

Колкото и футуристични да изглеждат в магазините, нашите готварски печки не са се променили като технология от десетилетия. Но сега няколко открития обещават да променят начина, по който готвим. Impulse Lab - стартап, основан от бивши служители на Google, Apple и Tesla - вече предлага своите импулсни котлони, които се захранват от литий-желязофосфатна батерия в добавка към електрическата мрежа, и дават пет пъти повече енергия от обикновения газов котлон. По-просто казано, могат да подгреят тенджерата с вода до точката на завирание за едва 40 секунди.

В друга посока работи корейската Graphene Square, която иска да замени традиционните нагреватели в печките, изработени от никел и хром, с графенови. Графенът е форма на въглерода, която е изключително проводима, здрава и най-вече може да се изработва в необикновено тънки покрития. Произведена с графен фурна може да сготви произволно ястие, използвайки едва 600 вата енергия - поне наполовина по-малко от стандартна печка. Samsung вече инвестира 11 млн. долара в начинанието.

15. КРАЙ НА ЗИМНИТЕ ЗАКЪСНЕНИЯ НА ПОЛЕТИ

Ако ви се е случвало да летите с прекачване от София през зимата, знаете колко често се стига до неприятни закъснения и пропуснати връзки заради нуждата самолетът да се третира срещу обледеняване на крилето. От години се използва една и съща технология: машина пръска корпуса с химически агенти (макар че, в един нашумял случай с участието на най-голямата лоу-кост компания в Европа, машината бе заменена от работник с пластмасова кофа). Процесът е бавен, и освен това първо трябва да изчака качването на всички пътници на борда.

Но нещата могат скоро да се променят благодарение на един румънски студент в MIT, на име Алекс Братиану. Жертва на подобно закъснение на полет от Бостън през 2015, той се замислил дали няма по-лесен начин да се почиства легът от корпуса. Резултатът от мислите му вече се прилага експериментално от Air Canada: простички и не много скъпи ленти, които се лепят по крилето на самолета и разтопяват леда по принцип, сходен с този в индукционните котлони на печката ви. Най-хубавото е, че това може да се случва успоредно с качването на пътниците на борда, и не се губи време. ■

THE 15 GREATEST DISCOVERIES OF 2024

From BMW's artificial worker and NASA's photonic drive to graphene stoves: what has progress brought us this year

By KONSTANTIN TOMOV / Photography iSTOCK, BMW, ARCHIVE

Some of them may completely change life on the planet or our understanding of the Universe. Others will simply make it easier for us in the little things that make up our everyday lives. In both cases, the most interesting new scientific discoveries and inventions of 2024 deserve attention. At least because they convincingly prove that progress has not stopped at all, as it may sometimes seem to us.

1. PROTECTION AGAINST AIDS

Acquired immunodeficiency syndrome (AIDS), caused by HIV, has long ceased to be the horror it caused in the 80s and 90s. And now, to the several effective drugs against the disease, a drug that prevents infection has been added - with a 96 per cent success rate in one clinical trial and a 100 per cent success rate in another. The name of the drug is lenacapavir. It is enough to administer it as a subcutaneous injection twice a year. The active substance in lenacapavir attacks the protein that protects the genetic material of the virus. The hope is that further research will find vulnerabilities in other viruses as well. It is no coincidence that Science magazine declared this the "scientific breakthrough of the year".

2. TIRELESS WORKER

Since the time of Karel Capek, the creator of

the term "robot", we have been waiting for the appearance of humanoid servants to do the hardest and thankless work instead of us. At the BMW plant in Spartanburg, South Carolina, where models such as the X5 are produced, this is already a fact. There, alongside the 11,000 human workers, the futuristic Figure 02 is already functioning - a humanoid metal robot created by the startup Figure with the support of OpenAI, Nvidia and Microsoft. So far, this has been a pilot project, within which Figure 02's interaction with humans has been limited to a minimum and it has been tested for individual tasks, such as feeding metal parts to the conveyor. But the tests were a complete success and in the future, the robot will be given new tasks in production and logistics.

3. ALIEN OCEANS

Oceans of liquid water on Earth are one of the key conditions for the emergence of life (and intelligence), but the dawn of space exploration quickly dashed our hopes of finding such on Venus, Mars or the gas giants in the Solar system. But then scientists turned their attention to the satellites of these gas giants, first establishing with a very high probability the existence of a frozen ocean on Europa, one of Jupiter's moons, and then on Saturn's moon Enceladus. In 2024, two more proven water oceans were added to the list - one on Mimas, another of Sat-

urn's moons, and the second - on Miranda, the fifth largest of Uranus' moons. Whether there is life in these oceans, has yet to be proven.

4. NEIGHBOURHOOD POWER PLANT

Brad Hartwig is well known for his work as a rocket engineer and pilot at SpaceX. His latest project uses his experience from spacecraft to create a compact power plant using household waste as the main fuel. Called the Arbor Power Station, it uses a technology from modern rockets called oxy-combustion (not so different in principle from oxy-fuel welding) to burn all kinds of organic waste extremely efficiently - from the food industry, from agriculture and so on. The carbon compounds released during combustion are captured and stored in the ground, and the other "waste" product is clean water. One such station, the size of a car garage, can power up to four thousand households.

5. END OF FIRES?

Whether because of global warming, or because human activity intensifies and expands geographically from year to year, fires are noticeably more frequent - and increasingly affect residential areas, not just wild forests. The eventual salvation lies in Wildfire Shield - a new technology relying on ceramic nanoparticles that can make our roofs and walls fireproof. At the same time, they help lower the tempera-

13.

ture inside. The technology is the work of the company NanoTech, which already offers its product for mixing with all kinds of construction materials - for bricks, tiles, wall coverings, and so on.

6. A COMPLETE MAP OF THE BRAIN

Today, we know more about other galaxies than we do about the processes in our own brain. But this greatest mystery of human anatomy is slowly unravelling. In 2024, scientists managed to compile the first complete map of a complex brain - although not a human one for now. They mapped all 140,000 neurons and the connections between them in the brain of the common fruit fly (*Drosophila melanogaster*). The human brain, with its 80 billion neurons, is an incomparably more complex task, of course, but with the progress of artificial intelligence, it is not at all insurmountable.

7. HOME DOCTOR

Once upon a time, this was the name given to books with descriptions of symptoms and cautious advice on treatment - books that often did more harm than good. But these days, with the advancement of technology, the possibilities for self-diagnosis at home are becoming increasingly abundant. Several inventions in this direction became a reality in 2024. Among them is Withings BeamO - a device the size of a TV

remote control, which has enough sensors to measure your temperature and pulse, check the level of oxygen in your blood and the work of your heart, and to "listen" to your lungs. The results can then be automatically sent to your GP. Nuvo Invu goes one step further, offering a device for remote monitoring of pregnancy. These days, with the increasingly higher age of first birth for women, problematic pregnancies are extremely common. Nuvo Invu has a dozen sensors, is able to listen to the heartbeat of both the mother and the baby, and even takes an electrocardiogram.

Meanwhile, ToiLabs offers a "smart" toilet seat that you can easily install in place of your current one and that uses artificial intelligence and sensors to analyze your urine and faeces to detect any irregularities in time.

8. THE WORLD'S LARGEST CHIP

The development of artificial intelligence requires more and more computing power. This is starting to cause problems with traditional graphics processors, created by assembling multiple chips on a single "wafer", interconnected and requiring increasingly complex software to work effectively in parallel. So why don't we just make one, but much larger and more powerful chip instead? The company Cerebras set itself this very goal, and after countless difficulties, it finally managed to create the Wafer-

Scale Engine 3 - the world's largest chip. With the size of a tray, it has 4 trillion transistors, 44 gigabytes of memory on the chip and will form the basis of the future supercomputer Condor Galaxy 3.

9. A BRIGHTER FUTURE FOR THE UNIVERSE

The Dark Energy Spectroscopic Instrument, called DESI for short, was supposed to create a map of the universe more complete than anything we had before. This is already a fact: the three-dimensional map created by the equipment in Arizona now includes not two million, but six million galaxies. However, DESI actually did much more - the results of the experiment suggest that the future of our universe may not be as bleak as we thought until now. The standard model for the development of the universe, adopted in recent decades, indicated that it would continue to expand at an increasing rate under the influence of the mysterious "dark energy" - until everything that exists will fade away in complete solitude. However, the data from DESI show that the influence of dark energy, which we thought was constant, is actually starting to decrease over time - and the expansion of the universe will probably start to slow down.

10. ALZHEIMER'S WARNING

50 million people worldwide suffer from Alzheimer's Syndrome - the most common form of ▶

► senile dementia. We are still far from discovering a cure for it, but at least we have tools that slow down its development - as long as the disease is detected at an early stage. And that's easier now. In the past, early diagnosis of Alzheimer's required either a PET scan or a spinal tap. But in 2024, a group of scientists discovered that early symptoms of dementia can be detected with a simple blood test - it detects beta-amyloid, which begins to accumulate in the brain as the disease progresses. The accuracy is between 88 and 92 per cent.

11. THE CARBON ORCHARD

All our painful attempts to reduce carbon emissions in recent years have yielded half-hearted results at an ever-increasing cost to economies. Wouldn't it be more practical, instead of tightening industry's belts, to simply learn to capture excess carbon from the atmosphere? That's the direction Spiritus is taking, installing its first "carbon orchard" in March: rows of poles from which the "fruit" - spherical carbon dioxide traps - are suspended. Once extracted from the atmosphere, it is stored permanently in underground rocks through a method called geological sequestration. Spiritus' creators hope to achieve a cost of around \$75 per ton - quite comparable to current European emissions quotas.

12. PHOTON PROPULSION

Science fiction fans have encountered it many times, in the pages of a variety of writers with bold imaginations. But in fact, since 2024, photonic propulsion for spacecraft has already been a reality. NASA is using it in an experiment called the Advanced Composite Solar Sail. Instead of relying on chemical fuel - heavy and fabulously expensive to launch into space - the small spacecraft has a "solar sail": a metal film with an area of about 80 square meters, which captures photons emitted by the Sun in the same way that a sailboat's sail captures the wind. The experiment is just the first step towards future larger missions.

13. BIODIESEL FROM THE GARAGE

A revolutionary new technology for converting used cooking oil into biodiesel is on its way to completely transform this sector. Scientists at the University of California, Santa Cruz, have discovered a new method that requires neither high temperatures and pressures, nor expensive equipment, and can be used practically at home. The fuel for diesel engines produced is carbon neutral.

Any vegetable-based cooking oil can be used for the process - sunflower, corn, olive, palm oil, etc. The rejected oil is treated with a chemical called sodium tetramethoxyborate (NaB(OMe)₄). The reaction takes place at a very moderate temperature - on the order of 40 degrees centigrade. Previous techniques for

processing oil into biodiesel required very high temperatures and pressures - that is, they consumed a lot of energy. The new method has yet another advantage: its waste product is solid and settles to the bottom of the vessel, so the biodiesel can simply be poured off. From the solid residue, the original chemical used to start the reaction can be recovered.

14. COOKING FROM THE FUTURE

As futuristic as they may look in stores, our stoves haven't changed as a technology in decades. But now, several discoveries promise to transform the way we cook. Impulse Lab, a startup founded by former Google, Apple, and Tesla employees, is now offering its Impulse stoves, which are powered by a lithium-iron phosphate battery in addition to the mains, and produce five times more energy than a regular gas stove. Put simply, they can heat a pot of water to boiling point in just 40 seconds.

Meanwhile, South Korea's Graphene Square wants to replace traditional heaters in stoves made of nickel and chromium with graphene. Graphene is a form of carbon that is extremely conductive, strong, and best of all, can be made into unusually thin coatings. An oven made with graphene can cook any dish using just 600

watts of energy—at least half the power of a standard stove. Samsung has already invested \$11 million in the venture.

15. THE END OF WINTER FLIGHT DELAYS

If you've ever flown a connecting flight in the winter, you know how often unpleasant delays and missed connections can occur due to the need to de-ice the wings of an airplane. The same technology has been used for years: a machine sprays the fuselage with chemical agents (although recently, in a popular case involving Europe's largest low-cost carrier, the machine was replaced by a worker with a plastic bucket). The process is slow, and it also has to wait for all passengers to board first.

But things may soon change thanks to a Romanian student at MIT named Alex Bratianu. Victim of a similar delay on a flight from Boston in 2015, he wondered if there was an easier way to clean the ice from the fuselage. The result of his thoughts is already being experimentally implemented by Air Canada: simple and inexpensive strips that stick to the wings of the plane and melt the ice in a way similar to the one on your induction stovetop. The best part is that this can happen in parallel with the boarding of passengers, and no time is wasted. ■

EST. 1989

DETELINA'S

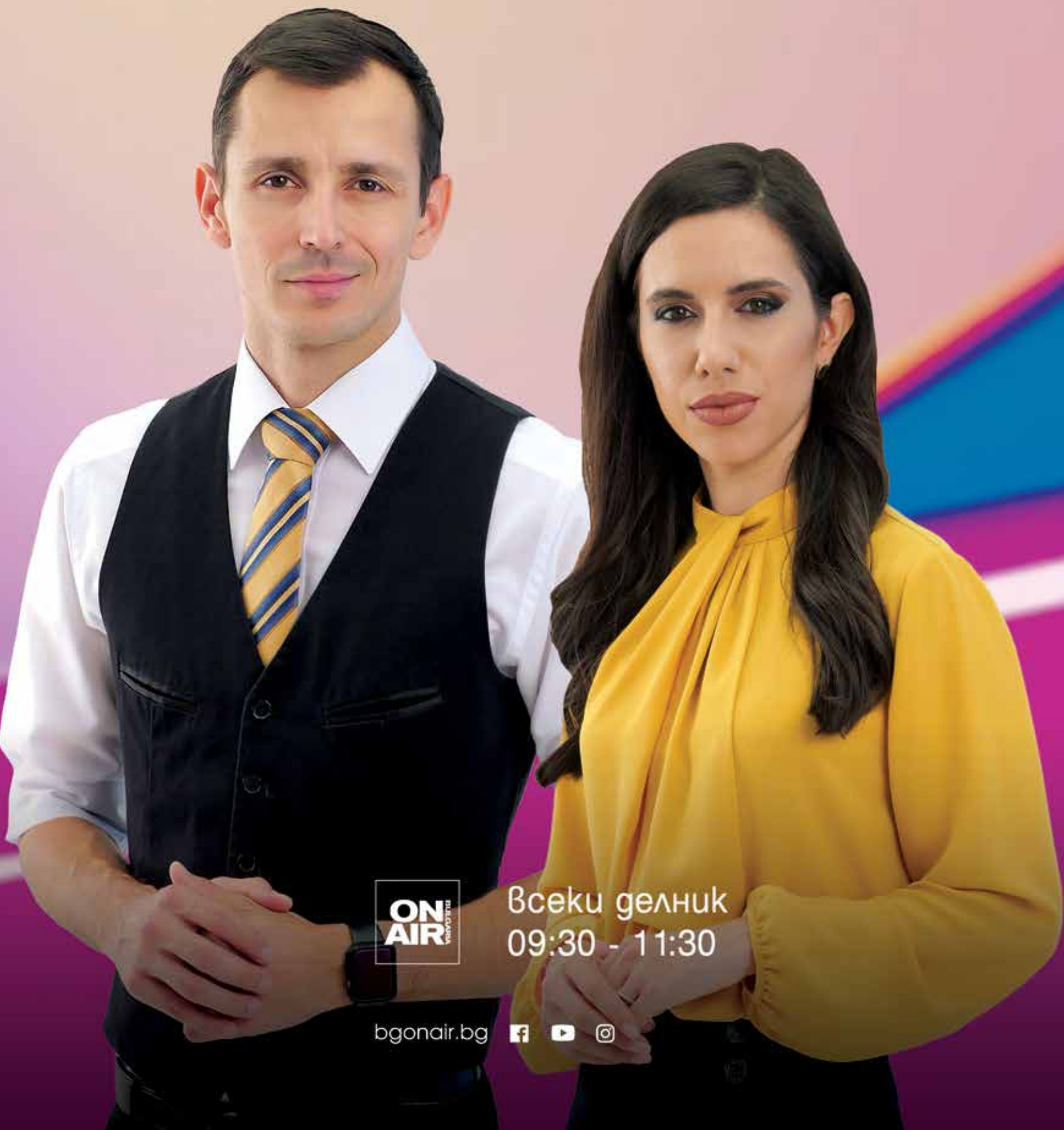
nuts and dried fruits

Wishing you
Merry Christmas
&
Happy
New Year

БЪЛГАРИЯ СУТРИН

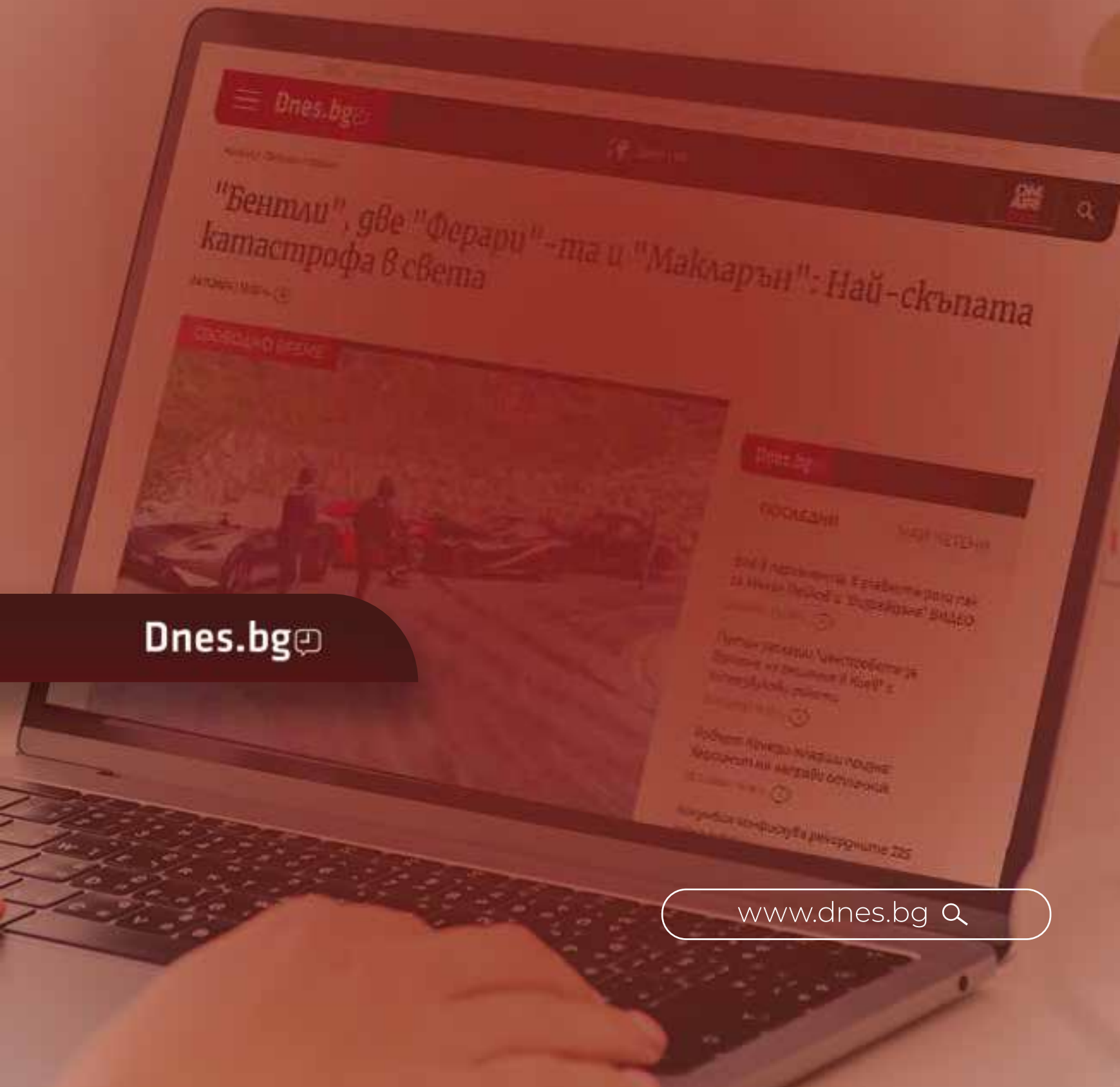
**ON
AIR**
БЪЛГАРИЯ

Всеки делник
09:30 - 11:30

bgonair.bg

ОБНОВЕНИЯТ DNES.BG

Dnes.bg

www.dnes.bg

ОТ ДРУГАТА СТРАНА

ON THE OTHER SIDE

Oceanographic Magazine обяви победителите в своите традиционни награди Ocean Photographer за 2024. Както обясняват организаторите, целта на конкурса е "да хвърля светлина върху чудесата и уязвимостта на нашата синя планета, и да прослави фотографите, които ѝ дават глас". Над 15,000 фотографии бяха подадени за участие тази година, ето някои от финалистите и победителите.

Oceanographic Magazine has announced the winners of its 2024 Ocean Photographer of the Year awards. According to the organizers, the contest is meant to "shine a light on the wonder and fragility of our blue planet, and to celebrate the photographers giving it a voice". Over 15,000 images were submitted in the competition this year. Here are some of the finalists and winners.

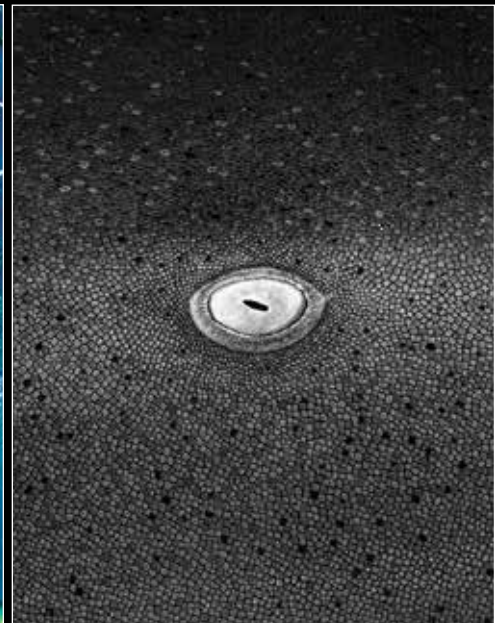
All images courtesy of Ocean Photographer of the Year 2024

Голямата награда: Брайдов кит отваря пасть, за да изяде пасаж рибки. От Рафаел Кабайеро
The Ocean winner: A Bryde's whale opening its mouth to eat a school of fish, by Rafael Fernandez Caballero

Риба Махи-махи с плячката си, от Мануел Рабосо
A mahi-mahi displays its catch, by Manuel Castellanos Raboso

Окото на акула отблизо,
от Жюлиен Антон
A close-up shot of a nurse
shark's eye, by Julien Anton

Ска̀то̀ве от вида Мобула в Морето на Кортес, от Лора Лџско
Mobula rays in the Sea of Cortez, by Laura Leusko

Млади ска̀то̀ве в Морето на Кортес,
от Хенли Спѝрс
Juvenile Munk's devil rays in the Sea of
Cortez, by Henley Spiers

Водораслов октопод край Сулавеси, Индонезия. От Джейкъб Гай
An algae octopus near North Sulawesi, Indonesia. By Jacob Guy

Съвършено маскирана риба-гушер с плячка в устата, от Жоао Понтеш
A perfectly camouflaged lizardfish with prey in its mouth, by Joao Pontes

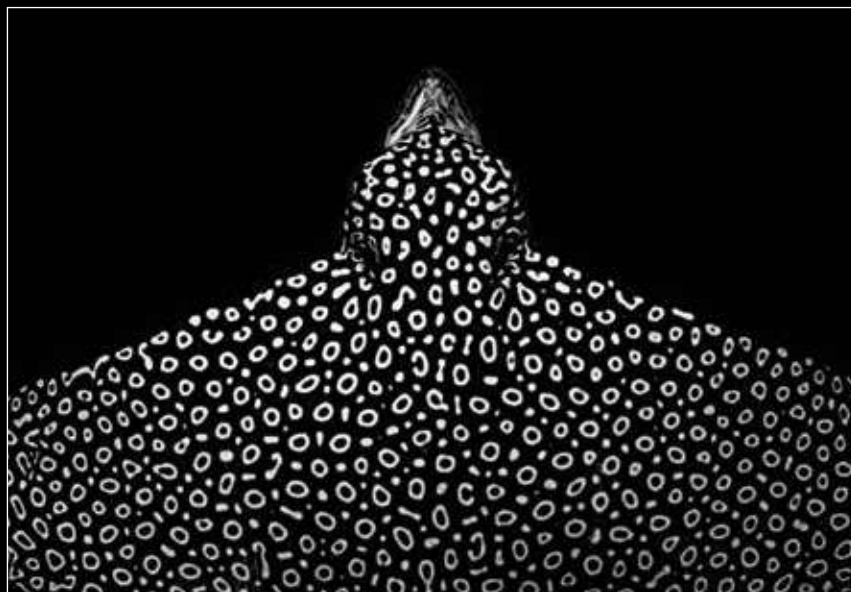

Водолаз изглежда миниатюрен на фона на корабкрушение на Бахамите, от Тобиас Фридрих
A scuba diver looks tiny swimming in front of a shipwreck in the Bahamas, by Tobias Friedrich

Кит финвал лежи в очакване да бъде заклан в китоловен завод в Исландия, от Фредрик Брогар
A fin whale lies waiting for its turn to be butchered at a whaling plant in Iceland, by Frederik Brogaard

Гигантски тихоокеански октопод в плитчините, от Андрей Шпатак
A giant Pacific octopus in the shallows, by Andrey Shpatak

Естествената окраска на орлов скат, от Мисаел Паломеке Гонсалес
A spotted eagle ray's natural pattern, by Mizaël Palomeque Gonzalez

Зелена костенурка, уловена погрешка при лов на акули, е пусната на свобода. От Шейн Грос
A green sea turtle is released by a researcher after being caught while trying to catch sharks, by Shane Gross

Традиционен китайски риболовец скрачи по плажа, от Джън Сян
A traditional Chinese fisher makes their way across the beach, by Zhang Xiang

Чайка си почива върху морска костенурка,
от Енрик Адриан Генер
A seagull rests on top of a sea turtle, by Enric
Adrian Gener

Малките на риба лъчеперка, още прикачени към яйцата си. От Шейн Грос
Baby plainfin midshipman fish, still attached to their yolk sacs. By Shane Gross

Китова акула, обградена от пасажни рибки. От Ина Уид Лин
A whale shark surrounded by a swirling school of fish, by Inah Uid Lynn

ДО БУРГАС И ПРЕЗ ЗИМАТА

Лети с три полета седмично между София и Бургас през целия зимен сезон! Спести време и нерви по зимните пътища и се възползвай от удобни трансферни връзки до много европейски дестинации!

Билетът включва право на:

- 1 бр. ръчен багаж до 10 кг
- 1 бр. дамска/лаптоп чанта
- безплатен онлайн check-in
- безплатен кетъринг

За повече информация и опции за UPGRADE посети www.air.bg

ЦКБ Сила
пенсионноосигурително
акционерно дружество

С грижа за Вас!

ИЗБЕРИ ПОАД „ЦКБ-СИЛА“:

**ПЪРВОТО УЧРЕДНО В БЪЛГАРИЯ ПЕНСИОННООСИГУРИТЕЛНО ДРУЖЕСТВО ПРЕЗ ФЕВРУАРИ 1994 Г.
КЪМ 30.09.2024 Г. – С НАД 408 ХИЛЯДИ КЛИЕНТИ И 2.3 МИЛИАРДА ЛВ. УПРАВЛЯВАНИ
НЕТНИ АКТИВИ В ПЕНСИОННИТЕ ФОНДОВЕ (ДАННИ НА КФН: WWW.FSC.BG).
ИЗПЛАЩА ПЕНСИИ ОТ ДОБРОВОЛЕН ПЕНСИОНЕН ФОНД ОТ МАРТ 1996 Г.,
ОТ 2019 Г. ИЗПЛАЩА ПЕНСИИ ОТ ПРОФЕСИОНАЛЕН ПЕНСИОНЕН ФОНД,
ОТ ОКТОМВРИ 2021 Г. ИЗПЛАЩА ПОЖИЗНЕНИ ПЕНСИИ И РАЗСРОЧЕНИ ПЛАЩАНИЯ
НА ОСИГУРЕНИ ЛИЦА В УНИВЕРСАЛЕН ПЕНСИОНЕН ФОНД.**

**Посочените резултати нямат по необходимост връзка с бъдещи резултати.*

СЕДЕМ С ЕДИН УДАР

Новото Peugeot E-5008 най-после прави електрическото задвижване достъпно и за големи семейства

Текст КОНСТАНТИН ТОМОВ / Фотография PEUGEOT, КОЛЕЛА

В живота на човека едва ли има нещо по-хубаво от голямото семейство. В живота на шофьора обаче нещата стоят малко по-сложно.

Изборът на 7-местни автомобили (извън най-високите пазарни сегменти) не е много голям. Изборът на 7-местни електрически автомобили досега бе съвсем оскъден. Но сега Peugeot се намесва в тази ниша с новото поколение на 5008.

СМЯНАТА НА ГЕНЕРАЦИИТЕ е съпроводена и със смяна на платформата. Новото 5008 е на същата архитектура като Peugeot 3008, Opel Grandland и половин дузина бъдещи модели на Stellantis - от Jeep Compass до Alfa Romeo Giulietta.

Това му позволява доста гъвкавост при избора на задвижване. Има обикновен хи-

бриг, с трицилиндров бензинов мотор и 136 коня мощност. Има плъг-ин хибрид с 1.6-литров мотор, 18-киловатчасова батерия и 195 коня мощност. И накрая има това, което тестваме: чист електромобил, с 210 или 230 коня мощност, и с два варианта на батерията, за които ще стане дума след малко.

На хоризонта се загава вече и версия с два електромотора, задвижване на четирите колела и цели 320 конски сили. Още не знаем цената ѝ, но Long Range вариантът с голямата батерия започва от около 113,000 лева, а нашата тествана кола стартира от 105,000. За сравнение плъг-ин хибридите е под 93,000 лева, а обикновеният хибрид - едва 70,000 лева.

В ПОСЛЕДНИТЕ ГОДИНИ СИЛНИЯТ КОЗ на Peugeot без съмнение беше дизайният.

Но понеже създателят на новия дизайнерски език Жил Вигал отиде в Renault, мнозина очакваха с известно съмнение появата на тази кола. Какво е бъдещето на дизайна на Peugeot без Вигал?

По въпросите за красотата, както бе казал големият естет Йосиф Сталин, няма две еднакви мнения. За нас, ако се съди по новото 5008, в Peugeot няма от какво да се тревожат. Това все така си остава една от най-ефективно изглеждащите машини в своя сегмент.

Отзад и отстрани тази кола е умерена еволюция на досегашната и изглежда все така убедително. По-големите промени са отпред, където светлините са по-малки, решетката и цялата предница са станали по-компактни, всичко това продиктувано от електрическия характер на този автомобил, и от нуждата

той да е максимално аеродинамичен.

Промените очевидно са си свършили работата, защото коефициентът на въздушно съпротивление тук е едва 0.28. Тоест тази висока почти метър и седемдесет грамада е по-обтекаема от актуалния Chevrolet Corvette Z06. Така и трябва, защото именно въздушното съпротивление е най-лакомият потребител на безценната енергия от батерията ви, когато карате електромобил. В нашия случай батерията е европейска, дело на ACC - съвместното предприятие на Stellantis, Mercedes-Benz и Total Energies. В тестовата ни кола използваният капацитет е 73 киловатчаса.

Това е стандартната версия, защото малко по-късно тази година или в началото на следващата ще гоуде споменати-

Peugeot e5008

210

к. с. максимална мощност
hp maximum power

345

Нм максимален въртящ момент
Nm maximum torque

9.7

секунди 0-100 км/ч
seconds 0-100 km/h

170

км/ч максимална скорост
km/h maximum speed

ят Long Range - с по-голяма батерия и с обещаван пробег почти 700 километра. Колко ще бъдат в истинския живот, е отделна тема.

ЗА ДА ТЕСТВАМЕ РЕАЛНИЯ ОБХВАТ на нашето Peugeot, изминахме 800 километра от София до Солун, Кавала и обратно. По-голямата част от маршрута бе по магистрала, при 4-5 градуса над нулата в българската част и цели 19 градуса - в Солун. Резултатът, какъвто е случаят с почти всички електромобили, е доста далеч от показваното в тестовете на WLTP. Обещаваният пробег тук е 502 км, но в комбиниран цикъл. При основно извънградско шофиране можете да разчитате по-скоро на нещо между 350 и 400 км. Кое е съвсем обичайно за този сегмент електромобили. ▶

► По пътя към Солун и обратно постигнахме среден разход от 27 киловатчаса на 100 километра - нормално за голям електрически SUV (и доста по-ниско от Mercedes EQS SUV например), но не е нещо за хвалба. Средният разход на колата за целия ѝ досегашен пробег е малко над 21 киловатчаса - а в градски цикъл успяхме да слезем и до 16 кВтч.

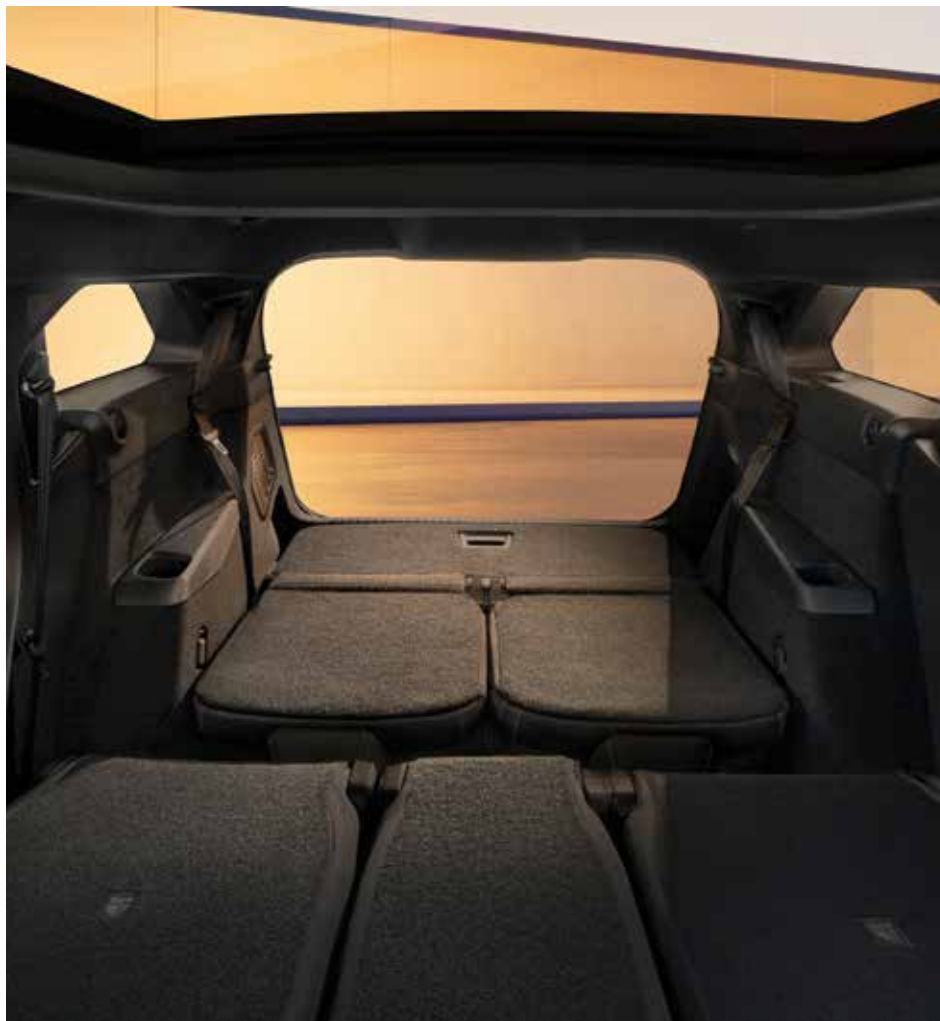
МАКСИМАЛНАТА СКОРОСТ НА ЗАРЕЖДАНЕ е 160 киловата, което е добър показател - но ние нито веднъж не успяхме да го постигнем. Част от вината е и на зарядната инфраструктура, защото на Балканите наличието на 300-киловатова станция далеч не значи, че до нея достигат 300 киловата електричество. Друга част от проблема е, че нашето базово E-5008 няма подгряване на батерията преди зареждане, така че отнема време да се постигнат оптималните условия. Бъдещата Long Range версия ще поправи този недостатък. Вероятно заради това и французите са измислили това оригинално решение скоростта на заряд да се показва не в киловатчаса, а в километри. Все пак стигането до морето не е проблем с една спирка за зареждане и кафе. Да отбележим също, че зареждахме батерията само до 80%, а не докрай.

Самата гума "електромобил" вероятно вече ви е подсказала, че това не е от най-леките машини на пътя. Всъщност без шофьора тя тежи малко над 2200 kg - което я прави най-тежкия лек автомобил на Peugeot в историята.

Ниският център на тежестта обаче помага тази кола да се чувства доста стабилна в завоите и всъщност карането ѝ по път като този през Гълбец е доста приятно. Като казваме това, не си представяйте свистене на гуми и агресивен прилив. Но 5008 стои стабилно на пътя и вдъхва увереност - точно това, което искате от автомобила, в който ще возите децата си.

МНОГО ХОРА СА СКЕПТИЧНИ ЗА МАЛКИЯ ВОЛАН на Peugeot - включително и ние. Толкова малък волан в толкова голям автомобил се усеща неестествено. Но истината е, че когато свикнете с него - след ден-два шофиране - той е абсолютно прецизен, бърз и не създава никакво напрежение.

Другият плюс на малкия волан е, че дава добър поглед към високо разположените прибори над него - и до голяма степен премахва нуждата от head-up дисплей. Двата скачени екрана за уредите и информационната система са с чудесни графики и лесни за ползване.

Свързването на смартфон става без излишни усилия. Само не разбрахме защо при ползване на навигацията през него на всеки две минути системата ви показва едно ефектно анимирано съобщение, че ви предстои завои след... 72 км. Денем е досадно, нощем е разсейващо. Като компенсация за това фаровете на 5008 са фантастични и карането по тъмно не е натоварващо даже за шофьори с диоптри като нас.

E-5008 ИМА ЕДИН ОТ НАЙ-ДОБРИТЕ ИНТЕРИОРИ не само в своя сегмент, а изобщо. Той е направен от скъпи материали, елегантен, оригинален, много комфортен. Но има и някои малки недомислия, които сериозно могат да ви дразнят в ежедневието. Като решението превключвателя за скоростите да бъде монтиран на таблото.

По традиция френските коли предлагат удобни седалки, а тези тук са сред най-комфортните, които сме пробвали в последните години. Пространството вътре е в изобилие, освен на третия ред седалки, който е предвиден за деца (и за ганъчни инспектори). Дори и с използ-

вани седем места, 5008 пак има почти 350 литра багажник - колкото типичен хечбек. Ако сгънете третия ред, товарният обем достига фантастичните 916 литра, достатъчно да побере едно солидно пазаруване от ИКЕА.

СРАВНЕНИЕТО С ХЕЧБЕК не е случайно: макар и в съвсем друг клас, тази кола ни се струва замислена за същия начин на употреба - основно да обслужва семейните нужди в големия град. Тук предимствата ѝ са очевидни, а слабостите престават да имат значение. За хора, които шофират основно извън града, нещата се обръщат огледално.

Не ме разбирайте погрешно: 5008 в електрическия му вид въпреки тези малки недостатъци е една много симпатична и комфортна семейна кола. Но ако ви трябва нещо, което да карате на ток в града, и с което сравнително често да излизате извън града, тогава много по-добър избор е пълно-ин хибридна версия на 5008. Тя ще ви даде същата практичност, доста повече свобода, и ще ви спести почти 12 500 лева за малки удоволствия. ■

SEVEN IN ONE STROKE

The new Peugeot E-5008 finally makes electric drive accessible to large families

By KONSTANTIN TOMOV / Photography PEUGEOT, KOLELA

In a normal person's life, there is hardly anything better than a large family. In a driver's life, however, things are a little more complicated.

The choice of 7-seater cars (outside the highest market segments) is not very wide. The choice of 7-seater electric cars has been really scarce. But now Peugeot is stepping into this niche with the new generation of the 5008.

THE CHANGE OF GENERATIONS is also accompanied by a change of platform. The new 5008 is on the same architecture as the Peugeot 3008, Opel Grandland and half a dozen future Stellantis models - from the Jeep Compass to the Alfa Romeo Giulietta.

This allows it a lot of flexibility in choosing a drive. There is a regular hybrid, with a three-cylinder petrol engine and 136 horsepower. There is a plug-in hybrid with a 1.6-litre engine, an 18-kilowatt-hour battery and 195 horsepower. And finally, there is the car we are testing: a pure EV, with

210 or 230 horsepower, and two battery options, which we will talk about in a moment.

A version with two electric motors, four-wheel drive and a full 320 horsepower is already on the horizon. We do not know its price yet, but the Long Range version with the large battery starts at around 113,000 leva, and our test car started at 105,000. For comparison, the plug-in hybrid is under 93,000 leva, and the regular hybrid - just 70,000 leva.

IN RECENT YEARS, Peugeot's strongest point has undoubtedly been the design. But since the creator of the new design language, Gilles Vidal, left for Renault, many were waiting with some scepticism for this car. What is the future of Peugeot design without Vidal?

In matters of beauty, as the great aesthete Joseph Stalin said, there are no comrades. For us, judging by the new 5008, Peugeot has nothing to worry about. This remains one of the most spectacular-looking cars in its segment.

From the back and sides, this car is a moderate evolution of the previous one and still looks tempting. The biggest changes are at the front, where the lights are smaller, the grille and the bumper have become more compact, all dictated by the electric nature of this car, and by the need for it to be as aerodynamic as possible.

THE CHANGES HAVE OBVIOUSLY DONE THEIR JOB, because the drag coefficient here is only 0.28. That is, this almost 1.7-meter-tall beast is more streamlined than the current Chevrolet Corvette Z06. And it should be, because it is precisely the drag that is the most greedy consumer of the invaluable energy from your battery when you drive an electric car.

In our case, the battery is European, made by ACC - the joint venture of Stellantis, Mercedes-Benz and Total Energies. In our test car, the usable capacity is 73 kilowatt-hours.

This is the standard version because a little later this year or early next year the aforementioned ▶

► Long Range will arrive - with a larger battery and a promised range of almost 700 kilometres. How much they will be in real life is a separate topic.

TO TEST THE REAL RANGE of our Peugeot, we drove 800 kilometres from Sofia to Thessaloniki, Kavala and back. Most of the route was on the highway, at 4-5 degrees centigrade in the Bulgarian part and as much as 19 degrees - in Thessaloniki. The result, as is the case with almost all electric cars, is quite far from what was shown in the WLTP tests. The promised range here is 502 km, but in a combined cycle. With mostly extra-urban driving, you can count on something between 350 and 400 km.

On the way to Thessaloniki and back, we achieved an average consumption of 27 kilowatt-hours per 100 kilometres - quite normal for a large electric SUV (and much lower than the Mercedes EQS SUV, for example), but nothing to brag about. The average consumption of the car for its entire mileage so far is just over 21 kilowatt-hours - and in the urban cycle, we managed to get down to 16 kWh.

MAXIMUM CHARGING SPEED is 160 kilowatts, which is a good indicator - but we never achieved it in real life. Part of the blame lies with the charging infrastructure because, in the Balkans, the presence of a 300-kilowatt station does not mean that 300 kilowatts of electricity reach it. Another part of the problem is that our basic E-5008 does not have battery heating before charging, so it takes time to achieve optimal conditions. The future Long Range version will fix this shortcoming. This is probably why the French came up with this original solution to display the charging speed not in kilowatt-hours, but in kilometres. After all,

getting to the sea is not a problem with a stop for charging and coffee. Let's also note that we only charged the battery to 80%, not all the way.

The words "electric car" themselves have probably already told you that this is not one of the lightest butterflies on the road. In fact, without the driver, it weighs just over 2,200 kg - making it Peugeot's heaviest passenger car ever.

However, the low centre of gravity helps this car feel quite stable in the corners, and driving it on a curvy mountain road is quite pleasant. Having said that, don't imagine squealing tyres and an adrenaline rush. But the 5008 sits firmly on the road and inspires confidence - exactly what you want from a car in which you will be driving your children.

MANY PEOPLE ARE SKEPTIC ABOUT Peugeot's small steering wheel - including us. Such a tiny wheel in such a large car feels unnatural. But the truth is that once you get used to it - after a day or two of driving - it is absolutely precise, fast and does not create any tension.

The other plus of the small steering wheel is that it gives a good view of the instruments located high above it - and largely eliminates the need for a head-up display. The two connected screens for the instruments and the information system have great graphics and are easy to use. Connecting a smartphone is done without unnecessary effort. We just didn't understand why, when using navigation through it, every two minutes the system shows you a spectacular animated message informing that you have a turn ahead after... 72 km. It's annoying during the day, distracting at night. As compensation for this, the 5008's headlights are fantastic and driving in the dark is not

burdensome even for drivers with dioptrics like us.

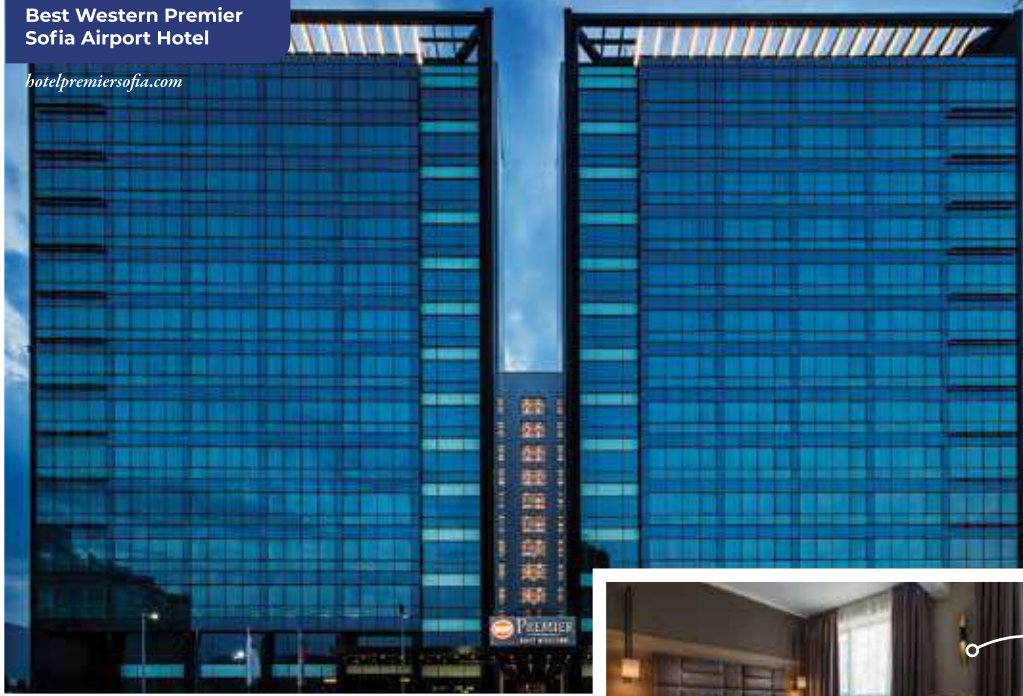
THE E-5008 HAS ONE OF THE BEST INTERIORS not only in its segment, but in general. It is made of expensive materials, elegant, original, very comfortable. But there are also some small inconsistencies that can seriously annoy you in everyday life. Like the decision to mount the gear shifter on the dashboard.

Traditionally, French cars offer comfortable seats, and these here are among the best we have tried in recent years. There is plenty of space inside, except for the third row of seats, which is intended for children (and tax inspectors). Even with seven seats in use, the 5008 still has almost 350 litres of boot space - as much as a typical hatchback. If you fold the third row, the cargo volume reaches a fantastic 916 litres, enough to accommodate a solid shopping spree in IKEA.

THE COMPARISON WITH A HATCHBACK is not accidental: although in a completely different class, this car seems to us to be designed for the same type of use - mainly to serve family needs in the big city. Here its advantages are obvious, and the weaknesses cease to matter. For people who mainly drive outside the city, things are reversed. Don't get me wrong: the 5008 in its electric form, despite these small shortcomings, is a very nice and comfortable family car. But if you need something that you can drive on electricity in the city, and with which you can go out of town relatively often, then a much better choice is the plug-in hybrid version of the 5008. It will give you the same practicality, much more freedom, and will save you almost 12,500 leva for small pleasures. ■

Best Western Premier
Sofia Airport Hotel

hotelpremiersofia.com

Hotel Expo Sofia

hotelexpsofia.com

The Stay Boutique Hotel
Central Square

thestayhotelplovdiv.com

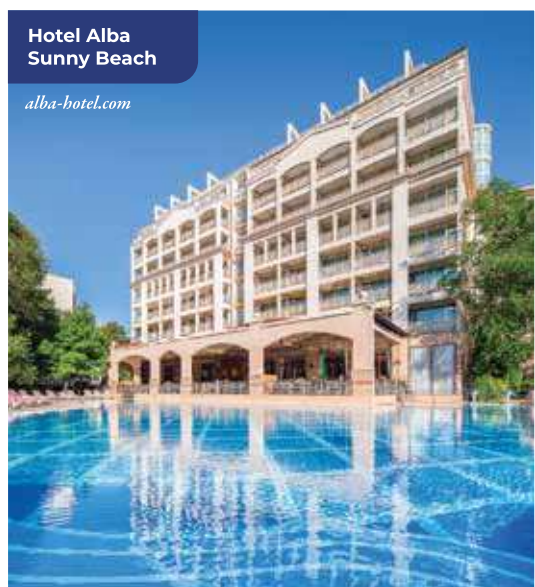
Desirable

LOCATION

From city business trip to seaside holiday.

Hotel Alba
Sunny Beach

alba-hotel.com

Blu Bay
Hotel Sozopol

blu-bay.com

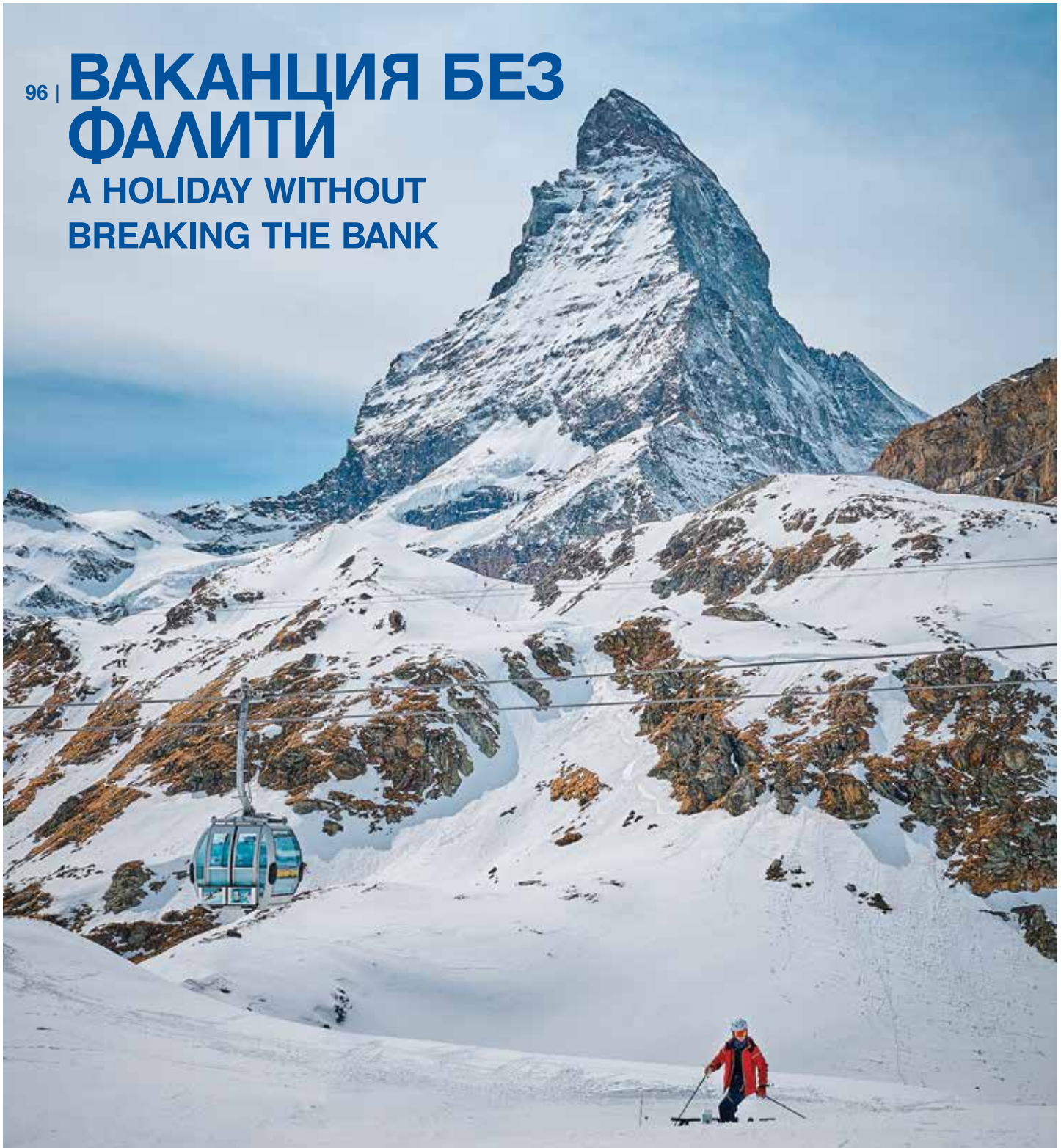

Кабо Верде

Знаеш ли, че
се счита за
невъзпитано,
ако не споделяш
храната си, дори
и с непознат?
Виж Кабо Верде
с нови очи.

Резервирай
своето
вълнуващо
пътуване на
www.posoka.com
или се свържи с нас
на **0700 17 107**

96 | **ВАКАНЦИЯ БЕЗ
ФАЛИТИ**
A HOLIDAY WITHOUT
BREAKING THE BANK

88 | **НАЙ-ОЧАКВАНИТЕ ФИЛМИ**
THE MOST ANTICIPATED MOVIES

112 | **КОРЕНИТЕ НА СИЛАТА**
THE ROOTS OF POWER

АФИШ

КИНО

ПАДИНГЪТЪН В ПЕРУ // Благовъзпитаното мече от Перу, озовало се по странен начин в Лондон, спечели сърцата на две поколения деца покрай книгите на Майкъл Бонд, игралните екранизации и анимационната поредица. Сега най-после идва време Падингтън да се завърне у дома - което, разбира се, ще е съпроводено с безброй гафове и хумор. В ролите са Хю Боневил, Емили Мортимър, Джим Броудбент, Оливия Колман и още няколко добре познати лица.

В кината от 10 януари

CINEMA

PADDINGTON IN PERU // The well-mannered teddy bear from Peru, who ended up in London in a strange way, won the hearts of two generations of children through the Michael Bond books, the live-action films and the animated series. Now it's finally time for Paddington to return home - which, of course, will be accompanied by countless gaffes and humor. The cast includes Hugh Bonneville, Emily Mortimer, Jim Broadbent, Olivia Colman and several other well-known faces.

In cinemas from January 10

КЛАСИКА

НАТАЛИЯ МИЛЩАЙН // Една от новите звезди на френската класическа музика, Наталия Милщайн спечели в три поредни години наградата Flame, преди да стане първата жена лауреат на Международния конкурс за пиано в Дъблин. В София Наталия ще гостува заедно с младата и талантива диригентка от Колумбия Ана Мария Патиньо Осорио. В програмата са Концерт за пиано и оркестър номер 1 от Чайковски и "Картини от една изложба" на Мусоргски в преработката на Равел.

23 януари, зала България, София

CLASSICS

NATALIA MILSTEIN // One of the new stars of French classical music, Natalia Milstein won the Flame contest for three consecutive years before becoming the first female laureate of the International Piano Competition in Dublin. In Sofia, Natalia will be a guest together with the young and talented conductor from Colombia Ana Maria Patino Osorio. The program includes Piano Concerto No. 1 by Tchaikovsky and "Pictures at an Exhibition" by Mussorgsky in Ravel's adaptation.

January 23, Bulgaria Hall, Sofia

ФИЛМ

Number 24 // Един от последните големи успехи на скандинавското кино ще стане достъпен за зрителите на Netflix от 1 януари. Nr. 24 е историята на един норвежки младеж, който не желае да се примири с инвазията на нацистите по време на Втората световна война и основава банда в Осло, чиято цел е да саботира по всевъзможни начини нашествениците. Режисьор е Джон Андreas Андерсен, в ролите са Аугуст Витгенщайн, Инес Асерсон, Лиса Конгсли.

През януари по Netflix

MOVIE

Number 24 // One of the newest successes of Scandinavian cinema will become available to Netflix viewers from January 1. Nr. 24 is the story of a Norwegian young man who does not want to come to terms with the Nazi invasion during World War II and founds a gang in Oslo, whose goal is to sabotage the invaders in every possible way. Directed by John Andreas Andersen, the film stars August Wittgenstein, Ines Aserson, and Lisa Kongsley.

In January on Netflix

POSTER

РОМАН

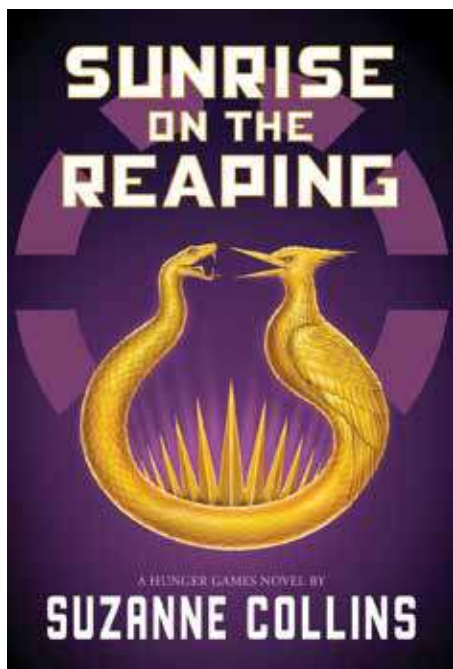
SUNRISE ON THE REAPING // Никоу досега не е обвинявал Сюзън Колинс, авторката на "Игрите на глада", в амбиции да създава висока литература. Но и никоу никога не е оспорвал, че книгите ѝ са увлекателни и разтоварващи - точно това, от което имаме нужда след суматохата на празниците. "Изгрев по жътва" е петата книга от поредицата - още една предистория, развиваща се 24 години преди основните събития и описваща победата на Хеймич Абърнати в 50-те игри на глада.

Издателство Scholastic Press

NOVEL

SUNRISE ON THE REAPING // No one has ever accused Suzanne Collins, the author of "The Hunger Games," of ambitions to create high literature. But no one has ever disputed that her books are fascinating and relaxing, neither - exactly what we need after the hustle and bustle of the holidays. "Sunrise on the Reaping" is the fifth book in the series - another prequel, taking place 24 years before the main events and describing Haymitch Abernathy's victory in the 50th Hunger Games.

By Scholastic Pres

КОНЦЕРТ

40 FINGERS // "40-те пръста" са всъщност четирима талантиливи италиански музиканти, чиито емоционални изпълнения им спечелиха световна слава и съвместни проекти със звезди като Андреа Бочели, Андю Съмърс от The Police и Тори Кели. Четиримата се завръщат в Европа след успешно турне отвъд океана и ще включат в програмата две изяви на българска земя - в София и Варна. Очаквайте интересни интерпретации на Sultans of Swing, Africa, Sound of Silence, Bohemian Rhapsody.

17 януари - Варна, 18 януари - София

CONCERT

40 FINGERS // "The 40 Fingers" are actually four talented Italian musicians, whose emotional performances have earned them world fame and joint projects with stars such as Andrea Bocelli, Andy Summers from The Police and Tori Kelly. The four are returning to Europe after a successful overseas tour and will include two performances on Bulgarian soil in the program - in Sofia and Varna. Expect interesting interpretations of Sultans of Swing, Africa, Sound of Silence, Bohemian Rhapsody.

January 17 - Varna, January 18 - Sofia

СЕРИАЛ

THE PITT // Ако сте почитатели на медицинските сериали и ви обзема носталгия при споменаването на "Спешно отделение" и "Анатомията на Греу", Max има приятна изненада за вас. На 9 януари е премиерата на новия сериал The Pitt - интересна концепция, в която всеки епизод е един час от една-единствена 15-часова смяна в спешното отделение на болница в Питсбърг. За да затвърдят препратките към "Спешно отделение", създателите му са привлекли за главната роля Ноа Уайли.

От 9 януари по Max

SERIES

THE PITT // If you are a fan of medical series and you get nostalgic at the mention of "E.R." and "Grey's Anatomy", Max has a pleasant surprise for you. On January 9, the premiere of the new series The Pitt is taking place - an interesting concept in which each episode is one hour of a single 15-hour shift in the emergency room of a Pittsburgh hospital. To reinforce the references to "E.R.", its creators have attracted Noah Wiley for the main role.

From January 9 on Max

ЗЛАТЕН ПОЯС 2024

GOLDEN BELT 2024

Четирикратният европейски шампион по Таекуон-до ITF Кирил Илиев и световната шампионка по Шотокан Карате-до Теодора Цанева са носителите на наградите "Златен пояс" като най-добри спортисти на 2024 година. Най-престижните награди за бойни спортове в България бяха връчени за 7-и пореден път на 14 декември. Церемонията бе излъчена пряко по Bulgaria ON AIR и на Boec.bg.

"Бойните спортове създават както спортно-технически умения, така и качества, които ни служат да се справяме с трудностите и да ги преодоляваме", заяви министърът на спорта Георги Глушков, който връчи част от наградите.

„Златен пояс“ като най-добър треньор получи Станислав Димитров от Бъл-

гарската карате киокушин федерация, наставник на европейския шампион Виктор Колев, Николай Станчев, Кристиан Иванов и още ред изявени състезатели. Наградата за ярка победа получи състезателят по кикбокс и муай тай Иван Кръстанов, а дългогодишният национал по кендо Мартин Димитров получи приза "Вярност на традициите".

Теодора Цанева /
Teodora Tsaneva

Кирил Илиев /
Kiril Iliev

champion Kiril Iliev and world champion in Shotokan Karate Teodora Tsaneva are the winners of the "Golden Belt" awards as the best athletes of 2024. The most prestigious awards for martial arts in Bulgaria were presented for the 7th time in a row on December 14. The ceremony was broadcast live on Bulgaria ON AIR TV and Boec.bg.

"Martial arts create both sports and technical skills, as well as qualities that help us cope with difficulties and overcome them," said the Minister of Sports Georgi Glushkov, who presented some of the awards.

The "Golden Belt" as the best coach was awarded to Stanislav Dimitrov from the Bulgarian Karate Kyokushin Federation, mentor of the European champion Viktor Kolev, Nikolay Stanchev, Kristiyan Ivanov and a number of other prominent competitors. The award for a brilliant victory went to kickboxing and Muay Thai competitor Ivan Krastanov, and long-time national kendo team member Martin Dimitrov received the "Loyalty to Traditions" award.

Централна
Кооперативна
Банка
Важният си ти.

ccb BONUS

ВСИЧКИ ТВОИ ОТСТЪПКИ

В

TIALOTO

ума

МОДА

КРАСОТА

ЗДРАВЕ u ТОНУС

Tialoto.bg

НАЙ-ОЧАКВАНИТЕ ФИЛМИ ПРЕЗ 2025

MOST ANTICIPATED MOVIES OF 2025

Стачката на сценаристите е вече само спомен и през новата година ще видим доста оригинални филми - както и монове продължения и преработки, разбира се

The writers' strike is now a thing of the past, and the new year will see plenty of original films - as well as tons of sequels and remakes, of course.

Текст КАЛИН НИКОЛОВ / By KALIN NIKOLOV

2024 изглеждаше като печалния край на киното. Сякаш девет десети от всички нови филми през нея бяха или римейк, или продължение, или, в най-добрия случай, екранизация по комикс или видеоигра. За щастие ефектите от стачката на сценаристите започват да отшумяват и 2025 обещава повече оригинални продукции - макар че все още лъвският пай ще се пада на истории, които вече сме гледали. Ето някои от лентите, които ще чакаме с най-голямо нетърпение.

2024 seemed like the sad end of cinema. It seemed like nine-tenths of all new films released during that year were either remakes, sequels, or, at best, adaptations of comic books or video games. Fortunately, the effects of the writers' strike are starting to subside, and 2025 promises more original productions - although the lion's share will still fall on stories we've already seen. Here are some of the films we'll be waiting for with the greatest impatience.

ВОЙНА WARFARE

Алекс Гарланд разтърси мнозина със своя "Гражданска война" тази пролет (и дори е сочен като един от фаворитите за най-важния "Оскар"), а сега се връща към военната тематика с тази история за американски взвод, оказал се в сериозна беда в Ирак. Истинска история, базирана на спомените на Рей Мендоса, който е не само консултант, но и съсценарист. Неговата роля във филма изпълнява младият канадец Дферо Уунатай, а до него ще видим още вездесъщия този сезон Космо Джарвис ("Шогун"), Майкъл Гандолфини - сина на Джеймс Гандолфини, Уил Поултър, Кит Конър и други.

Кога: не е обявена дата

Alex Garland shook up many with his "Civil War" this spring (and is even considered one of the favorites for the most important "Oscar"), and now he returns to the military theme with this story about an American platoon that finds itself in serious trouble in Iraq. A true story, based on the memories of Ray Mendoza, who is not only a consultant, but also a co-writer. His role in the film is played by the young Canadian D'Pharaoh Woon-A-Tai, and next to him we will also see the omnipresent nowadays Cosmo Jarvis ("Shogun"), Michael Gandolfini - the son of James Gandolfini, Will Poulter, Kit Connor and others.

When: date not announced

ОЩЕ СЪМ ТУК I'M STILL HERE

Наградата за сценарий от фестивала във Венеция, номинация за "Оскар" и, не на последно място, признанието на публиката, която го направи най-касовия бразилски филм на съвременната епоха: "Още съм тук" засега е безинтересен само за българските дистрибутори, които не са го включили в плановете си. Но стискаме палци да го видим по фестивали или платформи. Заснет по едноименната книга на Марселу Рубенс Паива, той разказва историята на майка

и активист, която се бори срещу военната диктатура след изчезването на съпруга си, политик и дисидент. Фернанда Торес получи вече немалко награди за главната си роля.

Кога: януари

The screenplay award from the Venice Film Festival, an Oscar nomination and, last but not least, the recognition of the audience, which made it the highest-grossing Brazilian film of the modern era: "I'm Still Here" is currently uninteresting only to Bulgarian distributors, who have not included it in their plans. But we are keeping our fingers crossed that we will see it on festivals or platforms. Based on the book of the same name by Marcelo Rubens Paiva, it tells the story of a mother and activist who fights against the military dictatorship after the disappearance of her husband, a politician and dissident. Fernanda Torres has already received quite a few awards for her leading role.

When: January

БЯГАЩИЯТ ЧОВЕК THE RUNNING MAN

Неготам младите сред нас вероятно си спомнят първата екранизация по "Бягачия човек" на Стивън Кинг, с Арнолд Шварценегер в главната роля. Сегашият опит на Едгар Райт обещава да е по-малко "холивудски" и по-близо до

мрачната дистопия на литературния оригинал. "Бягачият човек" е реалити шоу, в което участниците се надбягват за най-голямата възможна награда - собствения си живот, докато ги преследват убийци. Глен Пауъл (Top Gun: Maverick, Hit Man) е в главната роля, а Джош Бролин е безскрупулният водещ на шоуто.

Кога: ноември

The not-so-young ones among us probably remember the first film adaptation of Stephen King's "The Running Man", starring Arnold Schwarzenegger. Edgar Wright's current attempt promises to be less "Hollywood" and closer to the dark dystopia of the literary original. "The Running Man" is a reality show in which participants race for the greatest possible prize - their own lives, while being pursued by killers. Glen Powell (Top Gun: Maverick, Hit Man) is in the lead role, and Josh Brolin is the show's unscrupulous host.

When: November

БУГОНИЯ BUGONIA

Йоргос Лантимос си създаде достатъчно сериозна репутация с "Клети създания" и "Фаворитката". Новият му проект всъщност е римейк на една южнокорейска научнофантастична комедия, наречена "Save the Green Planet!". Сюжетът: двама фанатични почитатели на конспиративните теории

WARFARE

MICHAEL

отвличат главния изпълнителен директор на могъща корпорация (Ема Стоун), убедени, че тя е всъщност извънземна, гошла да ликвидира живота на земята. Джеси Племънс и позабравената Алиша Силвърстоун са в другите основни роли.
Кога: ноември

Yorgos Lanthimos has built a pretty serious reputation with "Poor Creatures" and "The Favourite". His new project is actually a remake of a South Korean sci-fi comedy called "Save the Green Planet!". The plot: Two conspiracy theorists kidnap the CEO of a powerful corporation (Emma Stone), convinced that she is actually an alien who has come to destroy life on Earth. Jesse Plemons and Alicia Silverstone are in the other main roles.
When: November

ЧЕРНАТА ЧАНТА BLACK BAG

Стивън Содърбърг се пенсионира преди десетилетие, за да се отгаде на бизнеса си, но въпросният бизнес не просъществува, от което само печелим - режисьорът на "Трафик" и "Секс, лъжи и видео" се завръща не с един, а с цели два филма. Presence е история за обитавана от дух къща, разказана от гледната точка на самия дух. "Черна чанта"

(Black Bag) е шпионски трилър с наистина звезден актьорски състав: Кейт Бланшет, Майкъл Фасбендер, Пиърс Броснан, Мариса Абела.
Кога: март

Steven Soderbergh retired a decade ago to devote himself to his business, but the business in question has not survived, which only benefits us - the director of "Traffic" and "Sex, Lies and Videotape" is back with not one, but two films. "Presence" is a story about a haunted house, told from the perspective of the ghost himself. "Black Bag" is a spy thriller with a truly stellar cast: Cate Blanchett, Michael Fassbender, Pierce Brosnan, Marisa Abella.
When: March

БРИДЖИТ ДЖОУНС: ЛУДА ПО ОНОВА МОМЧЕ BRIDGET JONES: MAD ABOUT THE BOY

От оригиналния филм, който превърна Рене Зелуегър в суперзвезда, измина почти четвърт век. Четвъртата част ще ни пренесе в живота на Бриджит като самотна майка, тъгуваща по трагично отишлия си Дарси (Колин Фърт; но почитателките му не бива да се тревожат - и той ще се появи във филма като призрак). Завръща се и Хю Грант, както и Ема Томпсън. Героинята на

Зелуегър трябва да се справи с увлечението си по далеч по-младия Рокстър (Лео Гуудол) и в същото време да си изясни отношенията си с мистър Уолакър, учителя на децата ѝ (Чууетел Еджиофор).
Кога: февруари

It's been almost a quarter of a century since the original film that made Renée Zellweger a superstar. The fourth installment will take us into Bridget's life as a single mother grieving the tragic death of Darcy (Colin Firth; but fans needn't worry - he'll make a ghostly appearance in the film). Hugh Grant is also back, as is Emma Thompson. Zellweger's character must deal with her infatuation with the much younger Rockster (Leo Goodall) while also sorting out her relationship with Mr. Wallaker, her children's teacher (Chiwetel Ejiofor).
When: February

МАЙКЪЛ MICHAEL

Биографичните филми за знаменитости се ползват със симпатиите на Академията и често са фаворити за "Оскар" - което вероятно обяснява защо продуцентите на този филм отложиха премиерата му чак за есента. Но пък и загадката пред режисьора Антоан Фукуа ("Тренировъчен ден")

Bridget Jones

ЕПИЗОД ПОРЕДЕН

CAPTAIN AMERICA: BRAVE NEW WORLD.

Първият самостоятелен филм за Капитан Америка от почти десетилетие насам, и първият, в който Антъни Маки заменя Крис Еванс в ролята на супергероя. По-важното е, че ще видим и Харисън Форд като американския президент.

AVATAR: FIRE AND ASH.

Макар вторият "Аватар" да разочарова мнозина, Джеймс Камерън обещава още три филма. Това е първият от тях.

JURASSIC WORLD REBIRTH.

И тук поредицата все по-жалки продължения заличи яркия спомен за първия филм, но това не спира студиото да ги бълва. Тук към Крис Прат се присъединяват Махершала Али и самата Скарлет Йохансон.

NOW YOU SEE ME 3. Третата част

от приключенията на изобретателните фокусници.

DOWNTON ABBEY 3.

Третият пълнометражен филм, възновен от успешния сериал на Джулиан Фелоус, вероятно ще е последният. Уви, няма я вече Маги Смит, но за сметка на това Пол Джамати се завръща като плейбой от Щатите.

MISSION: IMPOSSIBLE – The Final Reckoning.

Осмата част от супершпионските авантюри на Том Круз бе заснета успоредно със седмата, така че горе-долу знаете какво да очаквате.

28 YEARS LATER.

Може би сте се досетили, че това е продължението на "28 дни по-късно", зомби апокалипсиса на Дани Бойл. Връщат се също Алекс Гарланд като сценарист и Килиан Мърфи в главната роля.

THE FANTASTIC FOUR: First Steps.

Машината на Marvel работи с пълна сила. Тук ще видим Педро Паскал, Джоузеф Куин и Ванеса Кърби.

THE NAKED GUN.

Ако сте позабравили трите предишни абсурдни комедии с това име, тази ще ви ги припомни. Лиъм Нийсън влиза в ролята на сина на лейтенант Дребин от оригиналната поредица. Участва и Памела Андерсън.

Mickey 17

не е никак лека. Той трябва да ни разкаже историята на най-ярката, но и най-загадъчна фигура в историята на поп музиката: Майкъл Джексън. В ролята на Краля на попа ще видим неговия собствен племенник Джаафар Джексън.
Кога: октомври

Celebrity biopics are favored by the Academy and are often Oscar favorites - which probably explains why the producers of this film postponed its premiere until the fall. But the task facing director Antoine Fuqua ("Training Day") is not an easy one. He has to tell us the story of the brightest, but also the most mysterious figure in the history of pop music: Michael Jackson. In the role of the King of Pop we will see his own nephew Jaafar Jackson.
When: October

ALTO KNIGHTS

Дори само името на сценариста - Ник Пиледжи, автор на "Добри момчета", "Казино" и "Кметството" - би било достатъчно да чакаме с интерес тази гангстерска история, базирана върху реалната вражда между доновете Вито Дженовезе и Франк Костело. Но тук към това се прибавя и името на режисьора: Бари Левинсън ("Рейнман", "Добро утро, Виетнам"). И тези на актьорите в главните роли: Робърт де Ниро като Вито Дженовезе и... Робърт де Ниро като

Франк Костело. Не е грешка, титанът де Ниро изпълнява и двете роли, в което впрочем няма нищо чак толкова чудно: отдавна ни е убедил, че може да играе абсолютно всичко.
Кога: март

Even the name of the screenwriter - Nick Pileggi, author of "Goodfellas", "Casino" and "City Hall" - would be enough for us to wait with interest for this gangster story, based on the real-life feud between dons Vito Genovese and Frank Costello. But here we also add the name of the director: Barry Levinson ("Rainman", "Good Morning, Vietnam"). And those of the actors in the main roles: Robert de Niro as Vito Genovese and... Robert de Niro as Frank Costello. It's no mistake, the titan de Niro plays both roles, which is not so strange: he has long convinced us that he can play absolutely anything.
When: March

МИКИ 17

Пон Джун Хо преизвиква сензация със своя "Паразит" преди пет години, а сега напоследък идва време и за продължението. Тази мрачна комедия по едноименния роман на Едуард Аштън ще ни покаже Робърт Патинсън като прероден в ново тяло космонавт, който след злощастно стечение на обстоятелствата се озовава в двубой срещу... самия себе си. В другите роли

ще видим Неюми Аки, Тони Колет и Марк Ръфало.
Кога: април

Bong Joon-ho caused a sensation with his "Parasite" five years ago, and now it's finally time for the sequel. This dark comedy based on the novel of the same name by Edward Ashton will show us Robert Pattinson as an astronaut reborn in a new body, who, after an unfortunate turn of events, finds himself in a duel against... himself. In the other roles we will see Naomi Ackie, Toni Collette and Mark Ruffalo.
When: April

Ф1

След Rush на Рон Хауърд и Ford vs. Ferrari на Джеймс Манголд, сега се загава трети интересен филм за автомобилни състезатели - този път не по действителен случай, но пък с епизодични появи на актуалните асове от Формула 1 за компенсация. Главните роли в лентата на Джоузеф Красински ("Топ гън: Маверик") играят Брад Пит, Дамсън Игрис, Хавиер Бардем и още няколко познати имена. Филмът бе сниман по действителните трасета на Формула 1 в отминалия сезон, а самият Люис Хамилтън е един от изпълнителните продуценти.
Кога: юни

After Ron Howard's Rush and James Mangold's Ford vs. Fer-

F1

Alto Knights

rari, now a third indie film about racing drivers is coming - this time not based on a real case, but with cameo appearances by current Formula 1 aces to compensate. The main roles in the film by Joseph Krasinski ("Top Gun: Maverick") are played by Brad Pitt, Damon Idris, Javier Bardem and several other familiar names. The film was filmed on the actual Formula 1 tracks last season, and Lewis Hamilton himself is one of the executive producers.

When: June

БУЛКАТА! THE BRIDE!

"Булката", уви, не е оригинален филм, а римейк на класическия "Булката на Франкенщайн", но в този случай това не е проблем - не са много хората, които си спомнят първата лента от 1935. Тук Маги Джилънхол се извява като режисьор и сценарист, разказвайки историята за плачевния опит на чудовището на Франкенщайн да си създаде жена. Самият Крисчън Бейл е чудовището, Джеси Бъкли е булката, а освен тях ще видим Анет Бенинг и Пенелопе Крус.

Кога: септември

"The Bride", alas, is not an original film, but a remake of the classic "Bride of Frankenstein". In this case, however,

this is not a problem - not many people remember the first version from 1935. Here Maggie Gyllenhaal acts as director and screenwriter, telling the story of Frankenstein's monster's deplorable attempt to create a wife. Christian Bale himself is the monster, Jesse Buckley is the bride, and besides them we will see Annette Bening and Penelope Cruz.

When: September

ФАНТАСТИЧНО ПЪТУВАНЕ A BIG BOLD BEAUTIFUL JOURNEY

Нашумелият корейско-американски създател на видео есета Когонада за трети път застава зад камерата като режисьор (след Columbus и After Yang). "Голямото смело красиво пътешествие" е по сценарий на Сем Раус ("Менюто") и с Марго Роби, Колин Фарел и Фиби Уолър-Бридж в главните роли. Това ще е романтично фентъзи, в което главните герои пътуват с автомобил с необикновен GPS, който може да ги преведе през миналото, бъдещето и всевъзможни фантастични пейзажи.

Кога: май

The acclaimed Korean-American video essayist Kogonada is stepping behind the camera as a director for the third time (after Columbus and After

Yang). "The Big Bold Beautiful Journey" is written by Seth Reiss ("The Menu") and stars Margot Robbie, Colin Farrell and Phoebe Waller-Bridge. It will be a romantic fantasy in which the main characters travel in a car with an unusual GPS that can take them through the past, the future and all sorts of fantastic landscapes.

When: May

ЕЛИО ОТ ЗЕМЯТА ELIO

В зрелищния, но госта по-стен откъм идеи съвременен филмов пейзаж свикнахме да чакаме с нетърпение поредната продукция на Pixar. Елио (на български - "Елио от Земята") разказва историята на 11-годишно момче, което се вълнува от истории за извънземни и по случайност е отвлечено от тях, за да бъде посланик на Земята в галактическия еквивалент на Обединените нации. Там Елио ще трябва не само да намери общ език със съвсем чужди раси, но и да преготвори криза с галактически мащаби.

Кога: юни

In the modern film landscape - spectacular but rather poor in terms of ideas - we have become accustomed to eagerly waiting for the next Pixar production. Elio tells the story of an 11-year-old boy who is excited by stories about aliens and is

NEXT EPISODE

CAPTAIN AMERICA: BRAVE NEW WORLD. The first standalone Captain America film in almost a decade, and the first in which Anthony Mackie replaces Chris Evans in the role of the superhero. More importantly, we will also see Harrison Ford as the American president.

AVATAR: FIRE AND ASH. Although the second "Avatar" disappointed many, James Cameron promises three more films. This is the first of them.

JURASSIC WORLD REBIRTH. Here too, the series of increasingly pathetic sequels erased the vivid memory of the first film, but that doesn't stop the studio from spewing them out. Here, Chris Pratt is joined by Mahershala Ali and Scarlett Johansson herself.

NOW YOU SEE ME 3. The third part of the adventures of the inventive magicians.

DOWNTON ABBEY 3. The third full-length film inspired by Julian Fellowes' successful TV series will probably be the last. Alas, Maggie Smith is gone, but Paul Giamatti returns as a playboy from the States.

MISSION: IMPOSSIBLE – The Final Reckoning. The eighth part of Tom Cruise's super-spy adventures was filmed in parallel with the seventh, so you more or less know what to expect.

28 YEARS LATER. You may have guessed that this is the sequel to "28 Days Later", Danny Boyle's zombie apocalypse. Alex Garland as a screenwriter and Cillian Murphy in the lead role also return.

THE FANTASTIC FOUR: First Steps. The Marvel machine is working at full speed. Here we will see Pedro Pascal, Joseph Quinn and Vanessa Kirby.

THE NAKED GUN. If you have forgotten the three previous absurd comedies with this name, this one will remind you of them. Liam Neeson plays the son of Lieutenant Drebin from the original series. Pamela Anderson also participates.

Elio

The Legend of Ochi

accidentally abducted by them to be Earth's ambassador to the galactic equivalent of the United Nations. There, Elio will have to not only find a common language with completely foreign races, but also prevent a crisis of galactic proportions.

When: June

МАЙМУНАТА THE MONKEY

Още една адаптация по Стивън Кинг, което, естествено, може само да ни радва. В случая първоосновата е един разказ на майстора на ужаса от 1980, в който двама братя отчаяно се мъчат да унищожат зловеща и очевидно прокълната стара маймуна-играчка. Осгууд Пъркинс е режисьор, а в ролите са Тио Джеймс, очарователната канадка Татяна Маслани и Илайджа Ууд, когато помним като Фродо от "Властелина".

Кога: февруари

Another Stephen King adaptation: a fact that, of course, can only please us. In this case, the original basis is a story by the master of horror from 1980, in which two brothers desperately try to destroy a sinister and apparently cursed old toy monkey. Osgood Perkins is the director, and the

roles are played by Theo James, the charming Canadian Tatiana Maslany and Elijah Wood, whom we remember as Frodo from "The Lord of the Rings".

When: February

ЛЕГЕНДАТА ЗА ОЧИ THE LEGEND OF OCHI

Приключенско фентъзи, в което на децата в отдалечено село е строго забранено да излизат след мръкване заради страховитите обитатели на гората, известни като "очи". Но младата Юри не може да остане безучастна, когато бебе очи е изоставено от племето си, и ще направи всичко, за да го върне на близките му. На децата актьори, начело с Хелена Зенгел, тук партнират опитните Емили Уотсън ("Чернобил", "Дюн: Пророчеството") и Уилям Дефо.

Кога: февруари

A fantasy adventure in which children in a remote village are strictly forbidden from going out after dark because of the fearsome forest dwellers known as "ochi". But young Yuri cannot remain indifferent when a baby ochi is abandoned by his tribe, and will do anything to return him to his loved ones. The child actors, led by Helena Zengel, are

joined by the experienced Emily Watson ("Chernobyl", "Dune: The Prophecy") and Willem Dafoe.

When: February

АМАТЬОРЪТ THE AMATEUR

Този трилър е базиран на едноименната книга на Робърт Литъл от 80-те години. Носителят на "Оскар" Рами Малек влиза в ролята на кротък криптограф от ЦРУ, чиято жена е убита от терористи. Героят на Малек изнудва агенцията да го обучи като полеви агент, за да може лично да отмъсти. Партньори на Малек са Кейтриона Балф, Лорънс Фишбърн, Рейчъл Броснаън, Майкъл Стулбарг и Джон Бернтал.

Кога: април

This thriller is based on the 1980s book of the same name by Robert Littell. Oscar winner Rami Malek plays a mild-mannered CIA cryptographer whose wife is murdered by terrorists. Malek's character blackmails the agency into training him as a field agent so he can personally exact revenge. Malek's partners include Caitriona Balfe, Laurence Fishburne, Rachel Brosnahan, Michael Stuhlbarg, and Jon Bernthal.

When: April

The Monkey

The Amateur

Полет от ново поколение с Airbus A220

НОВИ КРИЛЕ, НОВИ ПРИКЛЮЧЕНИЯ

ПРИЯТЕН
ПОЛЕТ

ПРИЯТНИ
ЕМОЦИИ

www.air.bg

Бяхме деца.

*Бяхме, но времето лети.
Планирай бъдещето с пенсионноосигурителна
компания „Съгласие“*

Професионален фонд

Универсален фонд

Доброволен фонд

 СЪГЛАСИЕ
ПЕНСИОННООСИГУРИТЕЛНА КОМПАНИЯ

С ПОГЛЕД КЪМ ТВОЕТО БЪДЕЩЕ!

EARLY BIRD OFFER

UP TO
25%
DISCOUNT

promo code: EBD25

BOOK EARLY AND ENJOY THE BULGARIAN BLACK SEA COAST LIKE NEVER BEFORE.
STUNNING SEA-VIEWS • HEALING THERMAL WATERS • CENTURIES-OLD NATURE • PREMIUM ACCOMMODATION

Explore more at:

www.visitstconstantine.bg

Sts. Constantine and Helena Resort

AZALIA
HOTEL BALNEO & SPA

PRIMORSKI
HOTEL & SHOPPING CENTER

ATLAS
HOTEL

ASTERA
HOTEL & SPA

Graffit Gallery Hotel

ВАКАНШИЯ БЕЗ ФАЛИТИ

A HOLIDAY WITHOUT BREAKING THE BANK

От Бардонекия и Боровец до
Норейфел: шест от
най-гостъпните ски курорти в
Европа тази зима

From Bardonecchia and Borovets
to Norrefjel: Six of the Most
Affordable Ski Resorts
in Europe This Winter

Текст КАЛИН НИКОЛОВ / By KALIN NIKOLOV
Фотография / Photography iSTOCK

След поредица мъчително топли и сухи зими, най-после времето се усмихва отново на скиорите в Европа: в края на декември снежната покривка в планинските курорти на континента е средно със 110% над обичайното. Но ентусиастите сега се сблъскват с друга пречка: грастичното поскъпване на алпийските ваканции в последните няколко години. В повечето водещи ски зони една седмица забавления спокойно могат да погълнат доходите ви за цял месец. Което важи с пълна сила и за България. В ежегодната класация на британския Post Office за най-достъпните ски курорти на континента, сега за пръв път българските Банско и Боровец не са на първо място. Макар че си остават завидно евтини на фона на курортите във Франция, Австрия и особено Швейцария, разбира се. В тази статия ще ви представим няколко от най-достъпните курорти според The Post Office, а също и най-разумния избор измежду дестинациите за милионери.

After a series of excruciatingly warm and dry winters, the weather is finally smiling again on skiers in Europe: at the end of December, the snow cover in the continent's mountain resorts is on average 110% above normal. But enthusiasts now face another obstacle: the drastic increase in the cost of Alpine holidays in the last few years. In most leading ski areas, a week of fun can easily eat up your income for an entire month. This is also true for Bulgaria. In the annual ranking of the British Post Office for the most affordable ski resorts on the continent, now for the first time the Bulgarian Bansko and Borovets are not in first place. Although they remain enviably cheap compared to resorts in France, Austria and especially Switzerland, of course.

In this article, we will present you with several of the most affordable resorts according to The Post Office, as well as the most reasonable choice among millionaire destinations.

НАЙ-ДОСТЪПНИЯТ: БАРДОНЕКИЯ

THE MOST AFFORDABLE: BARDONECCHIA

Официалният най-евтин ски курорт в Европа за този зимен сезон е в Италия, близо до френската граница. Разбира се, на континента има безброй малки ски центрове с далеч по-ниски цени. Класацията на The Post Office включва само големите курорти, предлагащи достатъчна дължина на пистите, съоръжения и услуги. В това отношение Бардонекия няма от какво да се срамува: точно 100 км писти, повечето първокласни, и общо 22 лифта и влека. По изчисления на британците една седмица тук струва средно 652 евро - с 23 евро по-малко, отколкото в Боровец. В тази сума са включени ски карта за шест пълни дни, наем на ски и обувки, ползване на ски училище, безалкохолни напитки, кафе, вино, бира и 6 обяга край пистите. Не са включени обаче нощувките. Между другото в Бардонекия бяха състезанията по сноуборд на Зимните олимпийски игри през 2006, и при желание можете дори да отседнете в някогашното олимпийско село.

Самата Бардонекия е симпатично градче в долината на Суза - живописно кътче в най-западната част на Италия, изпълнено със средновековни абатства, манастири и замъци. Околните планини са подходящи за трекинг, а ако ски зоната на Бардонекия ви омръзне, в радиус от 40 км има още три, най-прочутата от които е Сестриере (на шесто място в класацията на най-достъпните ски курорти, със средни седмични разходи от 851 евро).

КАКВО: Бардонекия има 100 км писти, от които 8 км трудни, 11 лифта, включително един кабинков, и 11 влека. Общата генвелация е 1488 метра.

КОЛКО: Дневната карта е 48 евро за възрастни и 15 евро за деца.

КАК: С "България Еър" до Милано (от март 2025). Бардонекия е на 220 км от летище "Малпенза", и на 92 км от Турино.

The official cheapest ski resort in Europe for this winter season is in Italy, near the French border. Of course, there are countless small ski centres on the continent with much lower prices. The Post Office's ranking includes only the large resorts offering sufficient length of slopes, facilities and services. In this respect, Bardonecchia has nothing to be ashamed of: exactly 100 km of slopes, most of them first-class, and a total of 22 lifts and tows.

According to the British, a week here costs an average of 652 euros - 23 euros less than in Borovets. This price includes a ski pass for six full days, ski and boot rental, use of ski school, soft drinks, coffee, wine, beer and 6 lunches by the slopes. However, accommodation is not included. By the way, Bardonecchia hosted the snowboarding competitions of the 2006 Winter Olympics, and if you wish, you can even stay in the former Olympic Village.

Bardonecchia itself is a lovely town in the Susa Valley - a picturesque corner in the westernmost part of Italy, filled with medieval abbeys, monasteries and castles. The surrounding mountains are suitable for trekking, and if you get tired of the Bardonecchia ski area, there are three more within a radius of 40 km, the most famous of which is Sestriere (in sixth place in the ranking of the most affordable ski resorts, with an average weekly cost of 851 euros).

WHAT: Bardonecchia has 100 km of slopes, of which 8 km are difficult; 11 lifts, including one gondola, and 11 ski lifts. The total elevation gain is 1488 meters.

HOW MUCH: A day pass is 48 euros for adults and 15 euros for children.

HOW: With Bulgaria Air to Milan (from March 2025). Bardonecchia is 220 km from Malpensa Airport, and 92 km from Turin.

БАНСКО И БОРОВЕЦ BANSKO AND BOROVETS

България предлага гостатъчен избор от ски курорти - от удобно близкия до София Боровец до Пампорово, където ски зоната на практика обединява два курорта (заедно с Чепеларе). Но най-популярната "бяла" дестинация си остава Банско: живописно градче в подножието на ослепително красивата планина Пирин. Дължината на пистите тук е 75 километра, с гостатъчно техника да компенсира евентуалния недостиг на сняг в началото и края на сезона. Курортът е бил домакин на няколко старта за Световната купа по ски, а преди време британският Телеграф го нареде между десетте най-добри в света.

Планината наоколо предлага фантастични условия за зимни походи - от кротката красота на пиринските езера до изправящите косите места като зловещия хребет Кончето. Самият град Банско се разви много в последните две десетилетия, което гнес означава изобилие от добри хотели на много умерени (в сравнение с алпийските им конкуренти) цени. Добавете интересната местна кухня, и получавате наистина привлекателна дестинация.

В класацията на The Post Office обаче Банско (на трето място) е малко по-скъпо от Боровец (на второ). Ски-центърът в планината Рила има и още едно предимство пред конкурента си от Пирин: той е само на около час път с кола от София, така че не се налага да плащате скъп хотел, за да карате го насита.

КАКВО: Банско има 75 км писти (6 км трудни), 10 лифта и 4 влека, обща денивелация 1540 м. Боровец разполага с 58 км писти (5 км с висока трудност), 5 лифта и 8 влека, обща денивелация 1235 м.

КОЛКО: 55 евро за дневна карта в Банско, 50 евро в Боровец.

КАК: До София с "България Еър". Банско е на 162 км от летище София, над три четвърти от пътя е магистрала. Боровец е на 60 км от София.

Bulgaria offers a sufficient choice of ski resorts - from Borovets, conveniently close to Sofia, to Pamporovo, where the ski area practically unites two resorts (together with Chepelare). But the most popular "white" destination remains Bansko: a picturesque town at the foot of the dazzlingly beautiful Pirin Mountain. The length of the slopes here is 75 kilometres, with enough equipment to compensate for the possible lack of snow at the beginning and end of the season. The resort has hosted several starts for the Ski World Cup, and some time ago the British Telegraph ranked it among the ten best in the world.

The surrounding mountains offer fantastic conditions for winter hiking - from the gentle beauty of the Pirin lakes to the steep places like the ominous Koncheto ridge. The town of Bansko itself has developed a lot in the last two decades, which today means an abundance of good hotels at very moderate (compared to their Alpine competitors) prices. Add the interesting local cuisine, and you have a truly attractive destination.

However, in the ranking of The Post Office, Bansko (in third place) is slightly more expensive than Borovets (in second place). The ski resort in the Rila Mountains has another advantage over its Pirin competitor: it is only about an hour's drive from Sofia, so you don't have to pay for an expensive hotel to ski to your heart's content.

WHAT: Bansko has 75 km of slopes (6 km difficult), 10 lifts and 4 ski lifts, total elevation gain 1540 m. Borovets has 58 km of slopes (5 km of high difficulty), 5 lifts and 8 ski lifts, total elevation gain 1235 m.

HOW: 55 euros for a day pass in Bansko, 50 euros in Borovets.

HOW: To Sofia with "Bulgaria Air". Bansko is 162 km from Sofia airport, more than three quarters of the way is highway. Borovets is 60 km from Sofia.

ПИРЕНЕИТЕ И БАКЕЙРА-БЕРЕТ PYRENEES AND BAQUEIRA-BERRETT

Обикновено Испания не е първата страна, която би ви дошла наум, когато планирате зимната си ваканция. Но високите склонове на Пиренеите всъщност предлагат предсътатъчно възможности за ски и сноуборд. Бакейра-Берет е общата ски зона на три града, с достатъчно надежден снеговалеж, за да позволи начало на сезона през ноември и продължаването му чак до края на април.

Това е най-популярният ски курорт в Испания, и то с голям аванс, както и любимото място за зимна почивка на кралското семейство.

Ски зоната на практика свързва две живописни планински долини - Аран и Анеу, изпъстрени с живописни села с отлични образци на романска архитектура. Приблизително една трета от местното население говори на свой собствен език, наречен арански - родствен с гасконското наречие, говорено във френските провинции от татък планините.

Цените на съоръженията и настаняването не са чак толкова по-ниски от аналогичните курорти във Франция или дори Швейцария. Но тук е съвсем постижимо да седнете в чаровна селска кръчма и да хапнете вкусно за 12-13 евро, с бутилка отлично червено вино за още десетачка. Като комплексни качества този курорт е може би най-добрият от над 500-те, които съм посещавал, писа преди време експертът Питър Харди.

КАКВО: Бакейра-Берет има цели 165 км писти (20 км трудни), 5 км маршрути за ски бягане, 20 лифта и 16 влека. Общата генивелация е 1100 м.

КОЛКО: 69 евро за дневна карта, 46 евро за деца

КАК: Бакейра-Берет е на 285 км от Барселона. Алтернативно можете да летите до Мадрид и да вземете влак.

Spain is not usually the first country that comes to mind when planning a winter holiday. But the high slopes of the Pyrenees actually offer plenty of skiing and snowboarding opportunities. Baqueira-Beret is a three-town ski area, with enough reliable snowfall to allow the season to start in November and continue until the end of April.

It is the most popular ski resort in Spain, by a long shot, and is also a favourite winter holiday spot for the royal family.

The ski area practically connects two picturesque mountain valleys - Aran and Aneu, dotted with beautiful villages with excellent examples of Romanesque architecture.

Approximately a third of the local population speaks their own language, called Aranc - related to the Gascon dialect spoken in the French provinces beyond the mountains.

The prices of facilities and accommodation are not that much lower than similar resorts in France or even Switzerland. But here it is quite possible to sit in a charming village pub and have a delicious meal for 12-13 euros, with a bottle of excellent red wine for another ten. In terms of comprehensive qualities, this resort is perhaps the best of the more than 500 that I have visited, wrote expert Peter Hardy some time ago.

WHAT: Baqueira-Beret has a full 165 km of slopes (20 km difficult), 5 km of cross-country skiing routes, 20 lifts and 16 tows. The total elevation gain is 1100 m.

COST: 69 euros for a day pass, 46 euros for children

HOW: Baqueira-Beret is 285 km from Barcelona. Alternatively, you can fly to Madrid and take the train.

НОРЕФЪЕЛ, СКАНДИНАВСКАТА ИЗНЕНАДА

NOREFJELL, THE SCANDINAVIAN SURPRISE

За българските любители на скиите и сноуборда, Норвегия несъмнено звучи като твърде екзотична дестинация - непозната и далечна. Но пък е сигурен начин да изпъкнете сред тълпите, които плъзват из Алпите всяка зима. Освен това географската ширина тук гарантира, че някоя неочаквана топла вълна няма да провали цялата ви ски ваканция.

Въпреки ниската си максимална височина (едва 1188 метра), Норефьел е всъщност пълноценен курорт, с добри писти и отлични съоръжения. Тук са се провеждали ски състезанията по време на зимната Олимпиада в Осло през 1952 - макар че, естествено, инфраструктурата се е променила съществено оттогава.

Скандинавските планини (дали името и на целия полуостров) са красиво място, подходящо за дълги разходки. Близките долини Егедал и Халиндгал са изпъстрени с красиви езера, а сравнително близо е и Ейдфьорд, един от най-зрелищните норвежки фиорди. Заради високия жизнен стандарт цените в Норвегия са височки. Но дневната карта за съоръженията тук струва точно толкова, колкото и в Банско, а и ношувките, благодарение на липсата на руски и американски туристи, остават съвсем разумни. Единственият проблем е с алкохола, който норвежкото правителство облага с едни от най-високите акцизи в света. Но гори и така, една бира в Норефьел струва по-малко, отколкото в Цермат.

КАКВО: Норефьел разполага с 25 км ски писти, от които 3 км са с висока трудност. Има 3 лифта и 11 влека. Денивелацията от най-високата до най-ниската точка на курорта е 1010 метра.

КОЛКО: 56 евро за дневна карта, 46 евро за деца

КАК: Норефьел е на 140 км от летището на Осло. Можете да летите до Осло с "България Еър" и нашите партньори Air Baltic през Рига (air.bg)

For Bulgarian ski and snowboard enthusiasts, Norway undoubtedly sounds like a rather exotic destination - unknown and far away. But it is a surefire way to stand out among the crowds that slide through the Alps every winter. In addition, the latitude here guarantees that an unexpected warm wave will not ruin your entire ski vacation.

Despite its low maximum altitude (only 1188 meters), Norefjell is actually a full-fledged resort, with good slopes and excellent facilities. It hosted the ski competitions during the 1952 Winter Olympics in Oslo - although, of course, the infrastructure has changed significantly since then.

The Scandic mountains (that gave the name of the entire peninsula) are a beautiful place, suitable for long walks. The nearby valleys of Egedal and Hallingdal are dotted with beautiful lakes, and Eidfjord, one of Norway's most spectacular fjords, is relatively close.

Due to the high standard of living, prices in Norway are high. But a day pass for the facilities here costs exactly the same as in Bansko, and overnight stays, thanks to the lack of Russian and American tourists, remain quite reasonable. The only problem is with alcohol, which the Norwegian government imposes one of the highest excise taxes in the world. But even so, a beer in Norrefjell costs less than in Zermatt.

WHAT: Norrefjell has 25 km of ski runs, of which 3 km are of high difficulty. There are 3 lifts and 11 drags. The difference in elevation from the highest to the lowest point of the resort is 1010 meters.

HOW MUCH: 56 euros for a day pass, 46 euros for children

HOW: Norrefjell is 140 km from Oslo Airport. You can fly to Oslo with Bulgaria Air and our partners Air Baltic via Riga (air.bg)

ЧЕРВИНИЯ ВМЕСТО ЦЕРМАТ CERVINIA INSTEAD OF ZERMATT

Да караш ски в подножието на Матерхорн, може би най-живописния връх в Европа, е специално преживяване. Легендарният швейцарски Цермат се възползва от това максимално и от години неизменно е в десетката на най-добрите зимни курорти в света. Аутентичният чар на градчето и изобилието от модни хотели и ресторанти са достатъчно добри причини да го посетите, но повечето туристи тук идват за друго: умопомрачителните 360 километра писти, спускащи се от най-висока точка на 4005 метра надморско равнище до най-ниска точка на 1620 метра. Височината обяснява и защо Цермат има един от най-дългите сезони - от самото начало на ноември до средата на май.

За съжаление голямата популярност на швейцарския курорт води и до болезнено високи на моменти цени. Всъщност в последната класация на The Post Office Цермат е най-скъпият от всички проучени курорти, с 1621 евро средни разходи за седмица.

Ако искате удоволствието от пистите и красивите гледки, но с по-разумен бюджет, можете да изберете Червиния - курорта откъм италианската част на Матерхорн. Тук една седмица струва наполовина - едва 887 евро. В същото време имате достъп и до пистите на Цермат. А ресторантите определено са по-добри, отколкото в швейцарската част.

КАКВО: Обединената ски-зона на Цермат и Червиния има смайващите 322 км обработвани писти, от които 27 - с висока трудност. Влековете и лифтовете са общо 51. Пистите се простират от 1562 до цели 3899 метра надморска височина, с денивелация 2337 км.

КОЛКО: Дневната карта е 110 евро - соленичко. Но и получавате много в замяна.

КАК: На 210 км от летище Цюрих. "България Ер" лети до Цюрих два пъти седмично

Skiing at the foot of the Matterhorn, perhaps the most picturesque peak in Europe, is a special experience. The legendary Swiss town of Zermatt makes the most of it and has consistently been in the top ten of the world's best winter resorts for years. The town's authentic charm and abundance of trendy hotels and restaurants are good enough reasons to visit, but most tourists come here for something else: the mind-blowing 360 kilometres of slopes, descending from the highest point at 4,005 meters above sea level to the lowest point at 1,620 meters. The altitude also explains why Zermatt has one of the longest seasons - from the very beginning of November to mid-May.

Unfortunately, the great popularity of the Swiss resort also leads to painfully high prices at times. In fact, in the latest ranking by The Post Office, Zermatt is the most expensive of all the resorts studied, with an average cost of 1,621 euros per week.

If you want the pleasure of the slopes and beautiful views, but with a more reasonable budget, you can choose Cervinia - the resort on the Italian side of the Matterhorn. Here, a week costs half as much - just 887 euros. At the same time, you also have access to the slopes of Zermatt. And the restaurants are definitely better than in the Swiss part.

WHAT: The combined ski area of Zermatt and Cervinia has an astonishing 322 km of groomed slopes, of which 27 are of high difficulty. There are a total of 51 lifts and lifts. The slopes extend from 1,562 to a full 3,899 meters above sea level, with a vertical drop of 2,337 km.

HOW MUCH: A day pass is 110 euros - a pittance. But you also get a lot in return.

HOW: 210 km from Zurich airport. Bulgaria Air flies to Zurich twice a week

САНКТ МОРИЦ: ЗА ПЕСТЕЛИВИ МИЛИОНЕРИ SAINT MORITZ: FOR FAST- FRIENDLY MILLIONAIRES

Вероятно вече сте сметнали, че сме се побъркали, за да сложим легендарното сборище на европейския хайлайф в класация на най-евтините курорти. Санкт Мориц по-чертано не е евтин. Но всъщност е с най-достъпните карти от всички петзвездни ски зони в Швейцария - чувствително по-евтино от Цермат или Вербие например.

Нито една класация на най-добрите ски курорти в света не може да мине без първоизточника. През септември 1864 местният хотелиер Каспар Бадрут предложил облог на четирима английски туристи: да се върнат през зимата и ако не харесат забавленията, които предлага селцето, той да покрие разходите им. Така се родил съвременният зимен туризъм. Разбира се, днес Санкт Мориц няма нищо общо с някогашното алпийско селце: това е бляскав курорт с ресторанти със звезди Michelin, хотели, проектирани от звезди като Норман Фостър, и най-високата луксозна шопинг улица в света. Къщи тук са притежавали Аристотел Онасис, Джани Анжели, Херберт фон Караян, основателят на Ikea Ингвар Кампрад, шахът на Иран. За съжаление всичко това означава, че Санкт Мориц не е място за пътешественици с ограничен бюджет.

От друга страна, чисто скиорските предложения на курорта не са за подценяване: заедно със съседите, той може да предложи цели 350 километра първокласни писти. Освен всичко, ски картата включва не само всички съоръжения, но и безплатен обществен транспорт.

КАКВО: 155 км обработвани писти, от които 34 км - с висока трудност. Общата генивелация е 1285 метра. Курортът има 23 лифта и влека.

КОЛКО: 93 евро за дневна карта

КАК: Санкт Мориц е на около 200 км от летище Цюрих. "България Еър" лети го Цюрих два пъти седмично

You probably already thought we were crazy to put the legendary gathering place of European high life in the ranking of the cheapest resorts. St. Moritz is definitely not cheap. But in fact, it has the most affordable daily passes of all five-star ski areas in Switzerland - significantly cheaper than Zermatt or Verbier, for example.

Plus, no ranking of the best ski resorts in the world can do without the original source. In September 1864, local hotelier Caspar Badrut offered a bet to four English tourists: to return in the winter and if they did not like the entertainment offered by the village, he would cover their expenses. Thus modern winter tourism was born. Of course, today St. Moritz is nothing like the Alpine village it once was: it's a glamorous resort with Michelin-starred restaurants, hotels designed by the likes of Norman Foster, and the world's highest luxury shopping street. Home owners here have included Aristotle Onassis, Gianni Agnelli, Herbert von Karajan, Ikea founder Ingvar Kamrad, and the Shah of Iran. Unfortunately, all of this means that St. Moritz is not a place for budget travellers.

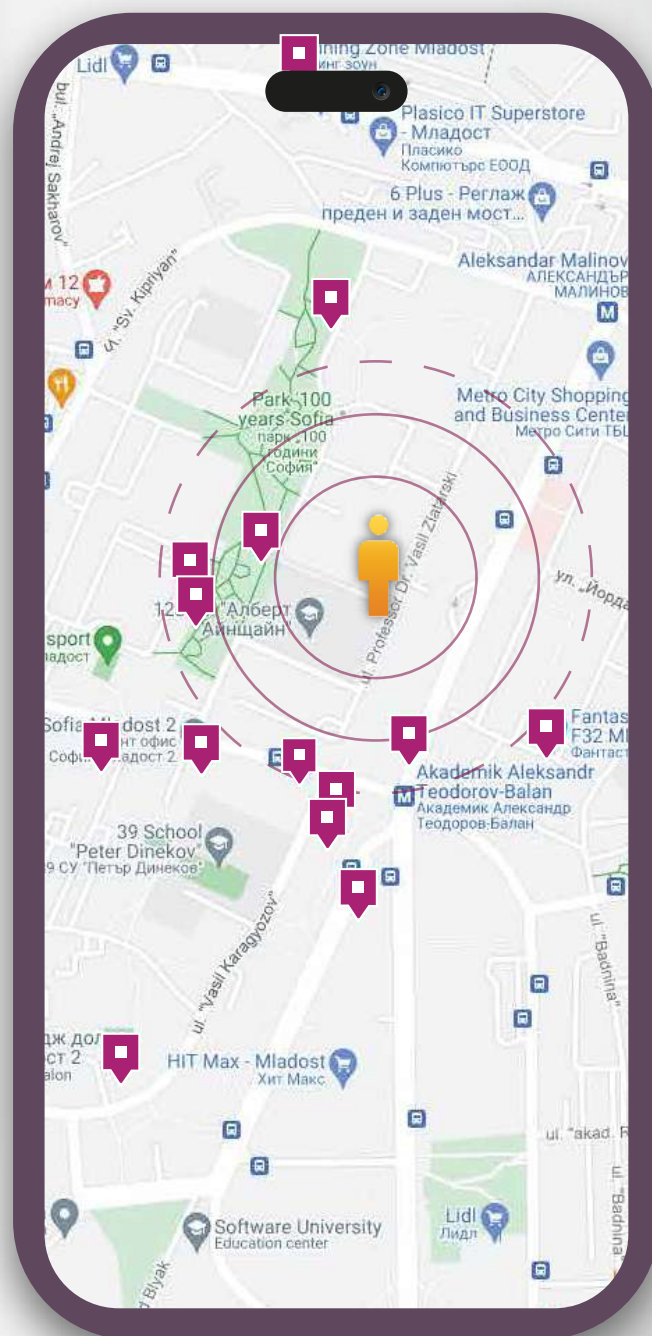
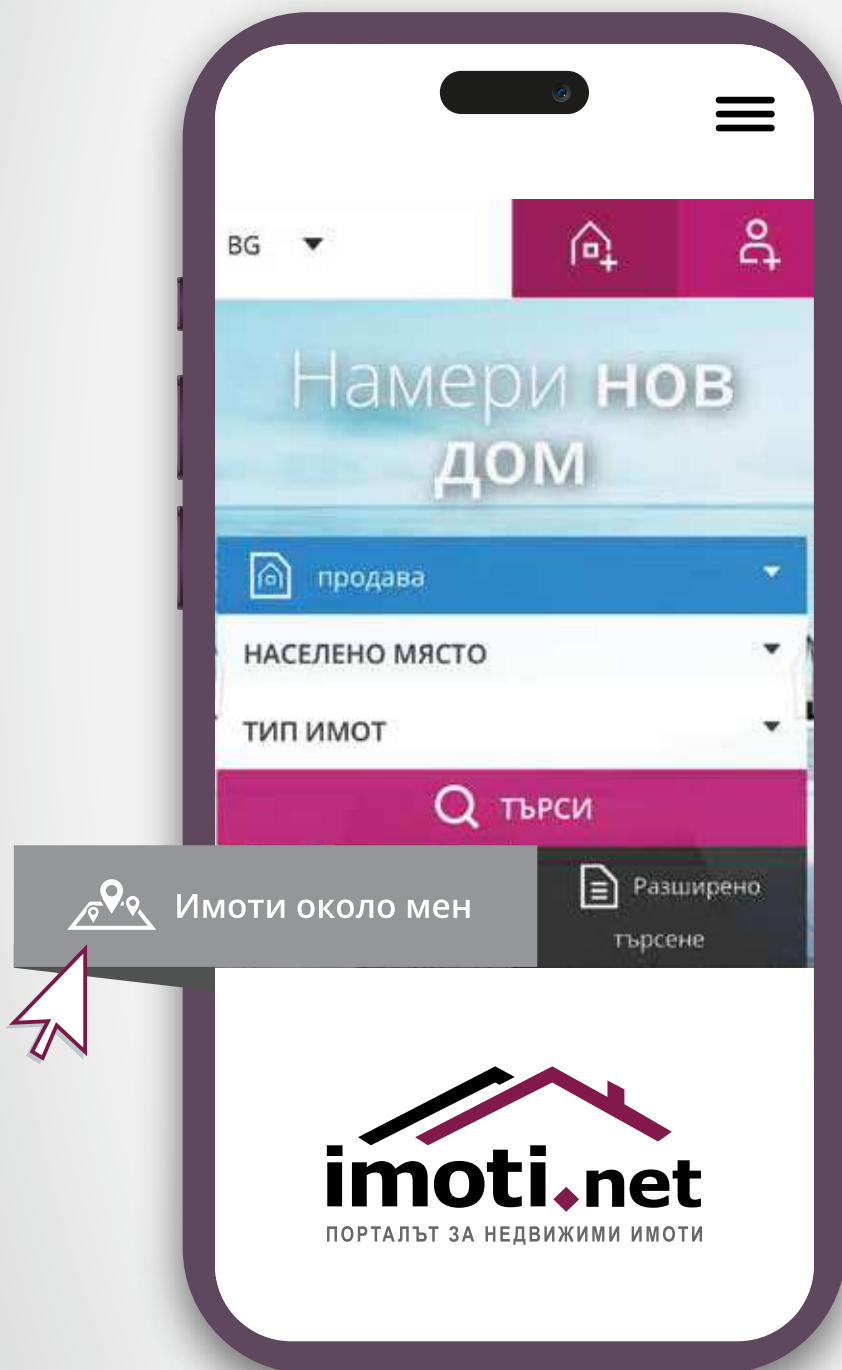
On the other hand, the resort's pure skiing offerings are not to be underestimated: together with its neighbours, it can offer a whopping 350 kilometres of first-class slopes. What's more, the ski pass includes not only all the facilities but also free public transport.

WHAT: 155 kilometres of groomed slopes, of which 34 kilometres are of high difficulty. The total elevation gain is 1,285 meters. The resort has 23 lifts and tows.

HOW MUCH: 93 euros for a day pass

HOW: St. Moritz is about 200 km from Zurich Airport. Bulgaria Air flies to Zurich twice a week

Когато си на перфектното място,
потърси идеалния дом сред
имоти около теб

180 DEGREES

Kabakum | Varna | Bulgaria

Luxury Seaside Properties for Sale

Learn more +359 888 323 432

www.my-home.bg

КОРЕНИТЕ НА СИЛАТА

Джинджифилът се използва в кухнята вече 7 хилядолетия, но едва сега започваме напълно да оценяваме вълшебните му свойства

Текст ЯСЕН БОРИСЛАВОВ / Фотография iSTOCK

Шом лятото свърши и есента започне все по-настойчиво да напомня за идващата зима, на зарзаватчийските сергии се появява пресният джинджифил. Този странен на вид, кафеникав корен плавно навлезе у нас преди петнайсетина години заедно с първите ресторанти за суши и бързо успя да заинтригува всякога любопитната за нови вкусове кулинарно изкушена публика.

В ПО-ДАЛЕЧНОТО МИНАЛО гумата се срещаше само в някои англоезични литературни текстове и създаваше известни трудности на преводачите, когато трябваше да обяснят какъв точно е вкусът му, особено ако присъствието му в текста внася специфичен художествен нюанс. След като човек веднъж го е опитал, разбира защо присъствието му, макар и като детайл, в текстовете е важно и защо на преводачите им е било трудно. Джинджифилът не е просто детайл или нюанс, той внася цялостна атмосфера, задава посоки както в кухнята, така и в литературните творби.

В КУЛИНАРНИТЕ И МЕДИЦИНСКИ ПРАКТИКИ на Индия и Китай джинджифилът (*Zingiber officinale*), познат още като исюот или имбер, се използва от над 7000 години. Пресен, варен, пържен, печен, изсушен или на прах, той присъства във всевъзможни месни и постни ястия, сосове, салати, маринати и десерти. От него се прави също чай. Повечето варианти на къри съдържат джинджифил. На практика парливият му вкус и характерен етеричен мирис доминират в повечето източни кухни. Той е практически навсякъде и винаги внася усещане за свежест със своята приятна лютивост и характерен аромат със заострени лимониви нюанси. Комбинацията от пресен джинджифил, чесън и соев сос е в основата на многобройни ястия от кантонската кухня, особено ако са с риба или морски дарове. В провинциите Съчуан и Хунан традиционно използват настързан пресен джинджифил за маринование на всякакви меса.

НАИМЕНОВАНИЕТО НА ДЖИНДЖИФИЛА идва от санскрит и означава "рогат", което явно е свързано със специфично разклонената форма на джинджифиловия корен.

В живо състояние растението не е познато, което е индикация за твърде стария му произход. Смята се, че идва от Източна Азия. Най-ранните писмени сведения са от Китай. Не друг, а самият Конфуций бил първият апологет на джинджифила. В неговите „Аналитики“ това растение е споменато като вълшебно и философът признава, че никога не сядал да се храни без джинджифил.

Още от Античността е бил познат в Гърция и Рим. Предлаган е на пазарите заедно с черния пипер и други екзотични източни подправки, но по-късно, след разпадането на Римската империя, интересът към него постепенно спада, за да се пробуди отново към средата на Средновековието.

НЯКОИ СВЕДЕНИЯ СВЪРЗВАТ това пробуждане с името на Марко Поло. През 1295 след повече от две десетилетия странстване из Изтока, където сигурно често е бил гощаван с джинджифилови ястия, той явно е преценил, че е важно причудливият корен да бъде представен на европейците. Така в неговата книга „Милионът“ се появило едно от първите средновековни описания. Всъщност сведенията за пробудения ▶

НОВИНИТЕ ON AIR

Чисти факти без излишен шум

следете
всеки ден

**ON
AIR**
NEWS

bgonair.bg

► интерес на Европа към гжинджифила има и по-рано.

До времето на Великите географски открития търговията с подправки в Европа държали предимно араби. Те имали странно отношение към гжинджифила. Според някои разкази, обилно подправени с характерната фантазия на източния човек, арабските търговци твърдяли, че това специално растение се намира само далече на юг, отвъд Червено море, на самия край на земята и се добива много трудно, защото го пазят огромни дракони. Коемо трябва да е било и обяснение за високата му цена.

ОКОЛО XV-XVI ВЕК гжинджифилът явно е бил достатъчно популярен в Западна Европа, щом е успял трайно да се утвърди като типичен за някои празници вкус. В англосаксонските и скандинавските страни тогава на мода излизат гжинджифиловите хлебчета и коледни сладки. Твърди се, че били любимо лакомство на кралица Елизабет I (тук в скоби ще вметнем, че типичните за западната Коледа аромати са чисто ориенталски – гжинджифил, канела, кардамон.) По онова време станало традиция улиците, на които се продават подправки, да бъдат кръщавани „гжинджър стрийт“, което е най-категоричен знак за трайното интегриране на гжинджифила в западноевропейския бит. А може би не само в бита, но и в гушевност-

та на западния човек. Нека добавим, че в Германия и Англия правели гжинджифилова бира, а в Америка гжинджифиловата лимонада все още е на висока почит.

СЛЕД ЕПОХАТА НА ВЕЛИКИТЕ географски открития гжинджифилът бавно завладял света.

През XVI век португалци го занесли в Западна Африка, а малко по-късно испанци направили първите плантации в Южна Америка. В Ямайка чудният източен корен намерил своята втора родина. Точно там и днес се произвежда най-ароматният и качествен гжинджифил. Първоначално популярността му, както при повечето нови продукти в кухнята, се дължала на убеждението, че е могъщ афродизиак. Другата, не по-маловажна причина е било убеждението, че е универсално лечебно средство, поради което и дълго време е използван предимно като лекарство. През XVI век в Англия вярвали, че лекува дори и чума.

ИСТИНАТА Е, ЧЕ ПОЛЗИТЕ от гжинджифила се простират далеч отвъд приятния му и екзотичен вкус. Модерната медицина и диететика се отнасят особено почтително към него. Трудно е да се изредят многобройните му профилактични и лечебни свойства, без някое да бъде пропуснато. Препоръчват го за лечение на сто-

машни проблеми, срещу гадене, липса на апетит и лошо храносмилане, а също като мощно противовъзпалително средство. Стимулира кръвообращението и понижава високото кръвно налягане, има силни антивирусни свойства и е идеално средство срещу настинки и грип. Освен това му приписват антиракови свойства, както и благотворно действие при хронична умора. Казват също, че усилва паметта и стимулира творческия потенциал, предпазва от депресии, отстранява токсините от организма и може би най-важното сред многобройните му възшебни свойства – връща младостта.

СПОРЕД УЧЕНИЕТО ФЪН ШУЙ, ако носите всеки ден корен от гжинджифил в десния си джоб (защо точно в десния, не е ясно), това може да ви донесе пари. Как точно ще стане това и дали, докато чака гжинджифиловите пари, човек трябва все пак нещо да работи, или може само да си лежи, Фън Шуй не казва.

Ако към казаното дотук добавим и факта, че гжинджифилът е вкусен и придава екзотична пикантност на всичко, към което се добавя - меса, риби, супи, сосове, сладки или пък грейно вино - става ясно защо пред прага на идващата зима човек не би трябвало да се лишава от здравословните кулинарни радости, които този причудлив ориенталски корен крие в себе си. ■

VIVACOM

The first 5G prepaid starter pack in Bulgaria

5G FREE 2GO

20 000 MB

AT MAXIMUM SPEED

800 min.

NATIONAL MINUTES

+20 000 MB

FROM MY VIVACOM

No contract

Internet never stops

The lowest rate

The prepaid starter package costs BGN 12. The included services are valid for 28 days, and the BGN balance - 60 days from the date and time of activation. Minimum initial billing for outgoing calls is 180 sec., after which billing is per minute. After running out of MB at maximum speed - up to 64 Mbps if there is at least BGN 0.01. All prices include VAT. An additional 20,000 MB can be activated once for free on My Vivacom. Info: vivacom.bg

THE ROOTS OF POWER

Ginger has been used in the kitchen for 7 millennia, but only now we are starting to fully appreciate its magic properties

By YASEN BORISLAVOV / Photography iSTOCK

Once the summer is over and the autumn begins in an insistent manner to remind of the coming winter fresh Ginger appears on the vegetable stalls. This strange looking, brownish root gradually entered our country about fifteen years ago along with the first sushi restaurants and quickly managed to interest the ever curious and tempted about new culinary tastes audience.

IN THE MORE DISTANT PAST the word appeared only in some English-speaking literature texts and created some difficulties to translators when they had to explain what exactly is its taste, especially if its presence in the text brought specific artistic nuance. Once one has tried it, he understands why its presence, even as detail in the texts is important and why it was such a problem for translators. Ginger is not just a detail or nuance, it introduces an overall atmosphere,

sets directions both in kitchen and in literary works.

IN CULINARY AND MEDICINAL PRACTICES of India and China Ginger (*Zingiber officinalis*), also known as Insist or Ember, is used for over 7000 years. Fresh, boiled, fried, roasted, dried or powdered, it is present in all kinds of meat and vegetable dishes, sauces, salads, marinades and desserts. Tea is also made of it. Most curry variants contain Ginger. Actually, its acrid taste and distinctive ethereal smell dominate in most Eastern cuisines. It is practically everywhere and always bringing a feeling of freshness with its pleasant and pepperiness and characteristic flavour with sharp lemon nuances. The combination of fresh Ginger, garlic and soy sauce is the basis of numerous Cantonese dishes, especially if they contain fish or seafood. In the provinces of Sichuan and Hunan people traditionally use grated fresh Ginger for marinating all kinds of meat.

THE NAME OF GINGER comes from Sanskrit and means "horned", which is apparently related to the specific branched form of the Ginger root.

In its wild state, the plant is not known, which is an indication of its very old origin. It is believed that comes from East Asia. The earliest written records come from China. Not anybody else, but Confucius himself was the first apologist of Ginger. In his "Analytics" this plant is mentioned as magical and the philosopher admits he never sat to eat without Ginger.

Back in antiquity it was known in Greece and Rome. It was offered on the market along with black pepper and other exotic eastern spices, but later, after the collapse of the Roman Empire the interest in it gradually dropped to wake back again towards the mid of the Middle Ages.

SOME REPORTS ASSOCIATE this awakening with the name of Marco Polo. In 1295 after more than two decades of roaming through-

out the East, where he was often feasted with Ginger dishes, he apparently felt that it was important to present this whimsical root to the Europeans. Thus, in his book "The Million", appeared one of the first medieval descriptions. In fact, information about the awakened interest of Europe to Ginger dates back earlier.

During the times of Great Geographical Discoveries spice trade in Europe was done mostly by Arabs. They had a strange attitude to Ginger. According to some stories, well-seasoned with typical fantasy of the eastern person, Arab traders alleged that this particular plant is only found far to the south, beyond the Red Sea, on the edge of earth and was very difficult to find because it was guarded by huge dragons. Which should have been an explanation for its high price.

AROUND XV-XVI Century Ginger was obviously sufficiently popular in Western Europe, as it has managed to permanently establish itself as a typical taste of some holidays. In Anglo-Saxon and Scandinavian countries, then Ginger bread and Christmas cookies came to fashion. Allegedly, it was a favourite delicacy of Queen Elizabeth I (here in brackets we will mention that typical western Christmas flavours are purely oriental - Ginger, Cinnamon, Karanfil, Cardamom.) At that time, it become

a tradition that streets where spices were sold, to be named "Ginger Street" which is a most definitive sign of the sustainable integration of Ginger in the Western European way of life. And maybe not only in the manners, but also in the soul of the western man. Let us add that in Germany and Britain made Ginger beer and Ginger lemonade in America is still held in high esteem.

AFTER THE ERA OF GREAT geographical discoveries Ginger slowly conquered the world. In the XVI century Portuguese brought it to West Africa, and a little later the Spaniards made their first plantations in South America. In Jamaica, the wonderful eastern root found its second homeland. Right there today the most aromatic and quality Ginger is produced. Initially its popularity, as for most of the new products in the kitchen, was thanks to the belief that it is a powerful aphrodisiac. Another, not less important reason was the belief that it is a universal therapeutic remedy, and therefore, it was long been used primarily as a medicine. In the XVI century in England people believed that it can cure even the plague.

THE TRUTH IS THAT THE BENEFITS of Ginger extend far beyond its pleasant and exotic taste. Modern medicine and dietetics are particularly respectful with it. It is difficult to list its

many prophylactic and healing properties without anyone being missed. It is recommended to treat stomach problems, against nausea, lack of appetite and indigestion, as well as a powerful anti-inflammatory agent. It stimulates blood circulation and lowers high blood pressure, has strong antiviral properties and is ideal for colds and flu. Furthermore, anti-cancer properties are also attributed to it as well as beneficial effect to chronic fatigue. It is also said that it enhances memory and stimulates creative potential, prevents depression, removes toxins from the body and probably the most important among its many magical properties - returns youth.

ACCORDING TO THE FENG SHUI if you wear daily Ginger root in your right pocket (why exactly right, it is not clear), it can bring you money. How exactly this will happen and that while waiting Ginger money, one should still work something, or can only lie, Feng Shui does not say.

If to the aforesaid we add the fact that Ginger is delicious and gives an exotic spice to everything to which it is added to - meats, fish, soups, sauces, sweet or mulled wine - it becomes clear why in the verge of the coming winter one should not deprive himself of the delicious culinary delights that this bizarre oriental root hides. ■

BULGARIA - SOFIA

Two restaurants serving traditional national dishes and live folk music

HADJIDRAGANOVITE IZBI
www.izbite.com

HADJIDRAGANOVITE KASHTI
www.kashtite.com

VOEVODSKA SOFRA - 7KG

Hadjidragans restaurants take you on a culinary journey through time without leaving the capital. Two restaurants in the heart of Sofia function as museums, with original exhibits donated by old Bulgarian families. Thousands of household items from ancient Bulgarian villages will be brought to life before your eyes, together with stunning

costumes, painted carts, a weaving loom, and more. Come and sample some traditional Bulgarian dishes including oven roasted lamb, chicken in an egg, banitsa and shopska salad. Choose one of the two restaurants, relax, savour your meal, and take comfort in the knowledge that you have just passed by a number of Bulgaria's most exciting sights.

ПРАВИЛА ЗА ПРЕВОЗ НА БАГАЖ ПО ПОЛЕТИТЕ НА БЪЛГАРИЯ ЕЪР

Всички пътници на „България Еър“ имат право на превоз на безплатен ръчен багаж 10 кг + дамска чанта/лаптоп в салона, а в зависимост от избраната класа и тарифа и на регистриран багаж (в багажника на самолета). Превозът на багаж по редовните линии е съобразен и с някои общи правила и политиката на „България Еър“ които трябва да имате предвид. Авиокомпания „България Еър“ спазва системата PIECE CONCEPT, базирана на броя, теглото и размерите на чекирания багаж.

BAGGAGE ALLOWANCE ON BULGARIA AIR FLIGHTS

All passengers of Bulgaria Air are entitled to free carriage of cabin baggage 10 kg + personal item/laptop, as well depending on the chosen class of service and fare to a checked baggage (in the luggage compartment of the airplane). Baggage transportation on regular flights is based on some general rules and the policy of Bulgaria Air, which you should consider. Bulgaria Air baggage policy complies with the **PIECE CONCEPT** system based on the quantity, weight and dimensions of the checked-in baggage.

ПРЕВОЗ НА БЕЗПЛАТЕН БАГАЖ В ПОЛЕТИТЕ НА БЪЛГАРИЯ ЕЪР

Всички пътници на България Еър имат право на превоз на безплатен ръчен багаж в салона и регистриран багаж /в багажника на самолета/, в зависимост от избраната тарифа. Безплатните норми за брой и тегло на багажа могат да бъдат различни, в зависимост от класата на пътуване /бизнес или икономична/, както и от тарифата, по която е издаден билетът. Превозът на багаж по редовните линии е съобразен и с някои общи правила и политиката на България Еър, които трябва да имате предвид.

ПОЛИТИКА ЗА ПРЕВОЗ НА БАГАЖ ПО ПОЛЕТИ, ИЗПЪЛНЯВАНИ ОТ БЪЛГАРИЯ ЕЪР

Авиокомпания България Еър въвежда по линиите си правила за превоз на багаж за билети, издадени след 2 май 2011г. Системата PIECE CONCEPT е базирана на броя, теглото и размерите на чекирания багаж.

ТАРИФИ БЕЗ РЕГИСТРИРАН БАГАЖ

Всеки пътник, закупил билет по тарифа с включен само ръчен багаж, има право да превози в кабината на самолета безплатен багаж, както следва:

Класа на обслужване – икономична класа

Набор на безплатен багаж - 1 брой ръчен багаж до 10 кг и размери 55x40x23 см (сумарна дължина до 118 см)* и 1 дамска чанта/лаптоп.

*Сумата от външните размери на дължината, височината и широчината на багажа /l+h+w/. При пътуване от някоя от гръцките дестинации (Солун, Атина, Родос, Корфу или Хераклион) регистриран багаж или свръхбагаж може да бъде заявен само чрез издателя на билета или през Центъра за обслужване на клиенти по имейл на callfb@air.bg или телефон +359 2 40 20 400.

ТАКСИ ЗА БАГАЖ

Първи брой регистриран багаж до 23 кг и до 158 см*:

Такса 30 EUR – Тел Авив (30 USD), Лондон (30 GBP), Магруд, Малага, Палма де Майорка, Барселона, Лисабон, Амстердам, Брюксел, Париж (Шарл дьо Гол), Москва (Шерметиево)

Такса 20 EUR – Франкфурт, Берлин, Цюрих (20 CHF), Прага, Виена, Рим-Фiumicino, Милано, Ларнака, Родос, Хераклион, Корфу, Атина

Такса 15 EUR – Варна, Бургас

> В случай на по-тежък, по-обемнен или допълнителен чекиран багаж се прилагат стандартните условия на България Еър.

> Регистриран багаж може да бъде закупен преди полет на летище или чрез издателя на билета.

> Сумата, доплатена за регистриран багаж за билети, издадени по тарифа без регистриран багаж, не подлежи на възстановяване.

> Притежанието на карти CCB Club, карта Visa Platinum от ЦКБ, кобрандирана карта от ЦКБ и България Еър, както и златна карта FLY MORE не дава право на безплатен чекиран багаж по тарифа без багаж.

*Сумата от външните размери на дължината, височината и широчината на багажа /l+h+w/.

При пътуване от някоя от гръцките дестинации (Солун, Атина, Родос, Корфу или Хераклион) регистриран багаж или свръхбагаж може да бъде заявен само чрез издателя на билета или през Центъра за обслужване на клиенти по имейл на callfb@air.bg или телефон +359 2 40 20 400.

ТАРИФИ С РЕГИСТРИРАН БАГАЖ

Всеки пътник, закупил билет по тарифа с включен регистриран багаж, има право да превози в багажниците на самолета безплатен багаж, както следва:

ПО МЕЖДУНАРОДНИ И ВЪТРЕШНИ ЛИНИИ

КЛАСА НА ОБСЛУЖВАНЕ – БИЗНЕС КЛАСА

Норма на безплатен багаж - 2 броя ръчен багаж с общо тегло до 15 кг. (размери 55x40x23см Всеки) и 1 дамска чанта/лаптоп, 2 броя регистриран багаж, до 32кг и до 158 см* Всеки

BAGGAGE ALLOWANCE ON BULGARIA AIR FLIGHTS

All passengers of Bulgaria Air are entitled to free carriage of cabin baggage and checked baggage (in the luggage compartment of the airplane) depending on the chosen fare. Free allowances for pieces and weight of baggage may vary depending on the travel class (business or economy) and the fare on which the ticket has been issued. Baggage transportation on regular lines also conforms to some general rules and the policy of Bulgaria Air, which you should consider.

BAGGAGE POLICY ON FLIGHTS OPERATED BY BULGARIA AIR

Bulgaria Air introduces rules for baggage carriage on its destinations for all tickets, issued after May 2, 2011. The PIECE CONCEPT system is based on the quantity, weight and dimensions of the checked-in baggage.

FARES WITHOUT CHECKED BAGGAGE

Each passenger who bought a ticket in a fare that includes only a hand baggage carriage, is allowed to transport in the cabin free baggage allowance as follows:

Class of service – Economy class

Allowance for free of charge baggage - 1 piece hand baggage up to 10 kg and dimensions 55x40x23cm (total length up to 118 cm)* and 1 personal item/laptop bag.

Fees for checked baggage carriage:

First piece of checked baggage up to 23 kg and up to 158 cm*:

Fee 30 EUR - Tel Aviv (30 USD), London (30 GBP), Madrid, Palma de Mallorca, Barcelona, Lisbon, Amsterdam, Brussels, Paris (Charles de Gaulle), Moscow (Shermetievo)

Fee 20 EUR - Frankfurt, Berlin, Zurich (20 CHF), Prague, Vienna, Rome-Fiumicino, Milan, Larnaca, Rhodes, Heraklion, Corfu, Athens

Fee 15 EUR - Varna, Burgas

> In case of heavier, above volumes or additional piece of checked baggage, the standard conditions of Bulgaria Air apply.

> Checked baggage can be purchased before the flight at the airport or through the issuer of the ticket.

> The amount paid for checked baggage for tickets issued at a fare without checked baggage is non-refundable.

> Possession of CCB Club card, Visa Platinum card from CCB, co-branded card from CCB and Bulgaria Air, and FLY MORE gold card does not entitle free checked baggage on tariff without baggage.

*The maximum allowed volume is the sum of the external length, height and width of the baggage /l+h+w/.

When traveling from any of the Greek destinations (Thessaloniki, Athens, Rhodes, Corfu or Heraklion) checked baggage or oversize baggage can be requested only through the ticket issuer or through the Customer Service Center by email at callfb@air.bg or phone +359 2 40 20 400.

FARES WITH CHECKED-IN BAGGAGE

Each passenger who bought a ticket in a fares that includes checked baggage, is allowed to transport in the luggage compartment of the airplane free baggage allowance as follows:

INTERNATIONAL AND DOMESTIC FLIGHTS

CLASS OF SERVICE - BUSINESS CLASS

2 pieces hand baggage with a total weight up to 15 kg (dimensions 55x40x23cm each) and 1 personal item/laptop bag, 2 pieces checked baggage, up to 32kg and 158 cm* each.

CLASS OF SERVICE - ECONOMY CLASS

1 piece hand baggage up to 10 kg and dimensions 55x40x23 cm (total length up to 118 cm)* and 1 personal item/laptop bag, 1 piece checked baggage up to 23 kg and up to 158 cm*.

*The maximum allowed volume is the sum of the external length, height and width of the baggage /l+h+w/.

When traveling from any of the Greek destinations (Thessaloniki, Athens, Rhodes, Corfu or

КЛАСА НА ОБСЛУЖВАНЕ – ИКОНОМИЧНА КЛАСА

Норма на безплатен багаж - 1 брой ръчен багаж до 10 кг и размери 55x40x23 см (сумарна дължина до 118 см)* и 1 дамска чанта/лаптоп, 1 брой регистриран до 23 кг и до 158 см*

ИЗКЛЮЧЕНИЯ

Златна карта FLY MORE - 2 броя по 23 кг и до 158 см* всеки**

За билети заплатени с карта VISA Platinum от ЦКБ - 2 броя по 23 кг и до 158 см* всеки**

За билети заплатени с кобрандирана карта България Еър и ЦКБ - 2 броя по 23 кг и до 158 см* всеки**

За членове на програмата „CCB Club“ - 2 броя по 23 кг и до 158 см* всеки**

Моряци - 2 броя по 23 кг и до 158 см* всеки***

Бебето от 0-2 години - В случай, че тарифата, по която е издаден билета на възрастният, придружаващ бебето, позволява 1 брой чекиран багаж до 23 кг, то бебето има право на 1 брой чекиран багаж до 10 кг. Превозът на бебешки колички се извършва безплатно, но те следва задължително да се предават и получават непосредствено при качване/слизване на/от самолета. Авиокомпанията не носи отговорност за щети в резултат на транспортиране по багажните ленти в случай, че количката не е предадена/получена на/от самолета.

*Сумата от външните размери на дължината, височината и широчината на багажа /l+h+w/. Пътникът може да превозва и повече от безплатната норма багаж срещу допълнително заплащане. Трети багаж се таксува по таксата за трети свръхбагаж.

** Ако билетите Ви са заплатени в сайта на компанията, както и в случаите на: притежание на златна карта FLY MORE, членство в програмата CCB Club, или за билети, заплатени с кобрандирана карта от ЦКБ и България Еър или карта Visa Platinum от ЦКБ, е необходимо да се свържете с нас на тел +359 2 4020 400 или на е-мейл callfb@air.bg за преиздаване на билета с право на 2 броя безплатен багаж.

*** За да се възползвате от условията ни за превоз на моряци е необходимо билета да бъде издаден в по специална моряшка тарифа. За повече информация и резервация можете да се обърнете към Центъра за обслужване на клиенти на тел +359 2 4020 400 или на е-мейл callfb@air.bg, бората на авиокомпанията в страната и чужбина, както и чрез агентската мрежа.

Притежанието на карти CCB Club, Visa Platinum от ЦКБ, кобрандирана карта от ЦКБ и България Еър, както и златна карта FLY MORE не дава право на безплатен допълнителен чекиран багаж по тарифа без багаж.

Правото на два броя багаж за притежатели на златна карта FLY MORE и CCB Club и за билети, заплатени с кобрандирана карта България Еър и ЦКБ, както и карта Visa Platinum от ЦКБ, е само за полети, при които опериращ превозвач е авиокомпания България Еър.

ТАКСИ ЗА СВРЪХБАГАЖ - МЕЖДУНАРОДНИ ЛИНИИ

За тегло на багажа между 23 кг и 32 кг - цена 50 EUR

За следните дестинации: Лисабон, Магдрик, Малага, Палма де Майорка, Тел Авив*, Москва, Санкт Петербург, Амстердам, Париж, Лондон* и Барселона таксата е в размер на 60 EUR.

За големина на багажа между 158 см* и 203 см* - цена 70 EUR

За следните дестинации: Лисабон, Магдрик, Малага, Палма де Майорка, Тел Авив*, Москва, Санкт Петербург, Амстердам, Париж, Лондон* и Барселона таксата е в размер на 80 EUR.

За големина на багажа между 203 см* и 280 см* - цена 100 EUR

За следните дестинации: Лисабон, Магдрик, Малага, Палма де Майорка, Тел Авив*, Москва, Санкт Петербург, Амстердам, Париж, Лондон* и Барселона таксата е в размер на 120 EUR.

Допълнителна бройка - втори багаж до 23 кг до 158 см* - цена 50 EUR

За следните дестинации: Лисабон, Магдрик, Малага, Палма де Майорка, Тел Авив*, Москва, Санкт Петербург, Амстердам, Париж, Лондон* и Барселона таксата е в размер на 60 EUR

Допълнителна бройка - трети багаж до 23 кг до 158 см* - цена 100 EUR

За следните дестинации: Лисабон, Магдрик, Малага, Палма де Майорка, Тел Авив*, Москва, Санкт Петербург, Амстердам, Париж, Лондон* и Барселона таксата е в размер на 120 EUR.

*За пътуване от Лондон посочените тарифи са съответно в GBP и от Тел Авив в USD.

При пътуване от някоя от гръцките дестинации (Солун, Атина, Родос, Корфу или Хераклион) допълнителен регистриран багаж или свръхбагаж може да бъде заявен само чрез издателя на билета или през Центъра за обслужване на клиенти по имейл на callfb@air.bg или телефон +359 2 40 20 400.

ТАКСИ ЗА СВРЪХБАГАЖ - ВЪТРЕШНИ ЛИНИИ

За тегло на багажа между 23 кг и 32 кг - 15 EUR.

За големина на багажа между 158 см* и 203 см* - 40 EUR.

За големина на багажа между 203 см* и 280 см* - 60 EUR.

Допълнителна бройка - втори багаж до 23 кг до 158 см* - 30 EUR.

Допълнителна бройка - трети багаж до 23 кг до 158 см* - 60 EUR.

Багаж с тегло над 32 кг може да се превозва само като карго.

В случай, че билетът дава право на безплатен превоз на два броя регистриран багаж, а пътникът превозва три броя регистриран багаж - третият багаж е в категория „Допълнителна бройка- трети багаж до 23кг до 158 см“.

За повече информация относно всички видове специален багаж, моля посетете интернет страницата на България Еър www.air.bg.

Heraklion) checked baggage or oversize baggage can be requested only through the ticket issuer or through the Customer Service Center by email at callfb@air.bg or phone +359 2 40 20 400.

EXCEPTIONS

Gold card FLY MORE - 2 pieces of 23 kg and up to 158 cm each**

For tickets paid with VISA Platinum card by CCBank - 2 pieces of 23 kg and up to 158 cm each**

For tickets paid with co-branded card Bulgaria Air / CCBank - 2 pieces of 23 kg and up to 158 cm each**

For members of the 'CCB Club' programme- free checked-in baggage - 2 pieces of 23 kg.

Third piece is charged as third excess baggage**

Seamen - 2 pieces of 23 kg and up to 158 cm each***

Infants 0-2 years of age - If the fare of the ticket of the adult who is accompanying the baby allows 1 piece checked baggage up to 23 kg, the baby is entitled to 1 piece checked baggage up to 10 kg.

Transportation of baby carriages is free of charge, but it is mandatory to hand them over/to receive them immediately before embarkation / disembarkation of the aircraft.

The aviation company shall not be responsible for damages resulting from transportation on baggage belts, in case the carriage has not been handed over/received at the aircraft.

* The maximum allowed volume is the sum of the external length, height and width of the baggage/l+h+w/. The passenger may carry more than the free of charge baggage allowance for an additional fee. Third piece is charged as third excess baggage.

** If your tickets are paid in the company's website, as well as in the cases of: possession of gold card FLY MORE, membership in CCB Club, or tickets paid with co-branded card from CCB and Bulgaria Air or Visa Platinum card from CCB you need to contact us by phone +359 2 4020 400 or e-mail callfb@air.bg to reissue the ticket entitled to free 2 pieces of luggage.

*** In order to take advantage of our conditions for the transportation of seamen, the ticket must be issued at a special seaman fare. For more information and reservations, please contact the Customer Service Center at +359 2 4020 400 or e-mail callfb@air.bg, any of the Bulgaria Air offices or through the travel agent network.

Possession of card CCB Club, Visa Platinum CCB, co-branded card from CCB and Bulgaria Air, and Gold Card FLY MORE does not entitle the additional free checked baggage on tariff without luggage.

The right to two pieces of luggage for holders of Gold Card FLY MORE and CCB Club and tickets paid with co-branded card CCB and Bulgaria Air and Visa Platinum card from CCB is only on flights where the operating carrier is Bulgaria Air.

EXCESS BAGGAGE FEES – INTERNATIONAL FLIGHTS

Baggage weight between 23 kg and 32 kg – 50 EUR

For the following destinations Lisbon, Madrid, Malaga, Palma de Mallorca, Tel Aviv*, Moscow, St. Petersburg, Amsterdam, Paris, London* and Barcelona the fee is EUR 60.

For luggage sizes between 158** cm and 203 cm** - 70 EUR

For the following destinations: Lisbon, Madrid, Malaga, Palma de Mallorca, Tel Aviv*, Moscow, St. Petersburg, Amsterdam, Paris, London* and Barcelona the fee is EUR 80

For baggage size between 203 **cm and 280 cm** - 100 EUR

For the following destinations Lisbon, Madrid, Malaga, Palma de Mallorca, Tel Aviv*, Moscow, St. Petersburg, Amsterdam, Paris, London* and Barcelona the fee is EUR 120

Extra piece – second bag up to 23 kg x 158 cm** - 50 EUR

For the following destinations Lisbon, Madrid, Malaga, Palma de Mallorca, Tel Aviv*, Moscow, St. Petersburg, Amsterdam, Paris, London* and Barcelona the fee is EUR 60

Extra piece – third bag up to 23 kg x 158 cm** - 100 EUR

For the following destinations Lisbon, Madrid, Malaga, Palma de Mallorca, Tel Aviv*, Moscow, St. Petersburg, Amsterdam, Paris, London* and Barcelona the fee is EUR 120

* For travel from London these fares are respectively in GBP and from Tel Aviv in USD.

**The maximum allowed volume is the sum of the external length, height and width of the baggage/l+h+w/. The passenger may carry more than the free of charge baggage allowance for an additional fee. Third piece is charged as third excess baggage.

EXCESS BAGGAGE FEES – DOMESTIC FLIGHTS

Baggage weight between 23 kg and 32 kg – 15 euros

Baggage dimensions between 158 cm* and 203 cm* – 40 euros

Baggage dimensions between 203 cm* and 280 cm* – 60 euros

Extra piece – second bag up to 23 kg up to 158 cm* – 30 euros

Extra piece – third bag up to 23 kg up to 158 cm* – 60 euros

Baggage with weight over 32 kg may only be carried as cargo.

In case the ticket entitles a free carriage of 2 pieces of checked baggage and the passenger carries 3 pieces of checked baggage - the third luggage is in the category " Extra piece – second bag up to 23 kg up to 158 cm**.

*The maximum allowed volume is the sum of the external length, height and width of the baggage/l+h+w/. The passenger may carry more than the free of charge baggage allowance for an additional fee. Third piece is charged as third excess baggage.

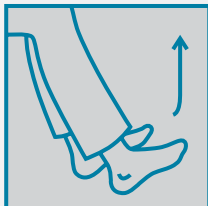
For more information please check Bulgaria Air's website www.air.bg.

ГОТОВИ ЗА ПОЛЕТ

Предлагаме ви няколко полезни съвета за това как да се чувствате добре по време на полета и след него. Изпълнявайте упражненията бавно и дишайте равномерно.

FIT TO FLY

These handy exercises enable you to stay in top form – both during and after the flight. Perform each move with steady, even breathing.

ХОДИЛА

10 пъти

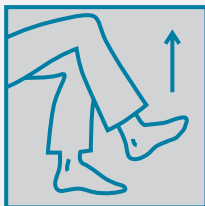
Поставете петите на пода и повдигнете нагоре пръстите на краката. После опрете пода с пръсти и повдигнете петите.

ГЛЕЗЕНИ

15 пъти

Правете кръгови движения първо с единия крак, а после с другия.

КОЛЕНЕ

30 пъти

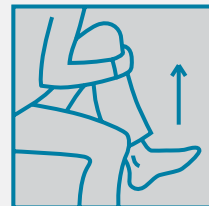
Повдигнете единия крак, докато не усетите напрежение в бедрото.

РАМЕНЕ

5 пъти

Поставете ръцете на бедрата и започнете да описвате кръгови движения с раменете.

КРАКА

10 пъти

Наведете се леко напред. Обгърнете с ръце коленете и ги повдигнете на нивото на гърдите. Задръжте така 15 секунди.

ГРЪБ И РЪЦЕ

15 пъти

Поставете и двете стъпала на пода и стегнете корема. Навеждайте се напред, докато ръцете Ви не опрат пръстите на краката.

FEET

10 times

Placing your heels on the floor, stretch your toes upwards. Then, keeping your toes on the floor, raise your heels upwards.

ANKLES

15 times

Rotate your foot – first in one direction and then the other.

KNEES

30 times

Raise your legs, tensing the muscles in your thighs.

SHOULDERS

5 times

With your hands on your thighs, rotate your shoulders in a circular motion.

LEGS

10 times

Bend forward slightly. Wrap your hands around one knee and raise it to your chest. Hold for 15 seconds. Repeat with the other knee.

BACK AND ARMS

15 times

Place both feet flat to the floor and hold your stomach in. Bend forward, moving your hands down your legs.

ДА СЕ ЛЕТИ НЕ Е СТРАШНО

Статистиката сочи, че летенето със самолет е далеч по-безопасно от много други дейности. Екипажът на Вашия самолет е висококвалифициран и с богат опит. Самолетите на „България Еър“ са с безупречна поддръжка и могат да устоят на всякаква турбуленция.

Опитайте да се отпуснете – вдишвайте дълбоко през носа и задържайте въздуха няколко секунди, преди да го издишате.

RELAX!

Statistics show that flying is much safer than many situations in daily lives. The crew in control of the plane is highly trained and experienced. Bulgaria Air aircrafts are thoroughly maintained and designed to withstand various forms of turbulence

Try to relax – breathe in deeply through your nose, hold for three seconds before exhaling slowly.

ПО ВРЕМЕ НА ПОЛЕТ

Усещате болка в ушите? Запушете носа, затворете устата и започнете да преглъщате или да се опитвате да изкарате въздуха, без да отваряте уста. Дъвченето на дъвка също помага.

Стимулирайте кръвообращението си, като се разходите по пътеката в самолета. Избягвайте да седите с кръстосани крака, защото това може да ограничи кръвообращението. Може да се почувствате по-удобно, ако свалите обувките. Пийте повече вода и по-малко алкохол, чай или кафе.

DURING THE FLIGHT

Ear pain? Pinch your nose shut, close your mouth and swallow or blow out against your closed mouth. Alternatively, chew some gum.

Stimulate your circulation by walking around the cabin and stretching. Avoid sitting with your legs crossed as this restricts circulation. Removing your shoes may provide you with more comfort. Drink plenty of water and not too much alcohol, tea or coffee.

КАК ДА СЕ ПРИСПОСОБИМ ПО-БЪРЗО КЪМ ЧАСОВИТЕ РАЗЛИКИ

Опитайте се да настроите биологичния си часовник към времевата зона на бъдещата Ви дестинация, като вечерта преди полета си легнете един час по-рано или по-късно.

Не прекалявайте с тежката храна и не пийте твърде много алкохол или кафе вечерта преди полета. Яжте богати на протеин храни в подходящи за новата часова зона отрязъци от денонощието.

Когато пристигнете на избраната от Вас дестинация, направете си кратка разходка. Прекарайте поне 30 минути на дневна светлина.

REDUCING JETLAG

Begin adjusting your body clock to the time zone of your destination the night before departure by going to bed earlier or later.

Don't consume too much food the night before you leave, or drink too much coffee or alcohol. Eat protein-rich meals at times that are normal for your new time zone.

At your destination, take light exercise – such as a walk. Spend at least 30 minutes in daylight.

УДОБСТВО И БЕЗОПАСНОСТ ВЪВ ВЪЗДУХА

„България Ер“ Ви желае безопасен и удобен полет. Висококвалифицираните ни летци, стюардеси и стюарди са обучени да осигурят безопасността Ви. Ето някои основни моменти от безопасността, с които може да се запознаете, докато почивате и се наслаждавате на полета с „България Ер“.

ВАШЕТО ЗДРАВЕ

Ако имате притеснения за здравето си, свързани с пътуването, и особено ако страдате от дихателни или сърдечно-съдови заболявания, посетете лекаря си преди заминаване. Аптеките могат да Ви предложат лекар-ства без рецепта, но нашият съвет е винаги да се консултирате с лекар, който е най-подходящ за Вас.

ВАШИЯТ БАГАЖ

Избягвайте тежкия ръчен багаж. Носенето му може да претовари организма Ви. Да седнеш в креслото уморен и изтощен, означава да започнеш пътуването си зле. В ръчния багаж носете само основното, което ще Ви трябва по време на полета.

СРОКЪТ ЗА ЯВЯВАНЕ НА ЛЕТИЩЕТО

Опитайте се да пристигнете на летището рано. Оставете си достатъчно време за формалности, пазаруване и отвеждане към самолета. Времето за регистриране на пътниците е различно на различните летища и може да варира според дестинацията. Добре е да се информирате предварително за часа, в който трябва да сте на летището.

ВАШАТА СИГУРНОСТ

Запознайте се с изискванията за сигурност и ги спазвайте. Не се съгласявайте да пренасяте чужд багаж. Не оставяйте багажа си без надзор. Слагайте ножове, ножици и остри предмети в куфара, който предавате за транспортиране в багажника на самолета. Ако са в ръчния Ви багаж, летищните служби за сигурност ще Ви забранят да ги качите в самолета.

ВАШИЯТ РЪЧЕН БАГАЖ

Сложете тежките предмети под седалката пред Вас, а леките – в багажните отделения над седалките. Не блокирайте с багаж пътя към аварийните изходи и пътеките между креслата. Отваряйте багажниците над седалките внимателно – ако съдържанието им е разместено по време на полета, при отваряне от тях може да паднат предмети.

ПУШЕНЕТО

Пушенето в самолета е опасно. Забранено е на всички полети на „България Ер“. На кабинния екипаж е наредено да следи за изпълнението на забраната. Не пушете в тоалетните, които са оборудвани с датчици за дим.

УПЪТВЕНИЯТА ЗА БЕЗОПАСНОСТ

Преди заминаване и пристигане кабинният състав на „България Ер“ ще Ви запознае с правилата за безопасност в самолета. Упътването включва сведения за предпазните колани, кислородните маски, изходите, аварийното напускане на самолета, спасителните жилетки. Молим за Вашето внимание по време на демонстрацията. Разгледайте инструкцията за безопасност в самолета, която е в джоба на седалката пред Вас.

КАБИНЕН ЕКИПАЖ

Кабинният екипаж на „България Ер“ се грижи да Ви обслужва отлично и да осигурява безопасността по всяко време. Не се притеснявайте да повикате стюардесите и стюардите, като използвате разположения над креслото Ви бутон, да споделяте коментарите си с тях и да ги уведомявате за потребностите си.

ПРИ ПРИСТИГАНЕ

Пазете багажните си купони, за да намерите лесно багажа си. Отделете малко време, за да се аклиматизирате след пристигането си.

От 6 ноември 2006 г. в Европейския съюз са в сила нови мерки за сигурност, които ограничават количеството течности в ръчния багаж. Те трябва да са в самостоятелни опаковки до 100 мл всяка и общо до 1 л, поставени в самозапечатващ се прозрачен плик, който подлежи на проверка от служителите по сигурността. Ограниченията се отнасят за следните течности: вода, напитки, супи, сиропи, аримове, кремове, лосиони, гелове, парфюми, дезодоранти, спрейове, паста за зъби, пена за бръснене и не включват медикаменти и бебешки храни за ползване по време на пътуването, но те подлежат на проверка.

Списъкът посочва някои от забранените за пренос предмети, без да бъде изчерпателен. Моля, консултирайте се с летищния персонал за по-пълна информация.

Уважаеми пътници,

В съответствие с директива на Европейската комисия 68/2004 от 15 януари 2004 г., в охраняемите зони на летищата и в ръчния багаж не бива да се слагат предмети, с които е възможно или изглежда възможно да се причини нараняване. Сред забранените предмети са:

всякакви видове огнестрелно оръжие / катапулти и харпуни / имитации на огнестрелно оръжие, в това число детски изарачки /оръжейни части, с изключение на уреди за телескопично виждане / пожарозащитни / електрошокери уреди / брадви, секири, сатъри, томахакиви / лъкове, къси копия / всякакви заострени метални предмети, които могат да послужат за нараняване / ножове, независимо от предназначението им /саби, мечове / бръсначи, скалпели / ножици, с режеща част, по-дълга от 6 см / бормашини, отвертки, клещи, чукове / кърпи за лег / всички видове спортни стикове, бухалки, шекли и тояги / всички видове оборудване за бойни спортове / амунizioni, дрзанами, мина, военни експлозиви / детонатори / газ и азоти контейнери / всякакви пиротехнически средства / хлор, парализиращи спрейове, сълзотворен газ / терпентин, разредител и аерозолна боя / напитки с над 70% съдържание на алкохол.

YOUR COMFORT AND SAFETY IN THE AIR

Bulgaria Air wishes you a safe and comfortable journey. Our highly trained flight deck and cabin crews are here to take care of your safety. While relaxing and enjoying Bulgaria Air's inflight service, you may consider the basic points that follow.

YOUR HEALTH

If you have any medical concerns about making a journey, or if you suffer from a respiratory or heart condition, see your doctor before traveling. There are over-the-counter medicines available, but we recommended always to consult a doctor to determine which are suitable for you.

YOUR LUGGAGE

Try to travel light. Carrying heavy bags can cause considerable stress you may not be used to. Arriving at your sit exhausted and perspiring is not a good start to your journey. In your hand luggage, carry only essential items which you will genuinely need during the flight.

YOUR CHECK IN DEADLINE

Arrive early at the airport. Give yourself plenty of time to check-in, shop and board. Check-in times vary from airport to airport and from destination to destination. Please, inform yourself well in advance to avoid delays/cancellations.

YOUR SECURITY

Do read and follow the security requirements. Do not agree to carry other people's items with you. Never leave your luggage unattended. Store personal knives, scissors and other sharp objects safely inside your suitcase or hold luggage. If you do not, airport security staff will stop you taking them aboard in your cabin luggage.

YOUR HAND LUGGAGE

Please store heavy items underneath the seat in front of you. Stow lighter items in the overhead luggage racks. Please ensure you do not block access to the emergency exits, and do not block the aisle. Please open the overhead lockers with caution: items there may have become disturbed and may fall onto the seats below.

SMOKING

Smoking onboard is dangerous. All Bulgaria Air flights are non-smoking and cabin crew are under strict instructions to monitor observance. Please do not smoke in the lavatories; they are equipped with smoke sensors.

THE SAFETY BRIEFING

Before departure and on approach, Bulgaria Air cabin crew will demonstrate the rules of safety on board our aircraft. The briefing includes information on your seatbelt, how to use your oxygen mask, how to locate exits, how to leave the aircraft in an emergency, and how to use your lifejacket. Please spare a moment to watch their demonstration. Please also consult the illustrated Safety on Board leaflet in the seat pocket in front of you.

YOUR CABIN CREW

The Bulgaria Air flight attendants are on board to provide you with top class inflight service and ensure your safety at all times. Please do not hesitate to use the overhead attendant call button and share comments or request service from your flight attendant.

AT THE DESTINATION AIRPORT

Have your luggage identification tags ready to help you find your luggage. Give yourself some time for initial acclimatisation with the weather and environment of your destination.

From November 6, 2006 the European Union adopted new security rules that restrict the amount of liquids you can take through security checkpoints, in addition to other prohibited articles. These liquids must be in individual containers with a maximum capacity of 100 ml each, packed in one transparent, resealable plastic bag (with a capacity of no more than one litre). The restrictions apply to liquids such as water, drinks, soups, syrups, make-up, creams, lotions, gels, perfumes, deodorants, sprays, tooth paste and shaving foam. Liquid foods for babies and any medication a passenger may need during a flight are exempt from the above restrictions but must be presented at security checkpoints.

This is not an exhaustive list. If in doubt, please, consult the airport staff who will be happy to provide you with more detailed information.

Dear passengers,

In keeping with European Commission Regulation № 68/2004 of 15 January 2004, any object capable, or appearing capable of causing injury should not be carried into the security restricted areas of the airports and into the aircraft's cabins. These include, but are not limited to:

all types of firearms / catapults and harpoons / replica or imitation firearms, toy guns /component parts of firearms (excluding telescopic sighting devices) / fire extinguishers / stun or shocking devices / axes, hatchets, meat cleavers, machetes / arrows and darts / any type of sharpened metal objects, which could cause injury / all types of knives / sabers, swords / open razors and blades, scalpels / scissors with blades more than 6 cm in length / drills, screwdrivers, crowbars, hammers / ice skates / any type of sport bats, clubs, / sticks or paddles / any martial arts equipment / ammunition, grenades, mines, explosives and explosive devices / detonators / gas and gas containers / any pyrotechnics / chlorine, disabling or incapacitating sprays, tear gas / turpentine and paint thinner, aerosol spray paint / alcoholic beverages exceeding 70% by volume.

Защото знаем, че те са част от Вашето семейство – възползвайте се от услугата ни за превоз на домашни любимци!

При превоза на домашни любимци в пътническата кабина /PETC/ максималното допустимо тегло на животното и клетката е 8 кг, а размерите на клетката 48 x 35 x 22 см. За услугата се заплаща такса от 60 евро в посока.

При превоз на домашни любимци в багажното отделение /AVIH/ няма ограничение в теглото

на животното, а максималните размери на клетката са 110 x 65 x 70 см. При общо тегло до 32 кг се заплаща такса 100 евро, а над 32 кг – 140 евро в посока.

Превозът на домашни любимци задължително подлежи на потвърждение от Авиакомпанията.

Могат да бъдат превозвани само кучета и котки, като единствено го и от Великобритания не се предлага услугата превоз на животни.

Бодните и опасни породи се приемат за превоз само като карго.

Пътниците, които желаят да пътуват с домашен любимец (куче или котка), предварително трябва да се запознаят с инструкциите за превоз на домашни любимци на авиакомпанията на www.air.bg и да спазват всички условия на регламент 576/2013. Регламентът е задължителен за всички страни членки на ЕС. По време на check-in документите на любимеца, ще бъдат обстойно проверени. Паспортът трябва да отговаря на общоприетия международен образец.

Because we know they are part of your family – take advantage of our service for animal transportation!

When transporting pets in the passenger cabin /PETC/ the maximum weight of the animal and the cage is up to 8 kg and the maximum dimensions of the cage – 48 x 35 x 22 cm. A fee of EUR 60 per direction applies.

When transporting pets in the luggage compartment /AVIH/ there are no limitations in the weight of the animal. The maximum dimensions of the

container are 110 x 65 x 70 cm.

At the weight of the animal and container up to 32 kg, a fee of EUR 100 per direction applies, if the weight is over 32 kg – EUR 140 per direction applies.

Pets' transportation is a subject to compulsory confirmation from the Airline.

Only dogs and cats are accepted for transport. Animal transportation to and from Great Britain is not allowed.

The fighting and dangerous breeds are accepted for carriage

only as cargo.

Passengers willing to travel with a pet (dog or a cat), should get acquainted in advance with the airline's instructions for traveling with pets on www.air.bg as well as to observe and follow all the conditions of Regulation 576/2013. The regulation is mandatory for all EU member countries. During check-in the pet's documents will be thoroughly checked. The passport must comply with the generally accepted international model.

Upgrade to business class, за да е перфектно

„България Еър“ Ви дава възможност да повишите комфорта на своето пътуване благодарение на услугата Upgrade to business class.

Upgrade може да бъде закупен от 24 часа до 40 минути преди излитане, при наличие на свободни места. Освен удобство и комфорт, услугата Ви носи още редица предимства

като приоритетни чекиране и качване в самолета, допълнителен багаж, достъп до бизнес салоните на летищата и бизнес класа кетъринг. Ако сте член на програма FLY MORE, печелите и повече точки.

Важно е да се отбележи, че при полет с прекачване трябва да се спазва разрешението за превоз на багаж и на друката превозвач. Съветваме Ви да заявите UPGRADE минимум 2 часа преди излитане на полета от София, за да се насладите и на кетъринга като част от

всичките предимства. Таксата за услугата Upgrade е 50 евро* в посока по вътрешни линии и 100 евро* в посока по международни линии.

Можете да закупите Upgrade чрез Центъра за обслужване на клиенти на тел.: +(359) 2 40 20 400 или по e-mail на callfb@air.bg, както и в офисите на „България Еър“, чрез издателя на билета или на летището преди полет.

*За отсечката Лондон – София таксата е 100 паунда.

Upgrade to business class to be perfect

Bulgaria Air gives you the opportunity to increase the comfort of your trip with the Upgrade to the business class service.

The Upgrade may be purchased from 24 hours to 40 minutes before scheduled departure in case of availability.

By choosing it you get not only comfort and convenience, but also

priority check-in and boarding in the airplane, additional baggage, access to airport business lounges and business class catering. If you are a member of our frequent flyer program FLY MORE, you earn more points as well.

Please note that in case of a connecting flight, the luggage permit of the other carrier must be checked and observed with.

We also advise you to request UPGRADE at least 2 hours before the departure from Sofia in order

to enjoy catering as part of all the benefits of the service. The Upgrade fee is EUR 50 in direction for domestic flights and EUR 100 in direction for all international flights.

Upgrade can be purchased at our Customer Service Center: +(359) 2 40 20 400 or via e-mail: callfb@air.bg, and also in the Bulgaria Air offices, through the ticket issuer or at the airport before the flight.

Добавете повече удобство към Вашето пътуване!

Как? Като запазите своето място с допълнително пространство и повече комфорт срещу такса от 20 евро на посока, или изберете своето предпочитано място, близо до изхода, срещу такса от 10 евро на посока. Услугата е налична за директните полети, изпълнявани от авиакомпанията. Седалките с повече пространство и комфорт са разположени на 3 ред и аварийен изход, а тези на 4 ред

можете да резервирате като предпочитан, поради близостта им до изхода и възможността бързо да се отправите към крайната точка или трансферния си пункт.

Можете да заявите и заплатите своето място чрез Центъра за обслужване на клиенти на тел.: +(359) 2 40 20 400 или по e-mail на callfb@air.bg, както и в офисите на „България Еър“, чрез издателя на билета и на летището преди полета. Съветваме Ви да заявите услугата предварително, за да си гарантирате налично

място и да спестите време на летището. Следва да се има предвид, че има пътници, които не могат да бъдат настанявани на аварийни изходи, например хора с физически, психически и слухови увреждания, възрастни хора, деца и бебета (със или без придружител) и пътници с наднормено тегло.

* За Тел Авив таксата е в шатски долара, за Лондон в паунда, за Цюрих в швейцарски франка.

Travel even more comfortable

Bulgaria Air gives you the opportunity to guarantee more in-flight comfort! How? Just book your seat with extra space and more comfort for 20 EUR per flight or book your preferred seat near the exit for 10 EUR per flight. The service is available for all direct flights operated by Bulgaria Air. Seats with extra space are located on the 3rd row and emergency exit, while those at 4th row can be booked as a

preferred due to their proximity to the exit point and the availability they provide for the passenger to head straight to his final destination or transfer point. You can request and prepay your seat by contacting our Customer Service Center at +(359) 2 40 20 400 or via e-mail: callfb@air.bg, as well as in the Bulgaria Air's offices, through the ticket issuer and at the airport prior to the flight. We recommend you to request the service in advance to make sure we have an available seat

for you and to save time at the airport. It should be considered that here are passengers who cannot be seated in an emergency exit row (some of the seats with extra leg space are situated next to these exits) such as people with physical, mental and hearing impairments and limitations, elderly people, children and babies (including unaccompanied minors (UMNR) and overweight passengers.

* For Tel Aviv the fee is in USD, for London in GBP, for Zurich in CHF

Пътуване на деца без придружител

Доверете се на услугата на „България Еър“ за превоз на непридружени деца и бъдете спокойни за своето дете по време на полет!

• За деца на възраст между 3 и 5 г. осигуряваме ескорт – стюард, който да посрещне детето от изпращача на отправното летище, да го придружи по време на всички летищни процедури до качване в самолета, да се погрижи лично за спокойното му пътуване и да го предаде на посрещача при пристигане. За детето се заплаща пълната тарифа без детско намаление, плюс 50%

от еднопосочната тарифа в М класа и допълнително летищни такси за стюарда-придружител.

• За деца между 5 и 11 г. се осигурява служител, който да посрещне детето от изпращача на отправното летище, както и такъв, който да го предаде на посрещача при пристигане. За детето се заплаща пълната тарифа без детско намаление, плюс УМ такса в размер на 50 евро на отсечка за международни полети и 30 евро за вътрешни полети. За София – Лондон таксата е 60 евро, а за Лондон – София е 60 паунда.

• По желание на родителите, деца от 12 до 18 г. могат също да се възползват от услугата

срещу заплащане на УМ таксата. На тях се предоставя същата услуга като за деца между 5 и 11 г. За да се възползвате от услугата, е необходимо да отправите запитването си поне 2 седмици преди полета на callfb@air.bg.

Детето Ви задължително трябва да носи със себе си валиден паспорт.

Една стюардеса може да придружава две деца от едно семейство – братя и сестри, които пътуват заедно. За тях се заплаща една УМ такса.

Unaccompanied minors flying

Trust the Bulgaria Air service for unaccompanied minors and let them flying without any worries!

• For children between 3 and 5 years old we provide an escort – flight attendant who will pick up the child from the person who is escorting him/her at the departure airport, will be next to the child during all airport procedures until boarding the plane, personally take care of the child's safe journey during the flight and will hand him/her over to the welcoming person at the arrival airport. The full ticket fare is payable for the child (without a child's discount), plus 50% of the

one-way fare in the M class and two-way airport taxes for the escort flight attendant.

• For children between 5 and 11 years old a staff member is provided to welcome the child from the escorting person at the departure airport, as well as a person to hand him over to the welcoming person at the arrival airport. The full ticket fare is payable for the child (without a child's discount), plus a UM fee of EUR 50 in direction for international flights and EUR 30 in direction for domestic flights. For Sofia – London the fee is EUR 60 and for London – Sofia is GBP 60.

• Per parents request, children between 12 and 18 years old could also take advantage of

the service, against payment of the UM fee. They are provided the same service as for children between 5 and 11 years of age.

In order to take advantage of the service, you should make your inquiry at least two weeks prior to the flight at callfb@air.bg

Your child must carry a valid passport with him/her. One flight attendant can accompany two children from the same family – brothers and sisters who travel together. For them is paid a single UM fee.

THE FACE OF

Bulgaria Air

National Carrier www.air.bg

Airbus A220-300

Airbus A220-100

Airbus A320-214

Airbus A320-214

Airbus A319-112

Boeing 737-300

Embraer 190-100

CODESHARE PARTNERS

Codeshare partnerships are an integral part of Bulgaria Air route portfolio. They enable the airline to provide its customers more frequencies to a particular destination as well as to widen its destinations list at facilitated booking procedure.

SOFIA – MADRID
MADRID – LAS PALMAS / TENERIFE

Sofia – Doha / Bucharest / Varna / Burgas

A STAR ALLIANCE MEMBER

SOFIA – ATHENS / LARNACA / VARNA / BURGAS
ATHENS – BEYRUT / TEL AVIV / EREVAN / NICE / TBILISI
LARNACA – TEL AVIV

SOFIA – BELGRADE / TEL AVIV / LARNACA / VARNA
BELGRADE - GENEVA

SOFIA – PARIS / VARNA
PARIS – NICE / LYON / BORDEAUX

SOFIA – AMSTERDAM

SOFIA – ROME / MILAN / VARNA / BURGAS
ROME – MILAN / TURIN / FLORENCE / GENOVA / NAPLES / PIZA / VENICE / BOLOGNA / TRIEST / VERONA / CATANIA / BARI / PALERMO / LAMECIA TERME / BRINDIZI / REGGIO CALABRIA / MADRID / BARCELONA / AMSTERDAM / LONDON / PARIS / BRUSSELS / PRAGUE / GENEVA / MALTA

VARNA/BURGAS – SOFIA – BUCHAREST

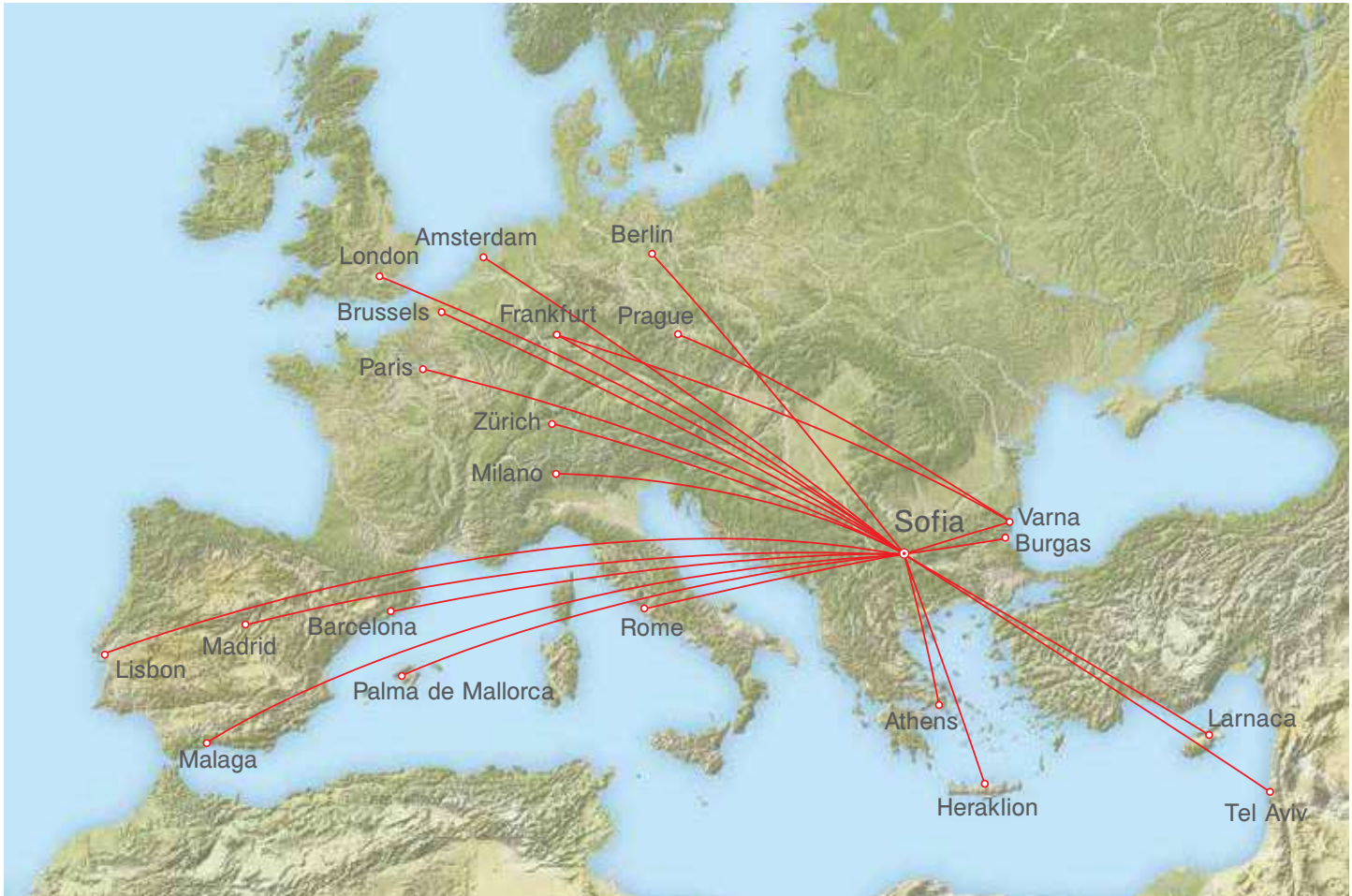

VARNA/ BURGAS/ SOFIA – RIGA
RIGA – OSLO/STOCKHOLM/COPENHAGEN/HELSINKI

SOFIA – BAKU

Дестинации Destinations

CODESHARE PARTNERS

Code share партньорството позволява на авиокомпаниите да предлагат на своите пътници повече полети до дадената дестинация при облекчена процедура за резервация, както на собствените полети, така и на полетите на партньора по маршрута.

The Code share partnership enables airlines to provide for their valuable customers more frequencies to each particular destination at facilitating booking procedure, on every own operated or marketing flight en route.

SPA PARTNERS

Special prorate agreement е сред основните търговски договори, предоставящ на партньорските авиокомпани изключителната възможност да увеличат броя на предлаганите дестинации през даден пункт и да отговорят на търсенето на клиентите с приемливи цени.

The Special prorate agreement is among the basic commercial agreements, giving partner airlines a significant opportunity to enlarge number of global beyond destinations offered in response to customer demands at reasonable prices.

INTERLINE PARTNERS:

Interline agreement позволява взаимното признаване на билетите и по този начин съществено допринася за това двете авиокомпани да могат да предлагат продукта на партньора по редовни линии.

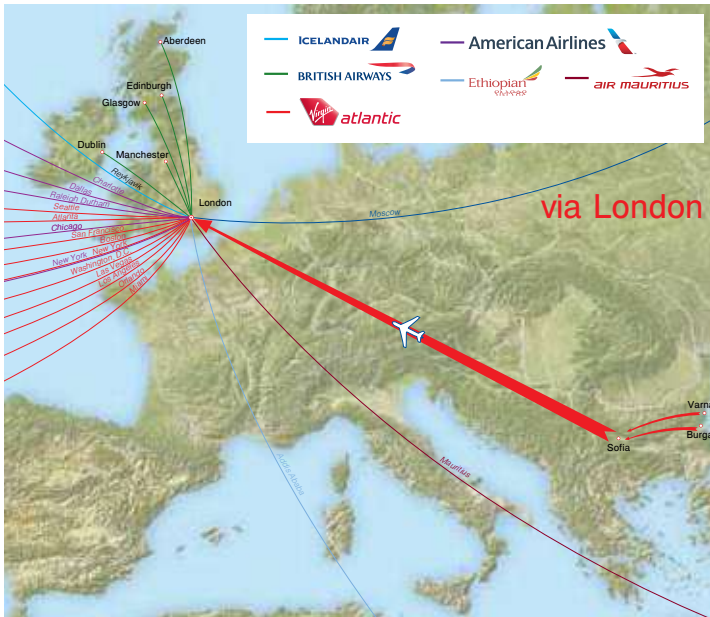
The Interline agreement permits the acceptance of each other's airtickets and that way contributes significantly both airlines to be able to offer customers reciprocally their product on schedule services.

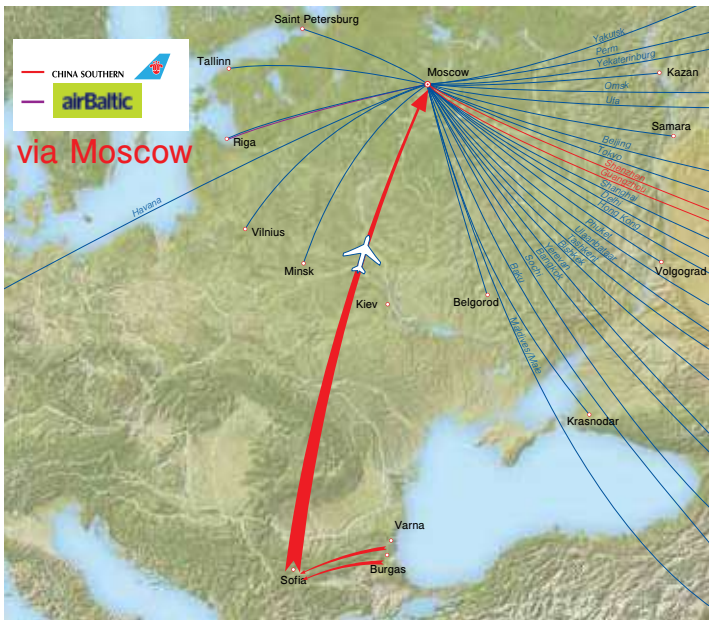
Летете до Всяка точка на света с България Еър и партньори. Fly anywhere across the world with Bulgaria Air and partners.

Летете до всяка точка на света с България Еър и партньори.

Fly anywhere across the world with Bulgaria Air and partners.

БЪЛГАРИЯ ЕЪР: Къде га ни намериме?

BULGARIA AIR: Where to find us?

<p>SOF BOJ VAR</p> 	<p>Customer Service Center</p> <p>1, Brussels Blvd Sofia Airport, Sofia 1540 <i>Working Hours:</i> Every day 08:00-20:00 Local Time</p> <p>phone: +359 2 402 04 00 e-mail: callFB@air.bg www.air.bg</p>	
	<p>Head office</p> <p>1, Brussels Blvd Sofia Airport, Sofia 1540 <i>Working Hours:</i> Monday - Friday 09:00-17:30 Local Time</p> <p>fax: +359 2 984 02 03 e-mail: office@air.bg www.air.bg</p>	
	<p>Sofia City Office</p> <p>2 Ivan Vazov Street <i>Working hours:</i> Monday - Friday 09:00 - 17:30 Local time</p> <p>phone: +359 2 402 03 93 e-mail: tickets1@air.bg www.air.bg</p>	
	<p>FLY MORE Office</p> <p>1, Brussels Blvd Sofia Airport, Sofia 1540 Every day: 9:00 a.m. to 5:00 p.m. (lunch break - 12:00 p.m. to 1:00 p.m.)</p> <p>+359 2 984 02 96 e-mail: flymore@air.bg www.air.bg</p>	
	<p>Varna Airport Office</p> <p>Varna Airport Terminal 2, Departures <i>Working hours: Opens 2 hours prior to scheduled departure</i></p> <p>phone: +359 52 573 321 fax: +359 52 501 039 e-mail: varna@air.bg www.air.bg</p>	
	<p>Varna City Office</p> <p>55, 8-mi primorski polk blvd <i>Working Hours:</i> Monday - Friday 09:00 - 17:00 Local time (lunch break: 12:30 p.m. - 1:30 p.m.)</p> <p>phone: +359 52 651 101 e-mail: varna_city@air.bg www.air.bg</p>	
	<p>Shumen City office</p> <p>Shumen, Patleyna 10 str. Monday-Friday: 09:00-17:00</p> <p>phone: +359 887 84 01 71 e-mail: shumen@air.bg www.air.bg</p>	
<p>BER</p> 	<p>Germany, Berlin</p> <p>Bulgarian Air Tour Leipziger str 114-115, 10117 Berlin, Germany <i>Working hours:</i> Monday - Friday 09:00-18:00 Local Time</p> <p>phone.: +49 30 2514405 +49 30 2514460 fax: +49 30 2513330 e-mail: info@berlin-bat.de www.air.bg</p>	

<p>LON</p> 	<p>United Kingdom, London</p> <p>Airport office Heathrow Ticket Pod 3 (Zone G) Terminal 4 Heathrow Airport TW6 3FB <i>Working hours:</i> Monday - Friday 09:30 - 17:30 Local Time</p> <p>phone: +44 208 745 9833 +44 788 966 4174 e-mail: LHR@bulgaria-air.co.uk www.air.bg</p>	
<p>MOW</p> 	<p>Russia, Moscow</p> <p>City Office 3 Kuznetzkiy Most Str., Moscow, 125009, Russia <i>Working hours:</i> Monday - Friday: 09:00-13:00/14:00-18:00 Local Time Saturday: 10:00-14:00 (between June and September) Temporarily closed</p> <p>phone: +7 49 5789 9607 e-mail: ticketmow@air.bg moscow@air.bg www.air.bg</p>	
	<p>Airport office Sheremetyevo airport, Terminal F, fl. 2, ticket desks 10 and 14 <i>Working hours:</i> Opens 2 hours before flight Temporarily closed</p> <p>e-mail: svoapfb@mail.ru www.air.bg</p>	
<p>TLV</p> 	<p>Israel - Tel Aviv</p> <p>Open Sky LTD 25 Ben Yehuda Str. Israel 63806, Tel Aviv <i>Working hours:</i> Sunday - Thursday: 09:00-17:00 Local Time</p> <p>phone: +972 379 51 355 fax: +972 379 51 354 e-mail: annie@open-sky.co.il www.air.bg</p>	
<p>USA</p> 	<p>Mailing Address: 1819 Polk St #401 San Francisco, CA 94109 <i>Working Hours:</i> Monday - Friday 9am - 5pm, Saturday - Sunday 9am - 1pm (EST)</p> <p>phone: 1-855-FLY-TO-BG (359-8624) e-mail: tickets@bulgariaairusa.com www.air.bg</p>	
<p>VIE</p> 	<p>Austria, Vienna</p> <p>Intervega Reisen Tiefer Graben 9, A-1010 Wien, Austria <i>Working Hours:</i> Monday - Thursday 09:00-17:30 Local Time Friday 09:00-17:00 Local Time</p> <p>phone: +43 1 5352550 0 900 220013 (domestic line) fax: +431 5352552 e-mail: intervegereisen@aon.at office@intervega.at www.air.bg</p>	

НЯКОИ НЕЩА СТАВАТ **blink** ЗА СЕКУНДИ

Незабавни преводи
към мобилен номер
P2P

Централна
Кооперативна
Банка
Важният си ти.

LÀCRIMA

SINCE 1959

WE WISH YOU WONDERFUL HOLIDAYS AND HAPPY NEW 2025!

